

Medělní zábava rodin křesťanských

čili

rozjímání o důležitých pravdách svatého
náboženství.

Vybráno ze spisů

P. Frant. Černohořského.

W Praze.

Rákladem Svatojanského Dědicství.

W knihkupectví Bedřicha Štöbla w Praze, Eduarda Hötzla w Olomouci,
a Karla Winikera w Brně.

Údům Swatojanského Dědictví.

Podáváme Vám knížku, kteráž u přirovnání ku knihám, jež naše Dědictví w právě minulých letech vydalo, jest velmi škrtná. To vyžaduje omluvy. — S neděje se to zajiště, abychom snad my měli nějakého užitku z toho, nýbrž ušospodaři-li dědictví jedním rokem, zůstane nadbytek údům pro leto budoucí. Jen údomé mají právo na naše dědictví aneb úroky z něho. Přisvědči nám každý, že w minulých letech vycházely knihy objemu velikého, obsahu důležitého a ceny vysoké. Toli se dilo, musí se jedním rokem odpočinouti, aby se jily zotavily a aby zase úrodnost našeho dědictví byla vynikající. — Co tedy Vám letos jest zadržino, w budoucích letech bude zajiště nahraženo.

Knížka letošní písána jest hlavně s ohledem na lid šarší a wešnický. Proto tištěna jest písmem wětším a tať zwanou frakturou, po které w posledních dvou letech mnohým se zastesklo. — Probírá některé články wiry a mrawů, proti kterým za našich dnů náběh je

čini w listech veřejných i w životě obecném, aby věřící w tomto boji našeho času we víře a w mravech křesťanských utvořeni byli. Pravil jsem, že kniha ta jest psána hlavně pro lid starý a wesnický, jemuž časem pro churavost, zlou povětrnost a vzdálenost chrámu Páně nemožno býwá, slyšeti slovo Boží. Tu tedy má se takowýmto lidem jakéjsi náhrady poskytnouti.

Wzali-li jsme letoš zvláštní ohled právě na tuto třídu našeho údušwa, nebudiž od mladších we zlé wykládáno. Neboť mladším čtenářům vlastně podány byly oba díly kancionálu, kteréž jsme w minulých dvou letech vydali. Nám nelze vydáwati knihy, kteréžby každému rokem každému stejně vhod byly, pročež jednou tu podrubé jinou třídu čtenářstwa obmysliti musíme.

Sprawedlnost i láska křesťanská tak weli.

W Praze na den sw. Jozefa, dne 19. března 1865.

Vinc. Bradáč,
řebitel Dědictwi.

A užitečnosti nábožného rozjímání.

„Zpuštění zpuštěna jest vseda země; neb není žádného, kdo by srdcem rozvažoval, kdo by rozjímal.“ Jerem. 12, 11.

„Obrat se duchem myslí své a oblecte nového člověka podle Boha stvořeného v spravedlnosti a v svatosti pravdy.“ Efess. 4, 23.

A den Bohu zasvěcený má každý křesťan také o Bohu a přikázáních Božích rozjímati, má nábožným čtením, modlením i jiným duchovním cvičením se obírat a vzdělávati; neboť jistá jest to věc, že lidé proto také do hříchu klesají, poněvadž Božské pravdy málo kdy rozjímají, v dobrém málo kdy se posilňují. Bez zpytování sebe a bez častého rozjímání o věcech spasení našeho se týkajících ochabujeme v ctnosti a padáme do hříchu. Naproti tomu zase mnozí byli rozjímáním o věčných pravdách ku pokání obráceni, mnozí zase zdokonaleni a k Bohu blíže přivedeni. — Sv. František Saleský chtěl jistou osobu po Bohu a po křesťanské dokonalosti duchovní, jenž jeho pomoci si vyžádala, všemožně vyučiti a nálezitě navedeni jí v tom poskytnouti, co učinil? Všelijaká duchovní jejímu stavu přiměřená cvičení sepjal, aby ona v nich čtouc, rozjímajíc a dobrou předsevzeť činíc, takto v ctnosti a v svatosti prospěla. Adokoliv tuto posud nám zachová-

wanou knihu Frantiska Saleského, Filothea zwanou, čte a w ní obsažená naučení k užtku dusse swé obrací, ten obnowi se duchem, posilní a rozhojní se w etuostném a bohabojném životě. — Abych příkladem osvědčil, jak mnoho rozjímáním o věčných pravdách byli napraweni, uvedu zde, co se stalo r. 1831 w městě Göttingu. ¹⁾ Dřítý študent, Wilim Lope jménem, učinilo zpouru proti vláde, wřazen byl do žaláře, do něhož s sebou wzal — totiž omylem — knihu Tomáše Kempenfkého. Když ji byl w žaláři otevřel, mrštil ji do kouta; ale po několika dnech wzal tuto knihu — neb ho trápila dlouhá chwile — otevřel ji a četl w ní. S opět četl, a wšsecko náležitě uvažowal i rozjímal, a hle, tím se mu do myšli spokojenost nawrátila. Dnf poznáwal poblouzení swé a želel provinění swého. Že pak na sobě jewil perwý úmysl, polepsiti se, proto jej král přijal na milost a wšsecko mu odpustil. — Hle, učiníme-li podobně, budeme-li totiž swaté Božské prawdy pilně čísti, o nich rozjímati a sebe zpřytowati, budeme-li na sobě jewiti perwý úmysl, že dle poznalých prawd se zachowáme, že se duchem obnowíme a opravdu polepsíme, tehdáž nás přijme na milost Pán náš a Král wšsemocný. On odpustí nám w swátosti pokání wšseliká provinění nasse a nadto obdaří dusse nasse mnohými milostmi. —

Muže wynašnažujme se, abychom nerolišo sami spasi-
telné věci čítali, rozjímalí a sebe w pobožnosti cwičili, ale-
brž abychom i jiným, zvláště swým podřízeným příležitost
k tomu podávali, aby i oni w křesťanském, bohumilém ži-

¹⁾ Hle Macana.

wotě se posilnili a se též poučili: k jakému cíli stvořeni jsou, a v čem se pravě, nepomíjející štěstí nasse zakládá? Sv. Bonaventura svědčí takto: „Nic v tomto životě necítí se sladšího, nic chytivěji se nepřijímá, nic mysl od lásky světa tak neodlučuje, nic duši proti pokusení tak nesílí, a člověka ku každému dobrému skutku nepowzbuzuje, jako rozjímání.“ — Strze častě nábožné rozjímání člověk takřka se spřátelí s Pánem svým, a proto snáze pak pohřešuje všeho, což kromě Boha ve světě je nachází.“

Považme, že duše nasse nic dobrého sama od sebe newydává; neboť musí ona s velikým namáháním wzdelována a ošetřována býti. Neustále musí do srdci nassich dobrá myšleni a předsevzeti wstěporována býti modlitbou, nábožným čtením a rozjímáním, takéž musí swatými prostředky pěstována býti, přitom musí i koukol nassich zlych žádosti wytrhowán býti, sice by se co newidět zahrádka duše nassi v puštinu obrátila a Bohu znelíbila. Starý zlowolný člověk žije v nás stále, a nikdy neustává smýšleti, žádati a jednati toliko tělesně. — „Desití zákon v údech nassich odporující zákonu ducha a zajimající nás v zákonu hříchů.“¹⁾ — Pročež nowý člověk duchovní, an po Bohu touží, nesmí v nás zaháleti, nesmí nikdy přestávati, z wíry žít býti, podle wíry smýšleti a jednati; i musí každého dne s milostí Boží pokusení zlému odporowati. Wším právem žádá toho Spasitel světa na každém křesťanu. — Kdož jen zewnitř, to-

¹⁾ Řim. 7, 23.

líko dle jména k víře křesťanské se znají, o těch zde není zmiňky; neb oni nedbají na to, co svatého jest a spasitelného. Mňšak nejedni křesťané, jenž mají dobroň vůli, dají se předce starostni světškými tak klamati, tak jimi zaplésti, že ani došti času, ani došti pilnosti a pozornosti newynaloží na duchovní sebe wzdělávání a sebe posilnění. Co z toho pak následuje? To, že jejich wira slabne, že jejich křesťanská láska sthдне, a že při nich život naprosto tělesný se rozvínuje víc a více. Všsem o své špaseňi upřímně pečujícím weli swatá powinnost, aby se na dušši své čas od času zotawowali, čistili a posilňowali; neboť

Ustawičné se swětem obcowání naše působí na nás welmi škodliwě. Sako je chytá prach na náradí w obydlí našem a brzo se wedirá do těch nejskrytěššich míst: práwě tak chytá se prach swětšého zde obcowání, ten plewel marnosti swětšých na dušše naše, i bytbychom se došti na pozoru měli, wedirá se, aniž toho kdy pozorujeme, do wšech skryšši srdce našeho; náčež pak se swětlo winy pozwolna zatemňuje, čistota srdce se posškwrňuje a dušše se od Boha odwracuje. W pravdě wšeliké pozemské věci působí na každého člověka jakousi moci kouzelnou, jelikož ho chtějí wnadami swými, smyšlím těla lahodícimi, dolů k zemi přitáhnouti, a tu ho tak uponťati, aby na Boha a na wěčnost zapomenuł. Pro tu přičinu potřebí má člověk wždy silné winy, aby uprostřed těchto osídel swěta zůstal swobodou, aby prost byl wšelikých zlků účinků této moci kouzelné a lákawé. — Z šprawedliwi lidé nemohli toho po delšši čas wydržeti;

cítili na sobě, že sfrze stále obcování se světem uundlé-
waji w ctuostuenu životě. Protož se čas po čase na to
oddali, aby upřímně a nepřetrženě o Božských prawdách
rozzímali, aby srdce swá od světského plewele i ode wšsech
tajných swodů žádosti tělesných wyčistili, sebe na dušsi
občerstwili, posílili, a potom aby tím šťastněji k urč-
nému cíli kráčeli.

W prawdě nezáleží jen pouze na tom, abychom
něco o Bohu a o Jeho prawdách četli, neb nějaké ná-
božné rozjímaní a modlení konali, alebrž nejwice na
tom, abychom se při tom duchem obnowili, w do-
brém posílili a sobě zářobili hojnost milosti nám welmi
potřebných.

Wždyt nikdo z nás newi, jaké kruté boje
a jaká těžká pokušení nám wšsem nasta-
nou. Swrchowaný jest již čas k přípravě, abychom ho-
towi byli; neb w našem věku jení je weliká urawů po-
ruffenost, a také nepřítel našich dušsi neustále obcházi jako
lew řwoucí. Dle, jmutné wýjewy věku našeho dořwěděuji
hlasitě, že usiluje nepřítel wice než kdý jindy, našiti kou-
kole na winici Páně, aneb dokonce podwratiti stánek
Boží. — Dumně rořtenci newěra čili ta nowá nekřesťanská
ořwěta a ty liché náhledy o swobodě, jenž každé wrch-
nosti wojnu wypowidaji, zwláště pak hrššuh špánek,
do něhož lid w pohodlném pokoji rád klesá, byly
a jsou toho přičinou, že mnozi potratili wědomí, jaké to
šťěstí, býti prawým katolíkem, a že mnozi tam hledaji
špásy, kde ji nikdy naléztí nelze. Wššak kde nalezueme
špásu, ne-li w Kristu a w církwi Jeho? — Ba zajisté stát-
níkové nejzřuffenější s důwěrou obracují zraký swé k cír-

řvi katolické, widouce w ni jedinou škálu, o kterou se mohou rozrážeti vzteky rozbourěných wášní lidských a útoky žiwů nepřátelských, — uznávajice w ni nezwratný sloup a utwzření prawdy uprostřed měnících myšlének lidských, — witajice w ni bezpečnou sštepnicu lepššiho pokolení lidského.

Křesťané, katolíci! čas jest, abychom se probudili ze spánku. Wlažnost jedněch ať se promění w horlení, newědomost a hřisšnost druhých ať se promění w křesťanské obcowání, aby nám neodňal Pán winici, wida, že nepřinášime leč plané ovoce wiry křesťanské. Nutno jest pripravowati se a štáti udatně proti nepříteli, který chce mezi námi zawěšti pohanstwí nové, který zákeřnicly wyšturpuje; neboť umí slowa živého i psaného a tistěného neswědomitě použíwati a upotřebowati k jwedení neostrážěných owci křisťowých. Štůjme tedy neohroženě, ale prvé odložme břimě wšselitých neprawosti a cwičice se we zbrani, pripravujme se k boji mrawiuinu; neb bez boje není zásluby, a bez zásluby není odplaty w nebesích. Nepřestáwujeme cwičiti se w nábožních wěcech, nepřestáwujeme prawdy Božské čisti, je modliti a je duchowně wzdeláwati, takčž i jiných k tomu horliwě powzbuzujme. — Šhraume se, oddati se wlažnosti a lenosti duchowní; nebo Pán drží w rukou swých nejen klíce milosřdenství, aby nám brány milosti otewřel, uýbrž také klíce šprawedlnosti, aby je zawřel. A w skutku wššidni, kdož se štali leniwými neb lhostejnými u wěcech špaseení se týkajících, padají buď do zoufalství, neb do ztupělosti a zmrtwělosti, jelikož necíti neššěstí swé a nenaššlizejí, že wypadli z milosti Boží a že zawrzeni jšou. —

Slušno jest, připomenouti zde také to, že mnozí z počátku při duchovním cvičení a rozjímaní pocívuji w sobě dobrých účinků, a že welice se z toho radují; tak jako nemocný raduje se a rád i těch nejtrpčích léků požívá, pač-li jen pozoruje, že nemoc jeho mizí a že mu zdraví přibývá. Někteří ale dle přirozené povahy své s welikou nechutí k tomu duchovnímu cvičení přistupují, a jim jest se co přemáhati; neboť se jim zdá, jakoby Božské prawdy jim nezajímaly, jim wnitř nepronikaly. — Co se prvních týká, ti ať wždy mají na paměti, že nikoli wnitřní potěšení aneb sebe powyhražení, alebrž že očistění srdce a obnovení života hlavním jest záměrem při duchovním cvičení. — Co se druhých týče, ti ať Bohu děkují, že zapíráním sebe musejí násilí činiti přirozené powaze své. Neboť i to jest dobrodini, mnohem wětšší nad ono, jestliže jen sebe wěrně přemáhají, a od upřímného předsewzeti svého neustupují. Zkušenosť učí, že wšickui, kteří s takowýmto přeswědčením w Božských věcech cvičiti se počali, toho nejlepššího prospěchu nabylí. W prawdě působí-li milost Boží méně zjewuě w dušši lidské, tím mocnějšší a tím trwanliwějšší bývají účinky této milosti. Pročez k politowání jsou wšickni, kteří ani moci swaté wíry, ani pudem potřebnosti své nedají se pohnouti k swaté horliwosti a wytrwalosti, kteří nedytějí sobě učiniti násilí ani po kratických čas pro blaho své. — Podobně k politowání jsou i ti, kteří nábožná čtení a spasitelná rozjímaní lhostejně, běžně a nepozorně odbývají. Tito i onino jsou welice k politowání; neb jim platí wyrok ten, který nad městem Babiloneu wyřknut jest u proroka

Deremiáše: ¹⁾ „Hojili jsme Babylon, a neuí zhojen; opustíme jej a pojedme jedenkaždý do země své; nebo přišel až k nebesům soud jeho.“ Taktéž platí jim, co Spasitel náš nad Jerusálemem, který zhrzel výstrahami Páně, jedenkráte w pláči řekl, totiž: „Jerusaléme, Jerusaléme! kolikráte jsem shromážditi chtěl syny tvé, jako slepice shromáždíje kuřátka pod křídla a nechtěl jsi. Ni! zanechá se vám dům váš puště.“ ²⁾ Tak duše zhrzející výstrahami a pravdami Božími ostanou puště. Chraňte Bůh, by se nás týkala slova Spasitele řkoucího: „Vid tento ústý mne cti, ale srdce jeho daleké jest ode mne“ ³⁾ — aneb slova sv. Pavla: „Wyznávají, že by Boha zuali, ale skutky Jej zapírají.“ ⁴⁾

M o d l i t b a.

Máme, ó Bože! silné předszewzeti, zasaditi se o to, abychom hojných milostí Tvých nabyli; pročež prosíme Tebe, osvět rozum náš a zahřej srdce naše, abychom Twou lásku, jakou nám w podivných skutech swých i zjevených prawdách známu činíš, dobře pochopili, a cokoliv čteme a rozjímáme spasitelného, také to pluiti se suazili. Žádost máme wrouci, we wíře a w ctuosti se upewniti, a takto u Tebe a skrze Tebe wětšího zalíbení dojiti. Nechť se k nám připojí naše přemilá Matka Pauna Maria i wšickni andělé strážní a naši swatí patronové, nechť se k nám připojí a při nás stojí, aby přimluwami swými udslobu naši podporowali, prosíce,

¹⁾ 51, 9. ²⁾ Mat. 23, 37. ³⁾ Mat. 15, 8. ⁴⁾ Tit. 1, 16.

aby Ten, jenž nám dal chteni dobrého, dal nám též dokouání a setrvání w dobrém až do konce. „Sám Pán Ježíš Kristus a Bůh i Otec nás, kterýž zamilował nás, a dal nám potěšení a naději dobrou z milosti, potěšuj srdci našich a utvrdiž nás w každém skutku i w řeči dobré.“¹⁾ Chválen buď Ježíš Kristus wždycky a panuj w srdcích našich po wšsecky věky věkůw. Amen.

Wíry jest nám k spasení newyhnutelně třeba.

„Amen pravím wám, kdo wěří we mne, máť život věčný.“
Jan 6, 47.

„Zdonce po wšem světě, kážte ewangelium wšsemu stwoření. Kdož uwěří a pokřtí se, spasen bude; kdož pak newěří, budeť zatracen. Znamení pak tato, kteří uwěří, následowati budeu atd.“
Marek 16, 15.

Přístý člověk přivedl syna svého zlým duchem posedlého k Pánu Ježíši, žádaje, aby jemu Pán spomohl. Ježíš řekl jemu: „Můžeš-li wěřiti? wšsecko jest možné wěřicim.“ Shned powolal otec pacholete s slzami a řekl: Wěřim Pane, spomoz uedowěre mé. Pročež slitował se Pán a oswobodil pachole od zlého ducha.²⁾ Když byl Pán Ježíš nemocným spomohl, často říkával: „Wíra twá tebe uzdravila; že jsi we mne uwěřil, stalo se to tobě.“ — W tať na mnohých místech sw. ewangelia widěti jest patrně, že Ježíš přede wšsim žádá, abychom měli silnou, živou wíru, bez nížto nelze

¹⁾ II. Ezechjal. 2, 16. ²⁾ Marek 9.

spasení dojíti. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého dal, aby žádný, kdo v Něho věří, nezahynul. Kdo věří v Něho, nebyvá souzen, ale kdož nevěří, již jest odsouzen.“¹⁾ Totéž žádali svatí apoštolové; neb svatý Pavel, ukázav při nábožných osobách Starého Zákonu, jakou moc má do sebe svatá wira²⁾, dokládá: „Budeš-li wyznáwati ústy svými Pána Ježíše a w srdci svém věřiti, že Jež Bůh wzkrýšil z mrtvých, spasen budeš. Srdcem se zajisté věří k spravedlnosti, ale ústy wyznání děje se k spasení“ atd.³⁾ Tak i w listu ku Galat.⁴⁾ dí on: „W Kristu Ježíši (w náboženství Kristově) ani židovstvo ani pohanstvo nic neplatí, ale wira, kteráž sřzce láskou působí.“ — Wira tedy žiwá s láskou spojená působí spasení; „neb wira bez dobrých skutků mrtwá jest,“ di sw. Jakub.⁵⁾

Tázeme se wšak, co jest wira? Wira jest dar Boží, jest světlo, jinžto obdařený člověk wšedcko mile a ochotně za pravdu má, co Bůh zjewil, co Kristus učil a čemu welí církev Kristowa věřit, ať jest to w Písmě swatém psáno neb ueni. „Wira jest nadějných věcí podstata a jistý důwod uewiditelných věcí.“⁶⁾ Následowně věřiti není tolik, jako něčemu přisvědčowati, aneb něco u sebe mysliti a miniti; uhybřž věřiti jest, zcela se na tom ustanowiti a w srdci swém úplně býti ujistěnu, že, cokoliw Bůh zjewil, pravdou jest newywratnou. A co rozumem swým nepochopujeme, to pewně věříme proto, že Bůh, který nám to zjewiti ráčil, wěčná jest prawda. Bůh nikoho neklame, a Du nám swaté prawdy zjewil

¹⁾ Jan 3, 16, 18. ²⁾ Žib. 11. ³⁾ Řim. 10, 9. ⁴⁾ 5, 6. ⁵⁾ 2, 17. ⁶⁾ Žibům 11, 1.

skrže své proroky a naposledy skrže Syna svého Ježíše Krista, „Jemuž všickni proroci svědectví dávají, že odpustění hříchů vezmou skrže jméno Jeho všickni, kteří věří v Něho.“¹⁾

Siž ale té wiry Kristovy jest každému člověku třeba. Swati otcové přirovnávají vezdejší život náš k moři, na němžto k přístavu života věčného jako plaveme. „Sako loď — di sw. Neboř — kterouž kotvice nedrží, větrem semotam zmitána býwá, právě tak duch náš větrem rozličného učení semotam býwá unášen, nervede-li ho wira.“ A dobře tak pravil; nebo wira jest ta silná kotvice, kteráž nás u Boha a při Bohu drží, a kteráž nedopouští, abychom zmitáni byli co třtiny, každým větrem se klátící. Wira jest světlo, bez něhož by se nám prostředků k ospravedlnění našemu nedostávalo, bez něhož bychom tapali ve tmách bludů a newěry a nezuabožství. Wira jest ten ohnivý sloup, kterýž nám, jako druhdy Israclitům na poušti, ukazuje cestu, který nám switi a nás wede k zaslíbené vlasti. Wira jest základ a kořen vši mravní dokonalosti lidské a vši křesťanské ctuosti. Wesskeré blaho jednotliwci i celých národů zakládá se na pravé wire křesťanské. Ž možno-li tedy, bychom bez silné kotvice té, bez jasného světla tohoto — bez wiry mohli po smrti přijíti k Bohu, jenž jest půwod a základ wiry? Nižádným způsobem! „Nebo bez wiry nelze se libiti Bohu.“²⁾ — A sw. Jan předchůdce Páně zvěstowal to na břehu Jordánském, když kázal: „Dtec miluje Syna, a všedky věci dal w ruce

¹⁾ Skutk. 10, 9. ²⁾ & Žib. 11, 6.

Jeſho. Kdo wěri w Syna, máť žiwot wěčný; kdož pak jeſt newěriči Synu, neuzříť žiwota; ale hñew Boží zůſtává w něm.“¹⁾ A jám Pán Ježíſ prawi: „Zá jsem ceſta a prawda i žiwot. Zádnh nepřicházi k Otci, než ſtrže mne.“²⁾ Muže wiru tu, kterou Bůh ſtrže jedno-rozeného Syna ſvého zjewiti ráčil, nuſíme miti a ji ſe držeti, chceme-li dojiti ſpaſení.

Ze wiry jeſt každému ku ſpaſení třeba, doſwědčuje tať zkuſſenost lidſká; neboť každý člověk žádost má w ſobě, aby ſpokojeně a blaženě žiw byl. Awſſak prawá wira jeſt ten proſtředek k blaženému a ſſaſtnému žiwotu. Blaze tomu člověku, jehož ſrdce oheñ ſwaté wiry zahřívá; nebo ona ſama toliko nuweſſuje a oſlazuje wſſecky bolesti a ſtraſti lidſké, ona toliko pozdwi- huje myſli naſſe k wěcem duchowním a ſtatkým wěčným, ona toliko pojímá w uzdu naſſi těleſnoſt, naſſe zlé žádosti a náklonnosti. Swatá wira Kriſtowa jeſt s to, upokojiti myſl a ſrdce naſſe, a tím náſ ujſtiti, že nám hříſſníkům chce Bůh miłoſtiw býti. Wira plodi nám rozkoſſnou na- ději a rozlévá newyuhlnwnou ſlaſt, radoſt a ſpokojenost w ſrdcích naſſich. Protož kdo chceſ ctuě a blaze žiw býti, wiry Kriſtowy ſe pewně drž, ji wždy lépe poznati ſe ſuaž a dle ni ſe ſtále říd. Nemysli, že ſſaſtně a blaze ſe ti powede tenkrát, kdýž je jediné po ſwé chuti a dle rozumu ſvého řiditi budeſ. Dle, který člověk, ne- maje zjewení Božího, nemaje wiry, může dáti z rozumu ſvého dokonalou znanost o tom. „K čemu jſune ſtvořeni? Proč býwáme, bytbychom i dobré wychowani měli, wždy

¹⁾ Jan 3, 35. ²⁾ Jan 14, 6.

předce k zlému nakloněni? S odkud pochází tato náklonnost k zlému? Odkud tolik zlého ve světě? Kdo nám powi na jisto, jaké wlastnosti má Bůh, jaké powinnosti máme k Němu my, i jak dojdeme odpustění zpáchaných hříchů, jak lásky a milosti u Boha?“ — Tyto a jiné důležité otázky uedaji se bez wiry Kristowy určitě wyjswětliti a zodpowidati. Jsouť nám tu na důkaz pohauští uárodowé, jenž swětla zjeweni Božihó zboweni byli. Dni arci měli zdáni o jednom Řiditeli swěta, přece ale měli wice bohů, a wzdaowali jim poctu, chtějíce sobě u nich přízně zjednati. A jak ohawná byla tato pocta! Pássice ueprawosti i wsseliké prostopássnosti, pak děti swé zabijejice a pálice atd. mysleli, že tudy se zalibiti mohou bohům swým, a že jich sobě tím nakloní. A jak bludné měli též smyšleni o životě budoucím! Hrozné bludy pauowaly mezi uimi, ač uěli mužů dosti učených a moudrých; awšak těmto wsseni zůstaly důležité otázky wzhledem náboženstwi buď zatmělé neb nerozswštěné; procež twrdili, že někdo přijde s nebe, aby je o tom poučil. Dobře řekl Kristus Pán, že jsou národowé, kteří jedi w temnostech a štinu smrti. A sw. Pawel napjal o nich: „Změnili prawdu Boží w lež, a ctili a sloužili štwoření raději nežli Štwořiteli, kterýž jest počehnaný na wěky. Amen. Protož je wydal Bůh w žádošti ohawné.“¹⁾ S kdo může je na swůj wlastní rozum spolehnouti, kdo může říci, že mu wyjswětlení ouěch důležitých wěcí jám rozumu o swé jile podá, awšby k tomu nic wiry Kristowy nepotřebowal? Rozum lidský jest mdlý a může oklamán býti, prawá pak

¹⁾ Řim. 1, 25.

wira oklamána býti nemůže.“ Tak Tomáš Kemp. ¹⁾ Ptej se lidské moudroști na Boha, na člověka a na přírodu, ona ti dá odpovědi pochybné, nejisté, opačné. D weškerých pravdách, týkajících se života tohoto ueb budoucího, bude ti nastřelovati na tisíce wykladů mnohem temnějších než jsou křesťanská tajemství, jež by ráda odhalila i zahrhla. Usilujíc uklouznouti tajemství jednomu, deset jiných wyvolá; chtějíc upřiti zážrať jeden, na sto jiných méně pochopitelných uводи; ulechtějíc, aby se uověřilo Bohu a církwi, nuti uěřiti člověku a wyrokům lecjakých učitelůw. Nemohouc pochopiti tajemství swaté wiry, u př. o Trojici Boží, o Božství Kristowě, zamítá je; awššak s jakouši dětinskou podanuoști přijímá tajemství mnohem uepochopitelnější — douuěnký pantheismu (wšsebožství). Ulechtějíc připuštiti swobodnou uůli člověka, jenž může wolit dobré ueb zlé, hledá počátek zlého w Bohu ueb w přediuuěném slepém osudu, aneb počne pojímati zlé, a beze študu bude wyuwraceti rozdíl, jaký čiuíme mezi dobrým a zlým, mezi cnoști a neprawoști. Gle, duch člověka, odstoupi-li od prawdy swaté, upadá w bludy a podiuuěné nestuůrny. Prawda Kristowa jest zajisté jako nějaká hora, u uížto na úpati se otuwirá propašt, do které padají ti, kteřížto zdráhajíc se milowati prawdu swatou, berou pouze rozumu za základ iuěho pozuání a jeduání. „S posse jim Bůh puřobení bludu, aby uěřili lži, aby tať odsouzeni byli wššickni, kteří neuěřili prawdě, ale powolowali neprawoști.“ ²⁾ Protož držme se wiry Kristowý od Boha nám dané,

¹⁾ IV. kap. 18. ²⁾ II. Zheřaf. 2, 11.

welikhui swětoznámhui událostmi stvrzené a w katolické cirkwi uchované; neb bez této wiry nelze nám cestu spasení najiti. Držme se jí wěřuě; „neb lépe ješt žebrati, nežli wiru ztratiti,“ wece sw. Jan Blatouštý. A není ohavnějši wěci, jako wirou Kristowou opowrhowati, aneb wlažnũm, daremnũm křesťanem býti. Pamatuuj na to wždychy, křesťane, že jsi welikou od Boha milost obdržel, když jsi na křtu swatěm k Ježíšsi přistoupil, učení Jeho přijal, Jeho wojiněm se stal. — Swatý Augustin dí o tom takto: „Šádné sebe wětšsi bohatstwi, žádní pokladowé, žádná čest není tak weliká, jakož ješt wira katolická, která hřišně lidi spasené činí, slepé oswěcuje a t. d. ¹⁾ Pročež se raději wšsech časuhých wěci odřikej, nežli bys se odřekl této wiry, která ti ješt ku spasení newyhnutelně potřebua. „Wira cirkwe katolické ješt brána žiwota, ješt swětlo duse a základ wěcněho spasení.“ Tak di sw. Jan Blatouštý. ²⁾ „Swatí skrže wiru přemáhali králowstwi, čiivilí spravedlnost, dosáhli zaslíbení, powstali z nemoci, silní učiněni jsou w boji.“ ³⁾

Wěřuost a stálost u wirě dokázali swatí aposto- lowé a mnozí jiní křesťanšti mučennici a wyzuawači w nesmírněm počtu. Auo již w starém zákoně nalezáme statečné hrdiny, kteří pro wiru w prawěho Boha wšseho se rádi odřikali. — Mathatiáš a jeho wojinowé nemohli býti přiwedeni k tomu, aby opustili wiru otců swých. ⁴⁾ Dni podnikli boj pro swatou wiru i pro swou wlast. Taktěž Eleazar, pať matka a synowé Machabejšti, Abraham a jiní předkládaji se nám za příklad.

¹⁾ De verbo apost. sermo 12. ²⁾ Homilia 52 in Math. ³⁾ Žid. 11. 33
⁴⁾ I. Machab. 2.

Za prvních křesťanských století jest neščíslný počet těch, kteří o potřebnosti víry Kristovy úplně jsouce přesvědčeni, směle ji uznávali, krvi svou potvrdili a se tudy proslavili. Několik příkladů o tom stůj zde k nassemu poučení a povzbuzení: Svatej Longin, onen žoldnér, jenž bož Krista Pána otevřel, uzřev divy, které se při umučení Páně staly, uvěřil a veřejně wyznal, řka: „Jistě Syn Boží byl tento!“ Byw později pro veřejné hlášení Krista k pohanskému wladari Oktawiowi přiweden, takto mluwil: „Já jsem křesťan; dříwe jsem byl otrokem hřichu, nyní pak swobodným učiněn jsem skrze tajemství sw. kříže a skrze wodu křestní; druhdy jsem sloužil světu, nyní wšak opuštiv wšeccko sloužim Kristu.“ Pro toto zmužilé wyznání byli mu zuby wytlučeny a jazyl wyřiznut; ale moci Boží podržel řeč. — W Cesarei žiw byl pacholik jménem Cyrill, který láskou k Pánu Sezissii plápolal. Od swého pohanského otce musel mnoho hanh, protivenství, ano i bití snášeti, až konečně z domu otcowského byl wystrčen. Snášeje wšse trpělivě radostně zwolal: „Dtec můj málo mi odejmul proti tomu, co já wírou od Boha očekávám.“ — Klementa, biskupa Alexandrijského powolal před sebe císař Dioklecián. W jedné komnatě na jedné straně dal nahromaditi zlata, stříbra, skwošťuhých rouch a wšeho, co swět u wážnosti má; na druhé straně nahromaděny byly metly, biče, klesště, meče, kola a jiné mučennické nástroje, jichžto pouhé toliko wzežčení i toho nejhrdnatějšího strachem podržuouti mohlo. „Klemente! — řekl pohanský císař — wiz wšeccky tyto poklady, i dám je tobě, a powyšim tě k wysokým důstojnostem při swém dwore, jestli bohům můjím obětowati

budeš. Pakli ale toho neuciniš, viz sem na druhou stranu, a podivej se, co na tebe čeká." Ale svatý biskup odvrátil se od búžtů jeho, hluboce vzdychl k nebi a rozhodil si smrt. Byl tedy pro wiru Kristowu mučen a posledni jeho slowa byla: „Bůh mi jest nade wsecko!“ — Swatá Felicitas, matka se sedmi syny swými také snáffela muka a bolestnou smrt pro wiru Kristowu. A za časů protiwenswí cirkwe od kacířů ariánských trpělo dwanácte pacholíků, kterěz tito pro jejich hudebni schopnosti a jasný hlas při zpěwu sboru swému získati chtěli. K tomu cíli přemlouwali je lahodně, aby ariány se stali. Ale tito pacholici silni u wíře odpírali. Přistoupili tedy rozkolníci čili kacíři k mučení. Zawřewše je do skřýffe, trápili je nejkrutějšsim hladem, a metlamí je mrstali. Toť tyranské nakládání s malíčkými; než oni wytrwali we wyznání wíry prawé. Bůh, který moc swou w mdlých projewuje, sílil je tak, že jednomyslně wyznávali, že těla jejich mohou sice umořena býti, ale wíře swé že nikdy newěrnými nebudou. S propustili je rozkolníci, a jinochowé zawázali se perwně, že se nikdy od sebe neodloučí. Bydleli a rozpěwowali chwálu Boží pospolu. Stálost jejich we wíře zůstává u wěčné památce. Proto jim dáno bylo jméno: „Dwanácte malých aposstolů Kartagenstých.“

Tomáš Morus byl pod odpadlíkem Sindřichem VIII., náruživým to králem angličtým, nejwyššim zemským kaucířem. Právě proto, že nechtěl upustiti od wíry katolické, byl s úřadu swržen, uwězuěn a usurcen. Jeho manželka nawštimowši ho w žaláři padla mu do náručí a prosila ho s plácem, by života neodhazowal,

by vzpomenuł na děti své, na své jmění a na vlast. S tázal se jí Morus, jak dlouho by mohl ještě žít býti? — „Nejméně 20 let,“ odpověděla. „A já bych měl — řekl Morus, — pro tak kratičký čas život věčný obětovati? Nikoliv, nečinim toho, raději umru, než abych od wiry a církve katolické odpadl!“ S byl k smrti odsouzen pro wiru svou. — Bylo mnoho křesťanů w každém století ze stavů wznesených i nízkých, bylo jich bez počtu, kteřížto pro swatou wiru katolickou suášfeli protiwensťwí ano i smrt mučennickou; neboť wěděli dobře, že bez této wiry spasení dojíti nelze.

Než Bohu žel! za uynějšších časů málo nalezáme takových křesťanů, kteříby pro wiru swatou suášfeli soužení a protiwensťwí, a kteříby pro ni ani života vlastního uelitowali!

Mnozi jsou teď křesťané, kteří o předrahé ceně wiry katolické málo bywše poučeni, a jsouce náboženské lhostejnosti oddáni, opouštějí wiru starowěkou, wiru katolickou, a přidržují se důmément bludných a bludařů nowomodních; a to dělají pro časné statky, pro bohatou newěstu, aneb newěsta pro bohatého ženicha. — „Někteří zase zapudiwše dobré svědomí, zahynuli u wire.“¹⁾ Sestit uhuí i takových dosti, kteří prawdiwošť wiry římsko-katolické poznávají, awššak wěřejně ji wyznati se ošťýchají z ohledů podlých a hříšných. — Mnozi, prawim, mají se bedlivě na pozoru, aby wiru w Krista Jezisse a učtu, jakou k Němu a k Rodičce Boží w srdcích swých chowají, nedali wěřejně na jero, a to z té přičiny,

¹⁾ I. Timot. 1, 19.

že by práy z počtu svobodomyšlných, oswícených lidi byli wyloučeni, a žeby za sprostáky, za pobožnústkáře neb za ultramontány držáni byli. — Ach Bože! jaká to zášlepenost! Taková jejich opatrnost a moudrost jest bláznovství u Boha. Ti a taci křesťané měli by uvažowati krásnou wýpověď sw. Jana Blatoušého, jenž twrdí, že wira má půwod svůj w smýšlení wznešenem, welkolepém; ale newěra že se zakládá na rozumkowaní podlém, lehčkowáném a posetilém.

To to se wyswětluje tím způsobem, že wira má wyšší duchowní směr; ale newěra obirá se toliko wěcni widitelnými, toliko tím, co se smysly tělesnými chápati aneb rozumem wyzpytowati může. S zdažby taci posetili nešťastníci neměli uvažowati, že poznání prawd Božských s wěřejným jich wyznáním nerozlučně jest spojeno? — Nežádá-li Pán, abychom Jej wyznali před lidmi, chceme-li dojiti ospravedlnění a spasení? ¹⁾ Také jest to dle wýpovědi sw. Jana Blatoušého velmi nesluffná a hanlivá wěc, ničeho nechťeti trpět pro Sméno Jeho, který pro nás mnoho těžkých suáffel bolesti. A sw. Petr práwě dí: „Trpiteli pohanění pro Sméno Kristowo, blahoslaweni budete. — Šestlize pať kdo trpí jako křesťan, nestyď se za to, ale oslawujž Boha w tom Sménu; nebo jest čas, aby se začal soud od domu Božího.“ ²⁾ — A pať můželi co bezdůwodnějšiho býti, jako strachowati se toho, co asi posetili lidé u jebe o nás myslí, co asi swět o nás soudí, poněwadž jsme křesťany?

Při konci sedmnáctého století mnichů učený, rodem

¹⁾ Řim. 10. ²⁾ I. Petr. 4, 14. a 17.

ze Sicilie, za příčinou své ctížádosti, ne ale z pravé horlivosti odhodlal se na misionářství. Ubíral se tedy s velikou hluchostí a slávou do východních krajů; avšak jakýmsi nešťastným osudem byv zanesen z Alépa až do města Kairo, přišel u křesťanů k zapomenutí. Později se ale zvědělo, že zapřel víru, že jméno Maalam Mosés přijal, a že knihy v arabštině čte k prospěchu židovské víry skládal. Roku 1702 našel jej batovský misionář do Abisynie cestující, Theodor Krump, v zemi Senar. Tu Maalam v bídné chatrči přebývaje, ležel na svém lůžku, churavosti sklíčen. S suazil se horlivý misionář nešťastného starce potěšiti a na cestu pravou zase přivésti. Avšak práce jeho byla marná. Starý Maalam nechtěl k víře Kristově se navrátiti a pokoj svědomí svému zjednati. Sorečoval sice a lítostně plakal; ale na všefedý domluvy obražoval se ustavičně těmito slovy: „Co si o mne v Evropě pomyslí, co asi tomu řeknou?“

Bylali jsou tato jeho slova posetilá, jelikož málo kdo v Evropě o něm věděl, tím posetilejší a hloupější jest obvyčejná mnohých lidí průpověď: „Co ale tomu svět řekne?“ Svět, který pravověřícími křesťany a horlivými víry vyznávajícími mrzce pohrdá, jest příliš malá část vedle množství dobrých křesťanů i vedle zástupů obyvateľů nebeských, u kterých se dochází lásky a slávy upřímným víry vyznáním. „Neboj se! — řekl jednoho času Elišus k služebníku svému, který se děšil ozbrojeného vojska na proroka Božího přicházejícího; — neboj se! větší počet jest těch, kteří jsou s námi!“ — A co jest veškeré množství lidí pravdami Božskými pohrdajících proti nečíslným zástupům dobrých křesťanů i proti zástupům blažených

nebešťanů, kteří w osudech nábožných, křesťanských o sobě upřímně se zúčastňují? A co by nám také záležeti mělo na světě, totiž na těch lidech, kteří zákon Boží a rozslité křesťanské ctivosti w lehkost uvádějí, a toliko o zemské věci pečují k své věčné škodě? Nevíli naopak dobré a spásitelné, státi se swatým Pavlem a osvědčovati: „Nestydím se za ewangelium; neb ono ješt moc a nástroj Boží k spášení každému věřícímu.“¹⁾

Tedy uznávajíce potřebnost wiry Kristovy nebudem již déle tak posetili, tak choulostívi a tak zmalátněli, abychom se báli, uěco pro ni trpěti, aneb abychom strachujíce se nedověrných, bezbožných lidí veřejně neosvědčovali wiru swou slowny a skutky jakožto dobří katoličtí křesťané! Co na tom, jestli swět zle o nás soudí, jestli hříšni zaslepeni lidé podivně a posetile o nás smýšlí, o nás právě křesťanský život wedoucích? Kristus Sežís ješt sám Pán a Soudce nás. Semu samému hledíme se zalibiti a zatvděčiti. Wyznávejme Sej zde na zemi veřejně a On zajisté pocti nás jedenkrátě na věčnosti před zástupy duchů nebeských; a to ješt čest, která není k přirovnání ke cti na tomto bidném, nestálém swětě. — D pamatujme wždy každého času, co Kristus Pán powěděl a zaslíbil: „Kdožkoliw mne wyzná před lidmi, wyznám i já jej před Otcem swým; ale kdožby mne zapřel před lidmi, zapřím ho i já před Otcem swým, kterýž ješt w nebesích.“ — A nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duffe nemohou zabiti, ale bojte se Tého, kterýž může i duffi i tělo zatratiti do pekelného ohně.“²⁾ — Jsouť věci zajisté,

¹⁾ Řim. 1, 16. ²⁾ Mat. 10, 28.

za které život nasaditi jest powinnosti swatou a zásluhou u Boha velikou! Pročež kdokoliv jsi srdečně oddán Kristu a církvi Jeho, neboj se a „w nicem se nestraďuj protivníkú náboženstwi křesťanského.“¹⁾)

Abý se pravá wíra Kristowa w srdcích našich ujímala a hojného vydávala užitek, třeba jest, o prawdách wíry swaté často rozjímati, náboženšké knihy často čítati, kázání bedlivě poslouchati, pak také o wíru co o přezácny dar pokorně Boha prositi.

M o d l i t b a.

O veliký, nezpýtatelný Bože, věčná Pravdo! věřím silně w Tebe, Boha živého, pravého a jediného, w třech osobách nerozdilného: Boha, Otce, Syna a Ducha swatého, mého Stvořitele, Wykupitele a Poswětitele, jenž dobré odplacuješ a zlé tresceš. Wěřím a wyznávám tu swatou wíru, kterou Kristus Ježíš učil, swatí apóstolové kázali a církev swatá, wšseobecná, Římská drží a wyznává, w nížto se prohlássuji, že žiw býti a umříti chci; protože Tyš jsi, ó Bože, věčná a neomylná Pravdo! kterýž oklamán býti nemůžeš, nám zjewiti ráčil. Bože, rozmnož wíru mou, neb bez ní nedosseš bych spášení. — S pomoci T wou budu se jí až do nejposlednějšího wydechnutí života swého w celosti a neporušfenosti držeti, jí stále zachowávati a wyznávati, jakož i dle možnosti o to péči míti, aby i moji podřizeni, nebo ti, jichžto spráwa dle powolání mého mně přináleží a přináležeti bude, této wíry se drželi, jí náležitě wyznawali, a dle ní žiwi byli.

¹⁾ Filip. 1, 28.

Ó Bože, chraň mne a náš wšsedý w těchto zlych, bludy a newěrou znamenanych časch, abychom wiry w Ježíše Krista Syna Twého neztratili a církwi katolické se nezproueměřili. Ó to Tebe prosíme skrze Ježíše Pána a Spasitele nasseho. Amen.

Wira Kristowa záračným způsobem vznikala a we swětě se šířila.

„A oni sěbse kázali wšsudy a Pán jim pomahal a teči potwřizowal následujícími bitwy.“
Marek 16, 20.

„Elysseli isme je, ani mlúwí jazyky nassimi weliké věci Boží.“
Eklut. 2, 11.

Dějepisů národa Israelského wíne, že se w starém zákoně weliké, záračné staly události na potwřizení toho, co Bůh skrze proroky své zvěstowal a ohlásil. Podobně i w novém zákoně staly se záračné události, které niemi Kristowo co Božskou prawdu osvědčují. — Sij několiť set let napřed předpowídali proroci, že zaslíbený Wykupitel bude mnoho diwů a záraťů činiti; což se také skutečně vyplnilo. Před očima židowských zástupů za Ježíšem se hrnoucích, před přátely i nepřátely swými konal Kristus Pán diwů a záraťů bez počtu. Také se na ně Pán náš sám odwołáwá, řka: „Byste pať mně newěřili, alespoň wěřte skutkům, abyste poznali, že Otec jest we mně a já w něm.“ — A opět: „Skutkové, kteréž já činu, swědectwí o mně

wydávaji, že mne Dtec poslal.“¹⁾ — Wira tedy Kristowa mnohými divy a zázraky jest potvrzena. Na tisíce lidí widěli je, a ani nepřátelé Kristowi nemohli je upřítí, ač se o to wynasnažowali, jak na př. při zázračném uzdravení od narození slepeho widěti jest. — Ano wira a církev katolická takovými jest stvrzena událostmi, které se se všemi památkami času minulých, jakož i s dějepisem všech narodů shodují a tak mnohonásobně osvědčeny jsou, žeby ten, kdoby o nich pochybowati chtěl, všechny historické prawdy zawrhnouti musil. Pro tu příčinu čteme u sw. Jana²⁾: „Mnohé zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učenníků swých, kteří nejsou psáni w knize této. Ale tyto věci jsou psány, abyste věřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a abyste věřice život měli we Sménu Jeho.“

Mezi těmito uesčíslnými zázraky wiru Krista Ježíše stvrzujícími jest jeden, jenž zasluhuje od nás zvláštního uwážení. Rychlé rozšíření wiry Kristowy skrze dwanácte sprostých, neucených mužů u prostřed sklazeného swěta jest w skutku událost zázračná, jest účinek podivné moci Boží.

Nebo hned na uswitě křesťanstwí hrozí se stawěly překážky w cestu wíce křesťanské, takže zdálo se býti věci nemožnou, aby mohli swati apoštolové pro ni získati tehdejší židy a pohany. Považme jen: kdo byli swati apoštolové? — Byli lidé chudi, sprostí rybáři, byli lidé bez umění, bez wážnosti a slawutnosti před swětem. A těchto dwanácte mužů mělo jíti k ži-

¹⁾ Jan 5, 36. ²⁾ 20, 30.

dům, kteří co urputní nepřátelé Kristovi ani slyšeti nechtěli o učení Ježíše odsouzeného a na kříži odpraveného. Těchto dvanácte apoštolů mělo jíti k pohanským mudrcům, k pohanským mocnářům a knížatům, i jejich dvořeninům; a tito, jenž se, jakož i vůbec Řekové a Řimané za velmi učené považovali, měli se od dvanácti chudých rybářů vyučovati tomu, co se týče světa vykoupení a spasení? S dvojím tedy nepřitelem potkávali se učennici Páně na cestě svého apoštolování, s židy a s pohany. Oba tito Boží pravdy protivníci, ač jedni druhými pohrdali, předce se stejnou krvo-láčností apoštolstvo Kristovo pronásledovali. Dá-li se pak mysliti, žeby se tehdaž rozšíření víry Kristovy stalo obvyčejným během? Dá-li pak se mysliti, žeby Řimané a Řekové, jenž národem židovským zhrzeli, chtěli přijmouti učení toho, kteréhož židé co zločince odsoudili a ohavně usmrtili? Tehdejší tedy pohané měli zavrhnouti své modlářství, jenž jim dovolovalo, činiti šmilné skutky a všeliké nepravosti, — měli přistoupiti k víře, která všedku nečistotu zakazuje, nestydaté skutky tresce a nepravé žádosti i zlá myšlení na uzdě míti přikazuje, která také obtížné povinnosti ukládá, jako: postit se, mrtvit sebe, nepřátelům odpouštět a t. d.! Tito pohané měli rozkotati modly své a měli uvěřit v Boha ve třech osobách jediného. Tudiž sv. Pavel napsal: „Bízte povolání své, bratři! že nemnozí moudří podle těla, nemnozí mocní, nemnozí urození. Ale což bláznivého ješt u světa, to sobě vyvolil Bůh, aby zahabil moudré, a to, což ješt u světa mdlé, vyvolil Bůh,

aby zahanbil silné.“¹⁾ — Těmito slovy chce říci: „Bůh newywolil ani moudré, ani wšelakým uměním obdařené muže k apostolování, aby snad obrácení lidu na wíru Kristowu přičteno nebylo lidské moudrosti a wýmluwnosti. Newywolil k rozšíření wíry křesťanské ani welmožii, ani kuzat neb králů, aby wzniť prawdy Božské nepřipisowal se zbrojně moci lidské. Rowněž newywolil Bůh ani boháčů, ani wywýchššených osob za hlasatele wíry, aby se neřeklo, že lidé penězi uplaceni, křest byli přijali, nýbrž Bůh wywolil to, co jest před swětem posetilé, wywolil totiž chudé, opowržené lidi, aby rozšíření wíry Kristowy pouze moci Boží přičteno a wůbec patrnó bylo, že wíra Kristowa jest dílo Božské, že ona záračným způsobem se we swětě ujimala a rozšířila. O tom dávají též swědectwi jiná slowa sw. Pawla: „A já přišed k wám, bratři, nepřišel jsem s wywýchššenošti řeči neb moudrosti, zvěštuje wám swědectwi Kristowo. A řeč má a kázání mé nebylo w slowech důwodných lidské moudrosti, ale w dokázání ducha a moci, aby wíra wásse nebyla založena na moudrosti lidské, ale na moci Boží.“²⁾

Swatí apostołowé a jejich prvui nástupníci sami od sebe nic by byli newyhřídili, nebo zdaž mohli sami nečetným těm nepřátelům, kteří je a wznuwáče Kristowy ukrutně sužowali, zdaž mohli jim odolati a zkažené tyto pohany swou toliko moci na wíru obrátiti, a jich k zbožnému, čistotnému životu přiwésti? Nikoliw! — Než Pán jim spomahal a kázání jejich oswědčowal rozličnými zážraky. To jim napřed slíbeno bylo; neboť prawil k nim

¹⁾ I. Korint. 1, 26. ²⁾ I. Korint. 2, 1—4.

Pán Ježíš: „Přijmete moc Ducha svatého, přicházejícího na vás, a budete mi svědkové v Jerusalemě i ve všem Judsku i v Samarii až do posledních končin země.“¹⁾

Wyplnilo se zaslíbení toto dne desátého po nanebevstoupení Páně; neb tehdyž přišel Duch svatý na apoštoly a obdařil je záračnou mocí. Kamkoliv přišli svatí apoštolové, vyučovali v síle Ducha svatého a konali zázraky. Pán jim spomahal a řeči jejich potvrzoval divotvorně. Pro tu příčinu svědčí apoštol Pavol, řka: „Cemuž Bůh svědectví vydával kříže znamení a zázraky a rozličné moci.“²⁾

Že nečistě duchy vyslanci Kristovi vymítali, důkaz o tom dává Písmo svaté. Tak na př. svatý Pavol zhojil děvečku v městě Filipi v krajině Makedonské.³⁾ Tentýž vzkřísil mrtvého uládence v Troádě.⁴⁾ Že svatí apoštolové rozličnými jazyky mluvili, došvědčuje nám již den ten, na němž Duch svatý přišel na apoštoly. — Že hady bez uskrození brali, vidíme z toho, co se stalo na ostrově Melitě; neb tři přítomní lidé myslili, že svatý Pavol pro jedovaté od hada usťknutí otce a pojednou umře.⁵⁾ — Že jedovatý nápoj hlasatelům Božské pravdy nic neuskodil, známo jest nám z dějepisu. Na př. pohanský kněz, jménem Aristomedus, podal apoštolu svatému Janu víno s jedem smíšené, řka, že se stane křesťanem, napije-li se Jan z toho vína bez škody na zdraví a životě. Apoštol požehnal víno znamením svatého kříže, pil a ničeho se mu nestalo. — Svatému Benediktu podán byl

¹⁾ Skutk. 1, 8. ²⁾ Žid. 2, 4. ³⁾ Skutk. 16, 16. ⁴⁾ Skutk. 20.
⁵⁾ Skutk. 28.

od závistníků jedovatý nápoj k piti v tom úmyslu, by byl sv. Benedikt otráven. Když ale tento svatý opat dle obyčeje svého udělal kříž nad koflíkem, jedovatinou naplněným, hned koflík se roztrhl. — Mimo to jiné divy činili hlasatelové víry Kristovy na potvrzení její. —

Tito zázračné a mnohé jiné podivné události zůstanou na vždy důkazem, že víra Kristova zázračným způsobem vznikala a ve světě se šířila. — Uvažme zde, co svatý otec Augustin o tom píše ¹⁾: „Kdyby byl někdo před obrácením světa na víru křesťanskou tážal je kteréhokoliv zkušeného mudrce: zdalíž tomu věři, žeby bez Božské moci, toliko jen škrze několik lidí a to ani znamenitých, ani moudrosti světskou proslulých, mohl svět přesvědčen býti o tom, o čemž z úst Páně poučení jsme; tedy by byl odpověděl: žeby se to státi nemohlo, leč škrze ty a takové lidi, kteří od laskavého a přemoudrého Boha takovou milostí jsou obdařeni, takovou statečností ozbrojeni a takovou jasností proměněni, že vším pohrdají, cokoli sobě neschlehtuici přejí, že všechno snáší, cokoli děsné jest a hrůzné i že konáním zázraků pokolení lidské přesvědčují.“

Než ale na kterou víru všichni ti zázračové jak od samého Ježíše, tak i od Jeho sv. apoštolů a učeníků prvotně konané se vztahují? Kterou víru chtěl Bůh těmi a takými divy za pravé slovo, a učení své vyhlásiti? — Každý nepředpojatý člověk vyznati musí, že těmito zázraky nepotvrdil Bůh těch věr, kteréž jako Luterská a Kalvinská i jiné, teprve po patnácte stoletích povstaly;

¹⁾ Lib. de vera relig. c. 3.

něbrž že jimi potvrdil tu vnitř nejlepšší, nejblahočinnější wíru, wíru to katolickou, kteréž samojediné tehdáž stávalo ve světě.

Bůh wšsemohoucí potvrdzowal prawditwost wíry katolické i w pozdějších časech. Jako činil divy a zázraky skrze swaté apostoly, nápodobně také skrze jiné miláčky své a wěrné syny církwe katolické. Kdyby se mohlo šířiti slow, mohl bych ze životů Swatých a z letopisů církewních wšech wěků weliké množství takowých zázraků zde uwésti; mohl bych je odwolati i na nasseho wlastence swatého Jana Nepom., jehožto jazyl Pán nebeský po 300 a více let od porušení zachowal. Než toliko dwa příběhy zde uweedu, které ipolu i za příklad slouží, že kdo u Boha pomoci došici chce, prawé katolické wíry držeti se musí.

Nábožná králowna Klotilda často napomínala a profila manžela swého, Klodowea, aby odřekna se ohatného modlářství prawému Bohu se klaněl; ale ulewila nadarmo. Ano kdž mu syn zeněl, kterého na žádost křesťanské manželky své pokřtiti dal, tím byl od wíry prawé odvrácenější a na králownu zuřiwější. Kdž pať w krutém boji proti Němanům zuamenal, že wojsko jeho na hlavu poraženo bude, pozdwihnur oči k nebi, srdcem pohnutým takto se modlil: „Páne Ježíšši Kriste! kteréhož má Klotilda za Syna Božího wyhlassuje, jeuz wedle její wíry pracujícím pomoci, a w Tebe doufajícím wítězství připravuješ, Tebe pokorně wzhívám a slawně připowídám: Dáš-li lidu mému wítězství, utvěřím w Tebe a přijmu křest swatý!“ A aj, kdž se ještě modlil, Němané strachem poděšeni bywše, na outěk se dali a uzkrewše krále swého na bo-

jišti zabitého, zbraň složili. Klodoveus navrátil se domů k manželce, vypravoval jí, co se bylo stalo. Doštal pak slovu svému, brzy křesť svatý přijal.

Druhý příběh tento jest: Král Karriarik, jenž v šestém století nad jednou částkou španělské země panoval, byl oddán ariánskému bludu. S měl syna, jenž dlouho trvajícím a velmi bolestným neduhem byl trýzněn. Všefco vynajímavějších lékařů bylo nadarmo. Syn královův pořád víc a víc chřadnul a k smrti se blížil. Zehdáž se zalíbilo Bohu, památku sv. Martina mnohými na jeho hrobě učiněnými zázraky před světem oslavit. Řeklo se zformoucenému otci, žeby snad také syn jeho škrze přimluvu tohoto svatého uzdravení nabýti mohl. Karriarik hned poslal k hrobu sv. Martina škrasné a veliké dary. Než ale syn jeho se nepozdravil, nemoc ho neopustila. Nyní napadlo králi, že snad pro svůj blud a pro své od katolické církve oddělení oslyšťán byl. S protož veřejně se prohlásil, budeli Bůh na přimluvu sv. Martina synu jeho milostiv, že to za důkaz pravdy katolické wity považovati bude a že s celým svým lidem do lina církve katolické se navráti. Nyní opět vyslancové byli jsou vysláni k hrobu sv. Martina. Opět se modlili na hrobě jeho za nemocného, a hle, dříve, než se vyslancové domů navrátili, k užasnutí všeho lidu a všech lékařů navrácen byl syn předšlému zdrawi. Král se stal wěrným katolíkem a celá rodina jeho, i celý dwůr jeho s mnohým ještě lidem přidrželi se církve katolické.

1) Stobergs Religionsgeschichte Theil 19, zweite Abtheilung.

Zázračným způsobem vždy každého času víra katolická vznikala a se šířila. Ona také vždy jest pod ochranou Pána všemohoucího, a byťby množství nepřátel proti ní pomýšelo, byťby také národové proti ní se bouřili, předce nenechá Bůh katolickou víru potlačiti. Byťby se loď Petrowa na moři světa bauřemi sem tam zmitala, předce jest s ní Kristus Ježíš a žádné protivníky neustodí ji. To dokazuje běh 18. století. Bylo v každém století množství nepřátel zuřivých, množství bludařů a odštěpenců, kteří pronásledovali víru a církev katolickou, než dějepis dává nám svědectví, že ona ze všech protivníky vítězně vyvázla.

Milí křesťané! zachovejme víru tuto a nikdy nebudme vlažnými neb lhostejnými katolíky. Neoblížej se na to, že mnozí katolíci křesťané, i na vyvýšeném místě postavení, ve víře ochabují, že v ni vlažnost ukazují, ano že některým spasitelným pravdám n. př. postům, konání svatě zpovědi nejméně jednou v roce a t. d. odpirají a že lecos z víry křesťanské v pochybnost uvádějí i zavrhují. O těchto křesťanech platí, co apoštol sv. Jakub ¹⁾ napsal: „Kdož pochybuje, podoběn jest vládnám mořským, kteréž witr žene a jimi zmitá.“ Jest totiž člověk wtrkavý. — Podobných křesťanů se chraň a jejich zchtralé námitky proti víře k sobě nepřipouštěj! Oni jsou křesťané toliko dle jména, majíce mysl svou k zemským věcem nakloněnou a srdce své žádostmi zlymi opojené; pročť kdyby Bůh sám před jejich očima konal zázračné věci, oni předce neuvěří tomu, co při-

¹⁾ 1. 6.

jmouti nechtějí, aniž od svých zásad a nálezků bezbožných neodstoupí. Sim platí, co řekl Kristus Pán slovy: „Wy newěříte, nebo nejste z owci mých.“¹⁾ A opět: „Zajisté každý, kdo zle činí, nenávidí světla a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.“²⁾ Wzpomeň tu na židy, před nimižto Kristus Pán tolikrátých konal zázraků, i bylo-li jim to co platno? Zdalíž wšickni uwěřili a se učení Kristowa přidrželi? Nikoliv! Dobře že řekl otec Abraham onomu zawrženému bidníkú takto: „Ma-
jit Mojžíše a proroky . . . Poněwadž Mojžíše a proroků neposlouchaji, aniž, byt kdo z mrtvých wstal, uwěři jemu.“³⁾ — My křesťané máme zákony od Krista dané, máme učení wíry a mravů, a to wše stwřzeno jest nám welikými, wšestranně proskoumanými zázraky a proroctwini. — Pročež na nic se neohlížejíce, stůjme pevně w pravé wíře katolické od nassich nábožných předků nám zachované, plňme rádi a horlivě wšedco, k čemu nás tato wíra zawazuje, abychom onu welikou odměnu, jaká jest wěrným bojovníkům Kristowým na nebi připrawena, sobě zasloužili a wydobyli. Také wždy na paměti mějme slova, týkající se jednoho každého z nás a sice tato: „O Timotee! (ó křesťane), což jest swěčino, oštrihej, waruje se nepobožných nowých slow, a odporu falešně nazwaného umění, kteréž někteří wzná-
wajíce od wíry wypadli.“⁴⁾

¹⁾ Jan 10, 26. ²⁾ Jan 3, 20. ³⁾ Lukáš 16, 31. ⁴⁾ I. Timet. 6, 20.

Modlitba.

Godnowěrna jsou svědectví Tvá, o Bože! a zjevný jsou záračné skutky Tvé, takže nelze nám pochybovati o tom, co jsi zjewil a co jsi těmito záračnými skutky svými za pravdu potvrdil. Prosim tedy, Pane! přispěj ku pomoci vůli mé slabé; neb chci a srdečně žádám, abych všemmu věřil, co jsi zjewiti ráčil, abych Tvého blahodatného náboženství nade všecko si vážil, je před celým světem zmužile wyznával a proti ossemetným bludařům a rejpálům moudře zastával. — Smiluj se, Pane Bože, i nad těmi, kteří až posawád u wiře bloudí a na přímluvu všech svých Swatých učíů, aby tisíce, ano miliony rozkolných bratří nassich co nejdříve do jediného pravého owčince Tvého, do cirkwe katolické na skále Petrowě založené se nawrátili, aby Duchem Kristovým, duchem lásky, sprostnosti a swornosti naplněni, Tobě sloužili w živé wiře a tak spasení věčného dosáhli skrze Sezisse Krista. Amen.

Wáziti si máme toho, že jsouce přijati do církve, wyznáváme wiru Kristowa.

„Blahoslavený jest ten, kterého jsi wywolil a přijal, obýwati bude w siních Tvojích, tñk naplněni budeme wšim dobrým domu Tvého.“ Zalm 64, 5.

„Boroučím synu, abys bojoval dobrý boj, maje wiru a dobře svědomi, kteréžto někteří zapudiwše, zabynuli n wire.“
I. Timot. 1, 19.

Bhloť welni mnoho swatých mučenníků, kteřížto bywše od tyranů na své jméno, na rod, staw a wlast swou tážáni, nic jiného neodpowídali, než toto: „Já jsem křesťan, já jsem křesťanka!“ čímž weřejně wyznati chtěli, že křesťanem býti nejwětšji jest cti na tomto světě. Tak swatý Roman předwolán byw před Waleriana císaře, pronásledowníka křesťanů, nic nedbal na muky, jimiž se mu vyhrožowalo, alebrž radostně zwolal: „Já jsem křesťan a za nejšťastnějšího člověka se pokládám, že křesťanem jsem.“ Těž sw. Pacianus honosí se a prawi: „Křesťan jest moje jméno a katolik moje příjmi.“ Za weliké štěstí máme si to i my pokládati, že jsme na křtu swatém wiru Kristowu přijali, že jsme se udy církwe katolické stali. Na nás se proto wztahují ona přeblažená slowa, která swatý Petr ¹⁾ o křesťanech pronešl, řka: „Wy pať jste rod wywoleny, králowské kněžstwo, jste národ swatý, lid dobytý,“ to jest: národ k swatosti powolaný, lid krwi Kristowou wykoupený. ²⁾

¹⁾ w I. listu 2. ²⁾ Wiž též list Efessl. 2, 19. 20.

Mažme si té veliké milosti, že jsme se katolickými stali křesťany, a pročež vynasnažujme se, dle této wiry Kristovy žitvu býti, tuto wiru dobrými skutky před světem ukazovati, aby takto newěřící bywšse na to upozorněni, tutěž wiru sobě oblíbili a ji milerádi přijali. Sám Pán Ježiš toho od svých wyznawačů žádá, řka: „Tak svět světlo wasse před lidmi, ať widí skutky wasse dobré a slawí Otce wasseho, jenž jest w nebesích.“ ¹⁾ A opět: „Tím wice snažte se, abyste skrze dobré skutky jisté učinili své powolání a wywolání.“ ²⁾ Medomniwejme se, že suad proto, kdž křesťany se jmenujeme, spasenim svým již bezpečni jsme. „Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, wejde do králowství nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého.“ Tak di Spasitel. ³⁾

Alexandr, udatný král Macedonský, we wojště swém měl wojina, jenž též Alexandr slul, ale byl muž leniwý a bážliwý. S řekl mu král: „Odlož buď jméno, aneb čin skutky Alexandra hodné.“ — Křesťane, hled, abys nebyl leniwým a bážliwým we wíře své, ale abys ji wždy neohroženě wyzuáwal i abys činil skutky křesťana hodné; ueb wira bez dobrých skutků jest mrtwa. Wira Kristowa, kterouž jsi zde wyzuáwal, ale podle ní žiw nebyl, ta sama tebe jednou odsoudí. „Každý strom, který uenese owoce, what a na oheň uwržen bude.“ ⁴⁾ — Uwažuj wzdychy, že ti jest mnoho swěřeno, ueb učeni Kristowo, kteréž jsi na swém křtu přijal, a ježto jsi plniti slibil, veliký dar Boží jest a veliká milost. Spasitel náš připodobňuje učení své králowství Božímu, a blaze

¹⁾ Mat. 5, 16. ²⁾ II. Petr. 1, 10. ³⁾ Mat. 7, 21. ⁴⁾ Luk. 3, 9.

tomu, kdož w něm stolowati bude. ¹⁾ — Ussat w království Božím stoluje, kdo slovo Boží slyší a je zachováwa, i kdo milosti ze sedmi pramenů se prýsticích s čistým srdcem požívá a tím způsobem hoden býwá zaslíbeného dědictví věčného. „Nebo ten duch svědectví vydává duchu nassemu, že jsme synové i dědicové, dědicové zajiště Boží, spoludědicové Kristowi.“ ²⁾

Nedá se ani wyprávěti, jak veliká to milost, jak veliké to štěstí, pravou wíru míti, ji se wěrně držeti a dle ní svědomitě se zprawowati w životě swém. W prawdě ona jest poklad skrytý w poli, pro který člověk s radostí odejda, prodati by měl wšedko a koupiti pole to. Ona jest perla velmi drahá, pro kterouž by wšje, co má, též prodati a ji sobě koupiti měl.

Ťci, křesťane, kterat jsme si toho zasloužili, že nás Pán I wíře powolal, a že nám dědictví věčné w nebesích zaslíbil? Powolal nás z pouhé milosti své newyzpytatelné, dal nám jednorozeného Syna swého poznati, a s Ním a skrze Něj velmi mnoho nám darowal. Toho jsme si w prawdě nezasloužili. „Pročež — di sw. Pawel — kdž se ukázala dobrota a wlidnost Spasitele nasseho Boha, ne z skutků spravedlnosti, kteréž bychom my činili, ale podle pouhého milosrdenství swého spaseny nás učinil skrze obmytí druhého narození a obnowení Duchu swatého, kteréhož wylil na nás hojně skrze Ježíše Krista, Spasitele nasseho, abychom ospravedlnění jsouce milosti Jeho, byli dědicové podle naděje života věčného.“ ³⁾ Swatý Pawel wšedň wěci na zemi pokládá za nic,

¹⁾ Euf. 14, 15. ²⁾ Řim. 8, 14. ³⁾ Tit. 3, 4.

ba za škodu pro vyhrášenou známost Ježíše Krista.“¹⁾ A to všim právem; neboť kdyby člověk vsedlo na světě ztratil, ale sřrže svou živou wíru dossel království nebeského, šťastným jest na věky; neb získal vsedlo. A kdyby i na zemi vselilé dobré věci, ano i kdyby celý svět získal, na duši své ale škodu trpěl, co mu to prospěje? Aneb co vezme z toho s sebou do věčnosti? — „Kdo ale má Syna Božího, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život.“²⁾

Abys pať sobě nade vsedlo wázil wíry Kristovy, považuj tať její dobrotu a blahodějnost a to sice w důležitých případnostech života nasseho. Na příklad w hodině smrti, w této důležité době, kdežto vsedlo člověka vmouti a vsedlo jej opouští, kam se máš a můžeš obrátiti, kde pomoci hledati? Sle, jsi-li pravý katolík, nejen dle jména, alebrž i dle skutků, tehdy dojdeš pomoci u Boha, a nádeje, která má základ w pravé wíře, ta potěší, ta posílá tebe w tom boji posledním. Zajisté we wíře Kristově nalezáme dosti prostředků, ježto dusse nasse w štěstí i w neshěstí síli, a jako w životě, tať i při umírání potřebny jsou k upokojení mysli nassich a k potěšení srdce nasseho. Sled jen wždycky býti živ tať, jať wíra Kristowa učí, pať budeš mít šťastný konec života a šťastnou věčnost. Tisicové a tisicové, kteří, dořud zdrávi byli, wlažnost a lhostejnost u wíře jewili, nic nechťejíce slyšseti o nábožných věcech, pyřkali toho na smrtelné posteli, a umirajíce děřili se věčnosti; ano tehdaž hotowi byli, vsse, co církew nařizuje, wřkonáwati.

¹⁾ Filip. 3, 8. ²⁾ I. Jan 5, 12.

S mnozí bludaři na konci života do lůna církve katolické se uvraceli, žádajíce sobě v ní jediné na věčnost odejiti. Někdo ale z katolíků nenčinil toho, aby při smrti své byl od církve katolické odstoupil. Za dnů zdravých mnohý vlažný katolík odloučil se od nás pro časné, pomijitelné vyhlídky, na př. pro veliký přínos nevěsty k sňatku manželskému; ale toho při smrti nenčinil žádný katolík. Všdyž víra katolická jest víra samospasitelná, jest Bohem zjevená a potvrzená, od apoštolů ve světě rozšířená, křví mučnickou zpečetěna a svatou, neomylnou církví Boží, jenž sloup a utváření pravdy jest, ¹⁾ ošvědčená, opodstatněná. — „Toť jest víra katolická — voláme se sv. Athanassem — kteréž jestli kdo (vlastní vírou svou) nemá, spasen býti nemůže.“ ²⁾ — Křesťane, zdaž nemáš přičiny radovati se z toho štěstí, že tebe Bůh z poněhého smilování svého do té pravé víry uvésti ráčil?

Siž na křtu svatém byl jsi beze vší zásluhy své učiněn údem té církve, kterou založil Pán Jezis na sv. Petru, a o které řekl, že brány pekelné jí nepřemohou. Považ, nebyl-li bys rovněž tak zaslepeným ostal, jakož jsou posud pohané, kdyby pohanšká matka tebe byla zrodila? Byl-li bys víru katolickou přijal, kdyby jsi se byl v rozkolnictví narodil? Snad bys se jí byl protivil, jako se jí protívují mnozí jinověrci. Děkuj proto Bohu za toto nevyhnutelné dobrodíní! Dále považ, že tato katolická církev jest v pravdě stromem života, kterýž Bůh sstipil, aby všickni lidé v štinu jeho pokojně odpočívali

¹⁾ I. Timot. 3. ²⁾ Symbolum Athanas.

a owozem jeho se občerstwowali. Není národa, jenžby tento štom života opustil a spolu se do newyslowné bidy newvrhl. Proto sw. otec Augustin dí: „Není žádného bohatství, žádných pokladů, žádného důstojenství, žádných statků, jestoby větší do sebe měly ceny než wira katolická.

Lázeš-li se ale: Proč se ještě mnohým lidem známosti spasitelné wiry Kristowy nedostalo, odpowídám: To wědi jen nezpytatelní a sprawedliwí soudowé Boží. Než my máme Boha prositi stále, aby wšickni národowé přiwedeni byli k swětlu jedné wiry prawé. Pať i dlužno jest, sťrže dobrá wyučowání, mnohem ale wíce sťrže cnostný, příkladný život rozššřřowati wiru Kristowu. To činili prwní horliwí křestané, jejichžto život byl w skutku jako živé ewangelium. Paťlže ale sami ti, jenž katolickí křestané sluji, učení Kristowo nyní potupují, buď že rouhawými slowy neb ohawnými životem swými, zdaž pať diwn, kónž dar wiry swaté bývá nám zde odúat, a bývá dán jiným národům, ¹⁾ jenžto jšouce sřdce pokorného umi si wážiti tohoto daru Božského? — Židé pohrdali Pánem Ježíšem a Jeho učením, proto byli zawřženi a před zkázou města Jerusalema byl w chrámě slýchawáu hlas: „Wyjděme, wyjděme odtud, opustme místo toto!“ — He, my též jšme chrámowé, totiž chrámowé Duchy swatého, i chraňme se, aby milost Duchy swatého od nás neodstoupila, abychom pro swou newěrnost a pro nekřestanský život nebyli zde opustěni a do hrozué záhuby uwrženi. Běda těm, jichžto Bůh opustil!

¹⁾ Mat. 21.

„Stůjtež tedy, — volá sv. Pavel, ¹⁾ — majice pod-
pásaná bedra svá pravdou a oblečení jsouce w pancíř
spravedlnosti. A obuté majice nohy přípravou ewan-
gelium pokoje. We wšech věcech berouce sstít wiry,
kteroužbyste mohli wšechy sšipy ohnivě nessesledetníka
toho ubasiti. A lebku naděje spasení wezměte a meč
ducha, jenž jest slowo Boží. Wšelikou modlitbou a pros-
bou modlice se každého času w duchu.“ — Těž na jiném
místě ²⁾ di: „Kořen zajisté wšeho zlého jest žádost, již ně-
kteří puzeni jsouce, pobloudili od wiry a uwedli se w
bolesti mnohe. Ty pať, o člowěče Boží, waruj se toho,
následuj spravedlnosti, pobožnosti, wiry, lásky, trpěliwo-
sti, tichosti. Bojuj dobrý boj wiry a tak dosáhni života
wěčného, k němuž jsi powolán, a wyznal jsi dobré wy-
znání před mnohými swědky.“

Modlitba.

Bože můj! welikou jsi mi prokázal milost, že jsi
mně dal wiru katoličkou poznati, a že jsi na křtu swatém
mně záwdawek blaženosti nebeské udělil. Prosim tedy
Tebe, rozmnož wiru mou a posilni mne, ať jsem každého
času hotow, swé jmění a zdraví i život swůj nasaditi
pro tuto wiru swatou, která mne bezpečnou wede cestou
do nebeské wlasti. Těž nám wšsem křestanům rač ku po-
moci přispěti a nás chrániti, abychom se netočili každým
wětrem lichého učeni, které na swětě swečepí a kterýmž
nás chytrost lidská oklamati a w blud uweští zamýšli;
alebrž abychom se wždy od klamných řeči a námitel

¹⁾ 1 Efeřf. 6, 14. ²⁾ I. Timot. 6, 10.

rouhavých newěrců odvrátili, a řidice se dle učení církve katolické, všem nepřátelům nasseho spasení šťastně odolali a takto do věčné blaženosti přijíti zasloužili. Amen.

Církev Kristowa, sklad wiry Božské, nikdy nepomine.

„A království Jeho (církve Kristowh) nebude konce.“
Lukáš 1, 33.

„A já budu prositi Otce a jiného Utěšitele a Učitele dá vám, aby s vámi žil na věky.“
Jan 14.

Polykarp, biskup Smyrnenský, odesšel w době pronásledování křesťanů se svým věrným učenníkem Krescensem do kraje. A večeru wysšed před dům mezi stinné stromy, nalezl Krescensa, an hlavu si rukou podpíraje, spí. Wážený stařec biskup přistoupiv k němu ptá se: „Synu můj, proč pláčeš?“ S odwece Krescens: „Zakých neměl truchliti a plakati, připomínaje si království Boží na zemi? Strasslivé bouřky na ně se ženou a hrozí mi záhubou w mladosti jeho. Mnozi wyznawači již odpadli a zpronewěřili se; i proto truchlím a spím.“ — Na to odpowěděl biskup: „Milý synu! Království Boží jest podobno stromu, jež rolník wychowal. Soukromí wložil prut do země a odesšel. Klíčka se ujala a mezi koukolem a trním wyžšla, nad trní wyrostla a trní jejím stínem zasllo. Strom rostl a wětrowé okolo něho hučice, silně jim otrácali, tím hloub ale kořeny do země se zarýwaly a wětwe

je až k nebi vypívaly. Takto bouřky strom uperunily. Když pak znamenité výššky dosáhl a stínové jeho daleko je šířili, rostl opět pod ním koukol a trui. Na to vssat ve své výjosti nedbal a nyní stál tisse a pokojně strom Boží." — Tak stála církev Kristowa bouřemi již uperuněná, a státi bude až do skouání swěta nawzdor wsselilým protivenstwim.

Ježíš Kristus ji založil, aby učení Jeho w čistotě a úplnosti chowala pro wssedky wěky, aby je též do wssedch zemi rozšířila. Založil zvláštní staw a řád, jenž sluje církev učici, i také k swěmu apostolu, totiž Petrowi, řekl: „Ty jsi Petr, skála, a na té skále wzdeláná církev swou, a brány pekelné (záštupy odpůrců) nepřemohou ji.“¹⁾ Wšem pak apostolum i jejich nástupníkům prawil: „A já s wámi jsem po wssedky duy až do skonání swěta.“²⁾ To jest: Já wás uenedám blouditi, ani z prawého učení mého wypadnouti, ale budu při wás a řiditi budu wás až na konec swěta. — W starém Zákoně bylo též umohoušobné ustanoweni Boží, bylo ale jen na čas. „Nebo ničehož k dokonalosti nepřivedl Zákon (starý).“³⁾ Bylť jest toliko wyobrazení budoucích wěci a proto kdýž přišel Pán umluwy nové, založil obecnou církev pro wssedky lidi, a ta uikdy ucpomine, alebrž trwati bude po wssedky časy. Toť bylo napřed oznámeno; nebo u proroka Isaiáše di Bůh: „Smlouwu wěčnou s uimi učinim. A bude známo w národch símě jejich a plod jejich uprostřed. Wssickni, kteří je užři, poznají, že tito jsou símě, kterémuž požehnal

¹⁾ Mat. 16. ²⁾ Mat. 28. ³⁾ 1 Žib. 7, 19.

Bůh (totiž smě křesťanů dobrých, pravověrných ¹⁾). — A u proroka Daniele ²⁾ stojí: „Ale ve dnech království těch vzbudi Bůh nebeský království (církve), kteréž na věky nebude rozptýleno.“ — Ze slov Kristových, tedy jakož i z proroctví starozákonního vysvitá zřejmě, že církev nezahyne, nepouine.

W prvních třech stoletích musila církev katolická hrozné snášeti utišky od mocnářů pohanských, a tyto časy mohou se přirovnati onomu otroctví, kteréž Izraelité přetrpěli w Egyptě. Quo bylo w každém století bez počtu nepřátel usilujících o to, aby církev katolickou potlačili. Měla by se tu celá řada těch ztřeštěnců zuřivých předložití, kteřížto zlomyšlností a pýchou uchvácení, wíru katolickou lehčili, církev pronásledowali a ji wyhubiti chtěli. Ale žeby nestačilo místa, uvedeme zde toliko jednoho, ale právě toho, který w velikosti moci své a hrdosti ducha svého nad jiné wyuiká. Jest to římský císař Sulián, nazwaný odpadlík (apostata), jenž l. P. 361 se zlobou antikřista na trůn dosedl a blahodatiné, jen lásku a pokoj zvěstující církwi, stůj co stůj, konec učiniti obmyšlel. Tenkráté již owšem žkvetala církev katolická po rozličných končinách císařství římského; neboť nedlouho před tím císař Konstantin Weliký s celým domem i dworem svým přijal křest jwatý. Než Sulián zaslepen klamnou jwěta moudrošti a pýchou, usnesl se na tom, starobylé bludy pohanské w říši své opět obnoviti a církev Boží na čisto wyhladiti. Nahlížel ale zlosyn, že násilím se mu to nijak nepodaří; neboť zual minulost a wěděl, že

¹⁾ Sjai. 61, 8. ²⁾ 2, 44.

hrůzoděsné prolévání krve křesťanské za Nérona a Diofleciána církev Kristovu nejen neztenčilo, ale ještě rozmnožilo. Proto zvolil Sulian na vyhubení církve Boží jiné prostředky, mnohem horší a svědnější nežli jsou žaláře, hranice a meče katův. Napřed otevřel chrámy pohanské, ozdobil je šperkem drahým, a v nich konati dal bujné radovánky a plesy, aby jen lid křesťanský k modlám přivábil; chrámy však křesťanské potaji olupovati a hanobiti dopouštěl, ale tak, aby podezření na něho nepadlo. Po městech říše své dal provozovati s velikým nákladem hry divadelní, k nimžto každý zdarma a svobodně mohl přicházeti, a při těchto hrách veřejně na divadle náboženství křesťanské a jeho obřady v oplzlých žertech lehčeny, hanobeny a v posměch uváděny jsou. Také vysílal po zemi najaté lotry, aby lidu obecnému živé a vymyslené hany o církvi a kněžstvu katolickém vypravovali, věda dobře, že vyhnouli vážnost pastýřů duchovních, že také wira v lidu ochabne a církev zanikne. A hle, co Néro a Dioflecián s strážným krveproléváním docíliti nemohli, to Sulian lotrovskou schytralostí svou málem bylbys dovedl, kdyby vůbec člověku možno bylo vzdorovati Bohu. Již veliká část lidu křesťanského v pochybnostech počala se kolotati, od kázně bohabojné ustupujíc a k bludům Sulianovým se klonic; ale když nebezpečenství vystupovalo nejvyšš, objevila se moc Boží. Sulian totiž chtěl nejhlavnější prorocství Kristovo zničiti a v lež obrátiti. Sať známo, předpověděl Spasitel strážlivou zlázu města Jerusaléma, řka, že nezůstane kámen na kámen, a že národ židovský rozptýlen bude po všem světě bez krále a bez vlasti až do skouání

světa. ¹⁾ — Ale Sulián svolal židy ze vssech končin říše, dal jim veliké sumy peněz i dal jim řemeslníků dosti, aby natvrdor a na potupení prorockwi Kristowa Jerusalem na nowo wzdělali a králowstwi své obnowili. Kdž pak základy kladli a stawěti počali, wvrazily plameny odevšad ze země, které jak uáradí, tak i mnohé dělníky stráwily, při čemž i veliké zeměřesení se dalo. Tak tedh upustiti musili od díla rouhawého. A kdž hned na to třicetileth císař Sulián po krátkém panowání nejwšš trapliwou nemocí byl uchwácen a po zoufanliwém sténání ducha wypustil, tu teprw zachwěla se celá říše bázní velikou — a církew Kristowa žkvetla na nowo.

Štáme-li se na římské císaře pohanské, jež zvláštní krutosti proti církwi zuřili, podává nám dějepis následowné o nich zpráwy. Néro stal se samowtahem. Domicián byl zavražděn. Valerián byl zajat, nepříteli svému sloužiti musil za podnož, a kdž ho zármutek a hoře stráwily, byla kůže z těla jeho wycpána a w jednom perssanském chrámě wtwěšena. Aurelián byl zabit, an právě křesťanskou katolickou církew pronásledowati počal. Dioklecian strávil život swůj w horčím trudu, aneb jak někteři twrdí, sám se hladem usmrtil. Maximian se zasskrtil. Galerius upadl w bolestnou osklliwou smrt, takže ho čerwowé za živa žrali. Magentius se utopil. — Tit jsou byli císařowé pohanskí a nejhlawnějši nepřátelé a pronásledowníci církwe, a tent jest byl konec jejich. — A jako až posud škrze 18 století opatrowal Bůh církew

¹⁾ Eufáš 19.

svou a trestal její nepřátele, tať i budoucně bude ji hájiti a nenechá bez trestu těch, jenž by ji zaruucowali aneb zlázu ji připravovali.

K lepššimu té prawdy pochopení, že církev nezamítne, alebrž že ze všech swěta protivensství wítězně wywázue, podává nám Písmo swaté rozličná podobensství o církwi. Tať ku př. sám Kristus Pán, jenž nastawající protivensství předpowídal, připodobňuje církev stromu z malého zrna wyrostlému. Mězi strom zroste a se rozloží, zdalíž netrpí bouřlivým wětrem, mrazem a deštěm? Zdalíž na něm ueschynou muohé wětwe, které bývají odřezány a wyrženy? Totéž se děje s církwi katolickou po všedky časy; neboť bludy a rozkolnictwi musí býti odloučeno a wyrženo. — Tať se připodobňuje swatá církev lodi, která bývá bouřemi a wlnobitím stihána; awšak církev předce bezpečně uprostřed nátišků ubirá se k břehům zaslíbeného ráje, ano ona samojediná wede nás po bouřlivém moři swěta tohoto k šťastné wěčnosti, a jestli se jí wěrně držíme, jest nemožno, abychom utonuli, protože Jezis Kristus sám jest jejím ředitelem newiditelným. Du pro wětšší bezpečnost naši ustanowil tať widitelného správce církwe, kterýžto na prwím místě stojí, jeduotu a pořádek weškerého křesťanstwa udržuje.

W prawdě Jezis Kristus založil církev, a sice toliko jedmu jedinou; nikdy jí neopustil, aniž jí dle připowědi swých neopustí. Duch swatý jest jí wyslán a štreže ryžost a přesnost učení jejího, tať že u wíře poblouditi nemůže, jest ucomylna. Sw. Jan Blatouštyň di: „Duch swatý spravuje církev, tou příčinou ona nikdy nestárne a nemůže

přemožena býti, byt i drahně nepřátel proti ní bojovalo.“ Znamenité ješt i svědectví jistého anglického dějepisce a štátníka ¹⁾, jenž takto piše: „Neni zajisté a nebylo nikdy díla lidské moudrosti, kteréžby zaslubovalo úvahy w té míře, jako církev katolická. Dějiny této církve jsou páškou, kteráž spojuje veliké dvě doby osvětly a vzdělanosti, starý i nový wěk. Ona pamatuje počátek a vznik wšech říši a ústavů, jenž jsou za dnů našich w světě, ona dočká se i přetrvá jich konce. Rozvažujete-li strasné bouře, jež přestála katolická církev, nelze ani k myšli připustiti a místa dáti té důměnce, žeby kdý měla zaniknouti. Arabové se domníwají o jisté ohromné pyramidě, že vzdělána bywši od předpotopných panovníků samojediná znikla potopy a odolala náwalům wlnobití. Podobným osudem může se houšiti — papežství. Siž bylo pohřbeno u wlnách — na konci 18. štoletí — awšak základové zůstali nepohnuti, a kdýž wody opadly, objevil se opět na rumech swěta. Zmizela holandská obec, zmizelo císařství německo-římské, weta po starých Benátkách a štarožitém Šwýcarsku, Francie nemá svých Bourbonů, své bývalé šlechtý; ale církev římská zůstala neproměněna.“

W tomto rozhledu w minulosti leží veliká útěcha pro katolíka wzhledem na budoucnost. Medbajíce swodných swěta hlasů, nehledíce na četné množštví nepřátel církve naši, zachowejme w myšli své úctu a poslušnost této církvi co od Krista pocházejícímu ústavu patřičnou. Držme se nezvratné škály sw. Petra u wlnobití tohoto

¹⁾ Macaulay w úwaze své o knize Rankově „Němische Päpste.“

wěku, jsouce si toho wědomi, že to nejwyšší čest i štěstí nasse, že jsme z milosti Boží údomé swaté, pravé církwe, i že pod ochranou její bezpečnou krácíme cestou k cíli — k spasení swému. „Duať jest díum Boží, sloup a utvorení prawdy. ¹⁾“

Modlitba.

Otče nebeský! wzhlédni na čeleď swou, jenž Tobě od počátku náleží. Shlížej na církew swou, na tu chof jednorozeného Syna swého, za kterouž neodporowal sebe w ruce hříšníkú dáti a swou nejdrazší krew na dřewě kříže wyliti. Zachowej a řiď ji a oswěcuj ředitele její. Wzhlédni též milostiwě na dítky této swaté církwe, spoj w ni a skrže ni wšsecky národy země w rodinu jednu, aby Tebe, Otče, a jehož jsi poslal, Ježíše Krista s Duchem swatým živou wírou poznali, w první naději wzhýwali a dokonatou láskou oslawowali tak, aby králowství Syna Twého se hojně wznáhlo na zemi a počet blahoslawených se množil na nebi. O to prosíme skrže zásluhy Ježíše Krista, Pána a Spasitele nasseho. Amen.

¹⁾ I. 1 Tim. 3, 15.

Wýstraha před bludy starého, zvláště pak nového věku.

„Učením rozličným a cizím nebuďte se swoboditi.“

Židům 13, 9.

„Duch pať (Boží) zjavně prawi, že w posledních časch ob-
stoupí někteří od wic, pozorujice duchů bludných a učení bábel-
ských, w pokřtstwi lež mluwicích.“ I. Timot. 4, 1.

Mnohé budoucí věci předpovídal wssewědoucí Pán a Spasitel náš, a mezi těmi také zřázu města Serusaléma i neschastné příchody wesskerého národa židowského. Z dějepisu to známo, že se w Serusalémě děly zajisté nepravosti hrozné, jako krádeže, utiskování, různice, smilstwa, krwarvé putky mezi stranami. Židé pýchou již oslepení neměli tenkrátie ucty pro swaté místo, pro chrám Boží; neboť si w něm věci neschlunných dowolowali, a pať wesskerou sprawedlnost swou w kouání tolika zeronitřních obradů pokládali. Byla tam ohawnost zpusštění. Pro tu přičinu se u židů objevilo, což se při každém zpusťlém, na mrawech škleslém uárodě objevuje, že totiž powstali falešní proroci, kteří se za wyswoboditele lidu wyháwali, činíce weliké věci, domnělé to zázrahy, a swádejice lid k bludům a k různicím.

Nadarmo nestoji w Wisně swatém tato udalost, s kteroužto byly přezalostné následky spojeny, a sice: rozkotání a spálení města, zpusťosení země od wojska římských cisarů a rozptýlení židů do rozličných konců swěta. Dstít to udalost znamenitá, k wýstraze wssem nám křesťanům zaznamenaná, učici nás, abychom byli

opatrní, pakliže spozorujeme, která lidé v mnohých krajinách za našeho věku nepravostí se oddávají, i která si chrámů křesťanských neváží, jich nenavštěvují, v nich slova Božího neposlouchají; aneb která neděle a svátky zhlui obhčejí zlehčují a zneuctívají. Právě v těch a takových krajinách často se přihazuje, že povstávají falešní proroci, svědčové, sektáři a novotáři, a také se tam vyplňuje, co apoštol národů nadššením Ducha svatého napsal: ¹⁾ „Zdravého učení nebudou lidé snášeti, ale podle svých vlastních žádostí shromáždovati budou sobě mistry, majíce svrablavé uši. A od pravdy sluch odvrátí a k básním (k vymyšleným věcem) se obrátí.“ —

Ti a taci lidé zhlým žádostí svým oddáni pohrdají důležitými pravdami Božskými, neváží si viry Kristovy, jakouž nábožní jejich předkové vyznávali a jim pozůstavili. Dui nepoznávají více, co jim ješť ku spáse a ku pokoji, co k časné a věčné blaženosti; proto se přidržují rouhavých newěrců, rozumářů, osvěcovatelů a novotářů, kteřížto mnohé pravdy svaté přewracují i učení nové vymyšlejí dle rozumu svého, to ješť dle svých žádostí a náklonnosti; neb co zlá tělesnost žádá, to považují za hlas rozumu svého. — Tito pobloudilci o swatých obrádech a o zevnitřní službě Boží ničeho nechtějí věděti, a pak v pochybnost berou rozličná tajemství viry Kristovy, jakoby rozum lidský wšsedko; cokolito Bohem zjeweno ješť, musil proniknouti a chápati. A pro tu příčinu, že jsou úhlawní nepřátelé wšseobecné církwe

¹⁾ **W** II. listu k Timot. 4, 2.

katolické, že jsou zhoubcové všeho občanského a zákonného pořádku země, v užto se škodlivé jejich zásady rozširují, utvrzeny jsou v nejbídnější stav a vyhdány v ložist rozbrojů a naruživosti lidských. Blé následky, newěrou a bludným jejich učením se objevující, naznačil svatý Pavel těmito slovy: „Toto pak věz, že v posledních dnech nastanou časové nebezpeční; budouť lidé sami sebe milující, lažomi, hrdí, pyšní, rouhači, rodičů neposlusní, nevďecní, bezbožní, nelitostiví, nepořojní, utrhači, nezdrželiwi, netiši, bez dobrotivosti, zrádci, zpurni, nadutí a milovníci více rozkoši nežli Boha, majice sice twárnost pobožnosti, ale moc její zapírajice . . . Títo protiví se pravdě, lidé na myšli porušení a s strany wíry zawržení.“¹⁾

Abh tito falešní proroci našeho wěku mohli naši swatou wíru pořáleti, nás od pravé církwe katolické odwrátiti a k bludům swým nakloniti, berou na sebe roucho owčů, totiž předstirají, že jest jejich jediný záměr všeobecná láska ke všem lidem, a oblažení všech lidí; napotom hlásají jakési nové wzděláni uárodů, čili oswětu rozumu a přislubují jakýsi ráj na tomto již swětě všem stoupencům swým. Ghodi také někdy po swětě jako obchodníci neb jako dobročinní rádcové a t. d. Dbětuji mnoho peněz na to, aby bible chybně přeložené rozšířili mezi lid. Usilují o to, aby wšelijaké jejich knížecky, naplněné rozličným bludm, přišly lidem do rukou; proto je i zdarma rozdávají, bojujice takto zjewně neb tajně proti článkům uassi wíry swaté, proti učení a obřadům

¹⁾ 2 Tim. 3.

nassi cirkve apofstolské. Ano s nejvěššim vztekem bouři oni proti kněžstvu katolickému a usilují odstraniti zcela wšsecky blahocinné náboženské ústawy a řády, řyďajice na ně hanu jen proto, aby mohli záměry své prověsti. „Zli pak lidé a swůdcové půjdou w horšši i sami blouďice a jiné w blud uwodice; ale ty zůstáwej w tom, čemuž jsi se naučil a což jest swěčeno.“ ¹⁾

Poukázaw tobě, příteli, na úklady falešných učitelů, nowotářů a bludařů, podotknu nyní, kterak nás Kristus Ježíš před těmito nebezpečnými lidmi waruje. On di: „Pilně se warujte falešných proroků, kteří přicházejí k wám w rouffe owčim.“ ²⁾ „Rekl-li by kdo: Mi tutof jest Kristus neb tamto, newěřte; nebo porostanou falešni Kristové a falešni proroci, a činiti budou weliké diwy (totiž zdánlivé).“ ³⁾ — Miláček Páně sw. Jan napominá též takto: „Přicházi-li kdo k wám, a toho učeni nepřinássi, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdrauwjete.“ ⁴⁾ — Swatý Pawel chtě z města Efesu odejiti, swolal starššich cirkve, loučil se s nimi a napomínal jich takto: „Budtež sebe pilni i wasseho stáda, w němžto Duch swatý ustanowil wás biskupy, abyste pásli a spravowali cirkew Boží, kterouž sobě dobyl swou wlastni křwí. Já wim, že po mém odejiti wejdou mezi wás wlcí hltawí, kteří nebudou odpoušštěti stádu a budou mluwti přewrácené wěci. Pročež bděte, w paměti majice, že jsem tři léta nepřestal s plácem uapomínati jednoho každého z wás.“ ⁵⁾

¹⁾ W listu II. Timot. 3, 13. ²⁾ Mat. 7, 15. ³⁾ Mat. 24. ⁴⁾ II. Jan 10. ⁵⁾ Stntf. 20, 28.

He, Spasitel náš wečer před swým umučením poslední slova k apostolům swým promluvil a pak hlasitě se modlil, za ně prose, aby všickni jedno byli. ¹⁾ Jelikož takto mluvil Spasitel náš w hodině loučení swého, tedy widíš, co se Mu nejdůležitější věci býti zdálo. Musil by zajisté špatný syn býti, který by odpor tomu činil, oč jej umirající otec byl snažně prosil. Jestliť tedy špatný křesťan, ano protivník Krista Pána, kdo rozdělení a odtržku od církve Kristovy působiti chce, kdo nové wyznání wíry tvoří aneb již utvořil. Tent jednotu mezi křesťany russi, kdežto Kristus Pán w poslední hodině tak snažně byl o jednotu žádal. Pročež wěděti máš, že každý křesťan zle čini, že jest zrádcem wíry swé a takto i spaseení swého, jenž bezswědomitým spisowatelům kněh, w nichž se na učení Kristowo a na swatou katolickou církev rouhavě wyjíždí, aneb mudrlantům a buřičům (zvláště w hospodě) raději wěří než církwi katolické, která jest sloup a utvorení prawdy, a která nikdy we wíře pochybiti neb poblouditi nemůže.

Znaje Pán Ježíš zlomyšlnost budoucích bludařů, těchto hrdých, příliš na swůj rozum spoléhajících rejpalů, a chtě tomu předejiti, aby se wyznawací jeho newyklali každým wětrem nově wymysleného učení, pozůstavil jim, čeho by se měli ohledně wíry dané a všem lidem k spaseení potřebné držeti po wšedň čas. S proto řekl apostolu swému Petrowi: „Ty jsi skála, a na té skále wzdělám církev swou, a brány pekelné nepřemohou ji.“ ²⁾ A všem apostolům swým pravil: „Sdouce učte wšedň

¹⁾ Jan 17, 20. ²⁾ Mat. 16.

národy, učice je všefco zachovávatí, cožkoliv jsem přikázal vám. Ali já s vámi jsem po všefch duh až do skonání světa.“ ¹⁾ A opět: „Prositi budu Otce a jiného utěšitele a učitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky . . .

Cožkoliv slíbil a udělil Kristus Pán apóstolům svým, to vše slíbil a udělil též jejich řádným nástupníkům. A že jsou v římsko-katolické církvi řádní nástupníci sv. Petra, takéž všefch Kristových apóstolů, to dokazuje dějepis církevní i světský; neb dle jeho důkazů jde nepřetržená posloupnost jak nynější viditelné hlavy církve, takéž všefch nynějších katolických biskupů od sv. Petra a od sv. apóstolů. Saťo byl Linus nástupníkem sv. Petra v Římě a po Linovi Kletus a t. d., právě tať nynější papež Pius IX. v Římě nastoupil po Nebořovi XVI. a tento po jiném; rovněž tať i všickni katoličtí biskupové za nassich dnů žijící obdrželi svou moc od jiných biskupů a tito zase od předešlých. Tento pořádek jde až k swatým apóstolům, kteří od samého Ježíše Krista právomocnost nad církvi obdrželi a ji jiným zase odovzdali. Také není v katolické církvi ani jediného kněze, který by duchovní moc svou neobdržel od jednoho neb druhého apóstolského biskupa, v církvi katolické úřad vedoucího. „Vzdělána jest tedy církev na základu apóstolském a prorockém, kdež jest nejhlubší uhelni kámen sám Kristus Ježíš.“ ²⁾ Pročej všickni katoličtí biskupové s římským papežem ve víře a v lásce sjednoceni činí dohromady úřad apóstolský neb-li církev učící, o nižto Pán Ježíš řekl: „Kdo církve neuposlechne, buďž

¹⁾ Mat. 28, 19. ²⁾ Efesj. 2, 20. Mat. 18, 17.

tobě jako pohan a publikán." ¹⁾ A opět: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá." ²⁾

Následovně to věci jistou, že toliko ten slyší pravdu Boží, pravé a neporušené učení Kristovo, kdo slyší římského papeže a s ním sjednocené katolické biskupy, tyto námiestky sv. Petra a apoštolů. — Slyšíš-li katolického kněze pravdám svatým rozníčovatí, věz tedy, že jej slyšíš jakožto vyslance a zastupitele biskupa svého, jenž u víře a v lásce spojen jest s celou církví katolickou — že tedy slyšíš hlas církve své — hlas Kristův. Dvořsem by se mohlo namítati, že i katolický kněz může se, bytby snad ne ze zlé vůle, aspoň z nedostatku paměti a z nedorozumění mysliti a u víře v jednotlivých článcích pochybiti. Na tuto námítku odpovídám: Dvořsem, pro svou osobu může se každý mysliti. Než pokud stojí kněz v sjednocení s církví a hlásá učení její, hlásá učení pravé. Každý biskup bdí nad stádem sobě svěřeným i nad pastýři tohož stáda, a v čas potřeby poučuje, napomíná a varuje, jak ovečky tak i pastýře jich. Nad každým biskupem pak a nad celou církví vrchní stráž koná římský papež, i radivá se v důležitých záležitostech se všemi biskupy katolickými, zkoumá učení, jenž se zdá nejisté aneb podezřelé býti, a společně s nimi prohlásuje co pravdou katolickou a co jest učením jí protivným. Nad tímto celým sborem čili nad církví učici bdí konečně sv. Duch, o němž víme, že slíben i dán byl církví svaté, aby „s ní zůstal do skonání světa." Působení Ducha svatého čini tedy církev u věcech víry úplně

¹⁾ Mat. 18, 17. ²⁾ Luk. 10, 16.

bezpečnou, tať že ona z pravdy wypadnouti nemůže. Proto také pravil náš Pán a Spasitel: „Kdoby cirkve neposlechl, budiz tobě jako pohan a publikán.“

D neomylnosti sw. cirkve byli od jaťžiwa přesvědčeni wšickni sw. učitelowé cirkve. Neboť již sw. Ehprián, jenž léta Páně 258 wiru nassi smrti swou zapečetil, prawi: „Kdo nemá katolickou cirkew za matku, nemůže miti Boha za otce.“ A w čtvrtém století pišse Laktantius: „Toliko katolická cirkew zachowává pravou službu Boží, ona jest studnice pravdy, onať sídlo wiry.“ A sw. Augustin dokládá: „Odpirati tomu, co wšseobecná cirkew smýšlli, nejwětšši jest bláznowstwi.“ ¹⁾

Sle, milý křestane! beze wšseho welikého naniáhání dufferního můžeš bezpečně zvědětí, čemu byl Kristus učil. Naslouchej tedh učení sw. cirkve bedlivě a zbožně, chraň se nowotárů, rozkolníků a bludařů, wůbec wšsech, jenž rozum swůj považují za rozum ošwicenějšši a wyššši nežli jest rozumu a wýklad sw. cirkve obecné. Pamatuť, co di sw. Pawel: „Dpět pravím wám, jestliže by wám kdo co jiného kázal mimo to, co jste přijali, wybcowán buď.“ ²⁾ A opět na jiném místě: „Což jest swěteno, ostříhej, waruje se nepobožných, nowých slow a sporů falešně tať nazwané wědy, ku kteréz někteří se přiznáwajice od wiry odpadli. Milost s tebou. Amen.“ ³⁾

¹⁾ Epist. 118. ²⁾ Galat. 1, 9. ³⁾ I. 1 Tim. 6, 20.

Modlitba.

Bože, jenž nechceš, aby kdo zahynul, ale chceš, aby všickni tu poznání Tvé pravdy přišli a spasení byli: smiluj se nad těmi, kteří až posavad u víře bloudí a račiž jim na přímluvu blahoslavené Panny, svatých apostoľů Petra a Pavla a všech sv. učitelů církve udělití tu milost, aby ze záhubných bludů vyvedeni Tvé pravé učení poznali, do Tvé svaté církve se navrátili, v světle Tvé moudrosti a milosti kráčeli a až do konce setrvali a takto svého cíle, spasení věčného, šťastně dosáhli. Strže Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Co zavádí k nevěře?

„Kořen zajisté všeho zlého jest žádost, již někteří puzeni jsouce pobloudili od víry a uvedli se v bolesti mnohé. Ty pak ó člověče Boží varuj se toho.“ Timot. 6, 10.

„Blud a tmy hříšníkům přistvořeny jsou.“ Ezech 11, 16.

Kořen všeho zlého jest žádost těla a žádost očí, čili křivenášené bažení po věcech marných. Pročež mnozí jsouce žádostmi zlymi jako: pýchou, nádhrou, zisknosti, lakomstvem, ctižádostí spoutáni, nemohou míti zalíbení ve víře Kristově; onak hříšným chycům lidským klade odpor a učí nás pokoře, trpělivosti, stridmosti, zapírání sebe a vůbec bojování proti tělu a žádostem jeho. Je pak mnozí o těchto věcech sv. náboženství ničeho slyšeti nechtějí, poněvadž chycům jejich se zpírají,

tudíž mnohé důležité pravdy Božské dle bludného rozumu svého čili dle žádosti srdce si vykládají aneb je zatvrhují. O nich platí slova sv. Pavla: „Possle jim Bůh působení bludů, aby tať odsouzeni byli všickni, kteří newěřili pravdě, ale povolovali nepravosti.“ ¹⁾ Dále: „Bůh vydal je w přewrácený smysl, aby činili to, což neshluffi, jsouce naplnění vši nepravosti: zlosti, smilstvem, lakomstwim.“ ²⁾

Sistý misionář vykládal, že jest Bůh spravedliv a všude přítomen, že všedko widi a pozoruje a že zná ta nejtajnější myšlení lidská. Na to řečeno mu: „Zakowého Boha, který všedko widi, my nemůžeme potřebowati. Myť wedeme rádi swobodný a newázaný život a nechceme, aby kdo slyšel a widěl, co děláme.“ — Nejsou-li tento pohauum podobni všickni ti, kdož wiron Kristowou opowrhují a spasitelné její pravdy slyšeti nechťejí z té příčiny, žeby jim překážely w jejich rozpášaném životě, w němž sobě libují. Ale jaká to zaslepenost! Wždyť wira Kristowa není nepřítelkyni člověka, vždyť cesty k radosti a blaženosti nezamezuje; nýbrž ona jest jakoby anděl strážný wedonci k pravé swobodě a k pravé blaženosti; onať ukazuje podwod a šalbu mnohých rozkoši světských a žádosti tělesných, jejichžto wnadami zevnitřními lidé snadno se klamou, domníwajice se, že w nich blaženost naleznou. Ach, což je do slasti kratické, která se w hořkost proměňuje a tělu i duši naši k záhubě slouží!

Dále poučuje nás wira Kristowa, w čem se pravá,

¹⁾ Zefal. 2, 11. ²⁾ R Řiman. 1, 28.

trvanlivá blaženost nasse zakládá, kde ji hledati máme a jak jí lze dosíci? Wíra ta pozdvihuje mysl nassi od této země k nebi, od wězdejšího wěku k wěčnosti a poučuje nás, že člověk jest tworem wznesseným, wýtečným schopnostmi obdařeným, že jest obrazem Božím, že tedy není jediné pro tento swět stworen, ani zwiřatím rowen, i že takowými rozkossami, jakých Mahomet, zakladatel wíry Euredé, stoupencům swým sliboval, totiž tělesnými nemůže býti ani upokojen, tím méně trwale oblažen. „Než tělesný člověk nechápe těch wěcí, kterež jsou duchovní, a nemůže jim rozuměti.“¹⁾ Mnozí aby dle swých žádostí žiwot swobodný mohli wěsti, aby nemusili proti tělu a swětu bojowati — představují sobě Boha tak, jak sami chtějí, wěři jen toliko to, co náhledům jejich přiměřeno býti se zdá a přidržují se zásad tak zwaných oswěcovatelů, wlastně rozumářů a rýpalů na poli swaté církwe a wšší zjevené wíry. Tito nepřátelé kříže Kristowa, jichžto konec zahynutí jest,²⁾ tito protivníci zjwení Božího i w osadách katolických sítě swé rozkládají a swůdnickým hlasem wolají: „Newěř církwi, wěř tomu, co my prawíme, toť jest ryzá prawda.“ — Také utrhačně církwi Kristowě předštirají zatmělost čili newědomost, powěrčiwost a dusserní otroctwí. Spolu pak prowoláwají, že u nich jest prawá oswicenosť, wzdělanosť, pokroť a swoboda.

Než medle, w čem záleží ten jejich pokroť, ta jejich oswicenosť? „Po skutcích poznáte je,“ dí Spasitel náš. Patřme tedy na jejich skutky. Nemodliti se, do chrámu

¹⁾ Korint. 2, 14. ²⁾ Filip. 3, 19.

nechoditi, žádostem svým povolovati, rozkoši do syta požívatí, cti, důstojenství a statků světa vyhledávati a si jich způsobem nespravedlivým i třeba násilným dobývatí, toť jsou skutkové jejich, v tom záleží ta jejich ošvicenost, ten jejich pokrok! — „Ne každému duchu věřte, ale skoumejte duchy, jsou-li z Boha; ueb mnozí falešní proroci vyšli na svět.“¹⁾ Člověku nezkušenému to jaksi lahodi, když slyší ta lákavá slova: svoboda, ošvicenost, pokrok, rozkoš, sláva! — S myslí sobě, že v skutku toho dosáhne, co se mu tím slibuje a vychvaluje. Uvšsat klame se náramně! Slyšme o tom úsudek jistého anglického spisovatele Dorela: „Udušime-li v člověku svatou víru, totiž přesvědčenost o pravdě náboženství Kristova, tak že si může člověk věřiti, co a jak se mu líbí, a že si Boha může představovati dle úsudků svých: tedy bývá ruzšena jednota a pořádek, a hříšná náklonnost neualezá ani uzdy ani meze. Pravidla mravnosti zanikají, jmyšlové panují nad rozumem, síla plati nad spravedlností, chytrost nad poctivostí, rozkoš nad ctností, zisk nad povinností, ništa nad trpělivostí, a tacito lidé stanou se otroky náruživosti svých. Slovem každá nepravost objeví se jim chvalitebnou aneb aspoň omluvitelnou, je-li jen na čas užitečna a příjemna.“ — Zde vidíme tu ošvicenost a ten pokrok, jakovým se onino honoší!

S stalo se podivným dopuštěním Božím, že od nepřátel víry a církve katolické vyšly na světlo základy, kterýmiž se otvírají propasti pekelné, kterýmiž se po světě

¹⁾ Jan 4.

roznásseji strasslivé bouře, provázené zločiny a strastmi neščíslnými! Takové zásady na př. jsou: „Nepravé jest, že jeden má dost, druhý málo, neb nic. Mezi všechny buď všechno stejným dílem rozděleno! — Nehodno jest člověka, aby jiného poslouchal co otrok. Ať jest svoboděn, ať smí činiti dle chuti své! — Ukutné jest to přikázání: Zapři sebe sám. Člověk má do syta užívati všeho, co mu příjemno; vždyť tady jen jednou žije.“ — Blé to zásady, proto také přináseji následky strasslivé! — Dřítý učení muž píše: ¹⁾ „Národ, který opustiv náboženství, rozumu se jen držeti chce, pohrdne v čas nepokoje i také vládou země. Běda ale bydlícím v zemi takové! A nyní v některých zemích neměra jako vítězně prozpěvuje a zdá se na novo Krista pobízeti, aby sťoupil s kříže. Poslussi údomé církve katolické a věrní wyznavači Kristovi mají se již modlením připravovati na boje kruté, aby statně všelikým úkladům nepřátelským odolali. Musí na sebe i na pomoc s hůry spolehati. Bůh čítá po tu dobu mnoho ctitelů, kteří se neklaněli Bálowi věku našeho.“

Počátek pravé moudrosti jest bázeň Boží a cesta k světlu věčnému jest plnění přikázání Božích. Toto pak jest světlo: Slovo vtělené, které osvěcuje každého, kdo v ně věří. „Já jsem světlo světa,“ dí Pán, „kdo mne následuje, nechodí ve tmě, ale bude mti světlo života.“ O zajisté v Kristu Ježíši vzěšlo nám slunce pravdy, která v církvi katolické pomůcky čista jsou zachována oblažuje nás, a nás daří životem věčným.

¹⁾ Blick auf die Leiden und Hoffnungen der Kirche. Bedrine.

Pročež vezměte celé oděni Boží, abyste mohli odolati w den zlý a we wšsem dokonali státi. Stůjtež majice podpásaná bedra swá prawdou! — We wšslech věcech berouce sstít wíry, kterýmž byste mohli wšsedy sstípy ohnivě neschetníka toho uhasiti. A lebku nádeje spasení vezměte a moc ducha, jenž jest slovo Boží, wšselikou modlitbou a prosbou modlice se každého času w duchu“ (nejen ústy, ale i srdcem). ¹⁾ Widite-li národ, an zahazuje wíru jako staré zvetšelé roucho a w nahotě swé se honosi studeným rozumem swým, bojte se, neboť postouává k smrti! Ale národ trvající na modlitbách jest nepřemožitelný w Bohu.

Modlitba.

Wšsemohoucí Bože! nepochybněj hříchů našich, ale wyswobod nás pro milosrdenství swé. Nechceme se již řídit dle příkladu těch, kdož rozum swůj jako za swého Boha považujice upadají w nowé, duchovní modlářství a wynašují si sami zákony mravů a života, a sice takové, které se tělesnosti jejich libí. Gle, my chceme jen zjemenému zákonu Twému se podrobiti, jen Tobě a Synu Twému, Spasiteli našemu, wěrnými ostati; chceme též při církwi katolické stále setrwati, wždycky jí poslouchati, a w ní jedenkrátě z tohoto swěta do wěčnosti se ubírat. Posilui nás w tom předsewzeti pro zásluhy Syna swého Ježíše Krísta. Amen.

¹⁾ R Efeským 6, 13.

Posvěry věku našeho ohledně náboženství.

„Poznatosše Boha, neoslatowovali jako Boha, ani Jemu děkowali, ale marni učiněni jsou w myšleních svých.“ R Rim. 1, 21.

„Chobte, dokud světlo máte, ať vás tma nezachwátí.“ Jan 12, 35.

Dobře jest, w jistém ohledu snásselivým býti; awšsať přílišná snásselivost, a to we věcech welice důležitých, wede k neřestem. Náboženská snásselivost taková, která nestarajíc se o zjeweň Boží, klade prawdu a bludy na jeduu wáhu, a mluví, jakoby každé dobré bylo, podrytá blahobyt národů, i není nic jiného, leč uštydlost u wíře.

Wěřejně se teď wywoláwa a w mnohých knihách pisse: „Wěř si každh, co chceš! Ať panuje swoboda dušsevní, swoboda u věcech wíry.“ Než kam pať to směřuje? Snad se má tím docílit, aby lidé nebyli we swém swědomí prawdami a wšhrůžkami Božské wíry znepokojováni? aneb aby občané neměli mezi sebou jednoty, aby se nedrželi jediné jen wíry? Awšsať Bůh chce, aby byli lidé co jedna rodina, jednostejně smýšlející u wíře, a Ježíš Kristus tlačil na to, aby jednota u wíře panovala mezi wšsemi národy. „Kdo není se mnou, proti mně jest, dí On, a kdo neshromazďuje se mnou, rozptyluje.“¹⁾ A na jiném místě: „Mám i jiné owce, kteréž nejsou z tohoto owčince; i ty musím přiwésti, a hlas můj slyšeti budou a bude jeden owčinec a jeden pastýř.“²⁾ —

¹⁾ Mat. 12, 30. ²⁾ Jan 10, 16.

Pán Ježíš tedy nikdy neucil: Berte si swobodně to neb ono z mého učení a založte si cirkwi, kolik jich wám libo jest. Mač tedy ono wywoláwání: Běť si co chceš, a jač chceš, máš swobodu? Snad se může mysliti, že tacito wywoláwací wymáhaji občanům tu wolnost, aby k jačemukoli křesťanskému wyznání mohli se swobodně a veřejně přiznávati? Nikoli! Majíť oni něco jiného za lubem, a to veřejně mluwiti a psáti posud se ještě osthchaji. Až poměry časowé budou jim o něco příznivější, pak zřejmě hlásati budou takto: „W křesťanstwí jest mnoho power. Na to, co se Božské zjewení jmenuje, nedbejte. Duplnou a w každém ohledu neobmezenou swobodu musíte míti, tedy i swobodu w náboženstwí, aneb — krátce řečeno — zahodte wiru a swědomí.“

Pravá Bohem zjewená wíra jest přewzácný dar, jest to základ časného i věčného blaha nasseho. Naproti tomu newěra aneb lhostejnost u wíře jest welice záhubná. Zato má půwod jwíj ne tak často w nedostatku poznání, jako spíše w hříšných žádostech srdce lidského. Wnozi proto newěři, že se dle wiry nechtějí spravowati, aneb věři toliko tomu, co se jejich pýše a tělesným jejich žádostem tuze nepřiči. Hlawní známky věku nasseho jsou: rozmarilost, smyslná požiwawost a pýcha. Katolické náboženstwí zawirá w sobě mnohé věci, které se s těmito nectnostmi nijak neshodují. Křesťanská tajemstwí, jichžto zpyšnělý rozum bádáním swým pochopiti nemůže, jsou příliš wznesšená a tuze wážná pro těkawého ducha těch, jenž se chtějí wssenu hrawě učiti, a wssedlo proniknouti a pochopiti. Pak wznesšenost stawu panického, nerozwižitelnost stawu manželského, lájka k životu klášternímu

š ewangelickýchu sliby poslušnosti a chudoby nehodí se pro pokolení nestálé a žádostivé libovolného si počínání a světských rozkoší. — Plnění církevních příkazání, zpo- věď, půst, kající skutkové a podobné jest lidem světským naprosto protivno. Nazývají to vždy těžkým břemenem a chtějíce toho býti zproštěni, přemlouvají se, že to vše jsou lidské přídavky a zbytečné vyvážky potvůrečných věků. Zkrátka, oni sami svěvolně uvrhují se do newěry a to ne z přešvědčenosti, ale z té příčiny, aby mohli dle své libosti život vésti pohodlnější a rozmarilejší. Toť ten obyčejný kořen newěry. — Š mohlo by se každému u wíře pochybujícímu říci: „Vlož ruku na srdce a po- věz mi upřímně, jaký život vedeš a pak ti powím, proč wěřiti nechceš.“ — Dobře di prorok Oseáš: ¹⁾ „Neobráti myšlení svých k Bohu, nebo duch smilstwa uprostřed nich.“ — A apoštol Páně di: „Zapudiwše dobré svě- domi, zahynuli u wíře.“ ²⁾

Kdo z mláďi byl w swatém náboženství dobře wy- cwičen, neoctne se pojednou w úplné newěře; neboť mu svědomí z počátku dělá wýčitky. Cenu se byl w mláďi na- učil, to mu přichází často na mysl; ano wšlecko to, co la- skawá matka, co wázný otec a ctihodný kněz k mláďenci mluwili, to vše stawí se mu živě na paměť, jakoby wo- lajíc: „Ni myslíš, že jest wšlecko klam, cokoli rodičowé, nejwětší dobrodinowé tvoji, tať upřímně a tať srdečně jsou tobě odporoučeli? — Šo že wšlecko jest miam a klam, co tebe w mladosti tať spokojuého a weselého učinilo, i tebe od lecjakých hanebných a hříšných wěcí zdržo-

¹⁾ 5, 4. ²⁾ 1. Tim. 1, 19.

walo? — že wšedko jest holá powěra aneb třesťení, začej wznešeni lidé přemnozi krew swou wyléwali, aneb w nejtužšii kajicnosti život ustawičně trávili? — Takowýto asi hlas ozývá se z počátku w člověku, a blaze jemu, uposlechneli ho. Wnohý wšak neuposlechnel, ano brž snaží se proti tomuto wštražnému a kárajícímu hlasu se ohraditi, mluwě sám k sobě as takto: „Mač bych měl při předsudcích a při zpozdílych zásadách od knězi a rodičů mi wštěpowaných zůstati? A, knězi nemohou jinak kázati a učiti, tof jejich úřad tak žádá. A otec můj a matka jsou ze starých časů a proto neznají pokroku časowé wzdělanosti, neznají nové oswěty.“ Takowýmto způsobem trati se pozwolna wážnoť k swatému náboženství, i přicházeji lidé wice a wice do pochybností, z nichžto napotom nemohou tak snadno wywážnouti. S šhání se takowý člověk po knihách nenábožných aneb rouhawých, aby, jak sám k sobě dí, se depídil prawdy, wlastně ale aby přemluwil rozum swůj, že zákon Boží, jenž žádá zapírání sebe, není zákonem Božím, a knih takowých jest za dnů našich až příliš mnoho. S iwěřuje se u swých pochybnostech swym dobrým známým, to jest těm, kteří též zlym duchem času nakázeni, prawd náboženských si newáží. Kdokoli se iwolečnosti newěřících lidí přichyti, stává se u wice wždy chladnějším; modlení, nábožné čtení, půst a swatou zpowěd pomenáhlou opouíjí. Když přý nekrade a nezabíjí, z čeho se má zpowídati? Kázání jest poučowání newědomých. Když ale on četl knihy, jez málo kdo má a málo kdo četl, nač potřebuje wyučowání dalššihó? A tak šstítě se zpowědnice, kázatelny a wúbec chrámu Páne, odjíiná sobě swéwolně wšedku příležitost,

aby mohl dobře poučen a ze své nevěry zhojen býti. Zabřednuv jednou v nevěru padá z chyby do chyby, z jedné vášně do druhé, a pak žít jest jako pohan, cítí a touží jako zvíře, cítí jen radost smyslnou a touží jen po věcech tohoto světa.

Nevěřče! náramně je klameš a zpozdile jednáš, že opovrhuješ svojí duchovní matkou, totiž církví katolickou, která tebe v dobrém cvičila a o spasení duše tvé věrně pečovala, — i že zavrhuješ víru křesťanskou, tento základ naší blaženosti nebeské a nepomíjející. — S jedné, milý křesťane, rozumně a moudře! Zdá-li se tobě některý článek víry nepodobným pravdě a nejnadným k věření, jdi ku knězi, aby tě z pochybnosti vyvedl, pravé učení církve katolické ti vysvětlil a odůvodnil. Tímto způsobem budeš jednati s církví Boží svědomitě, pak sám s sebou, to jest se svým věčným spasením upřímně a spravedlivě. Katolická církev není jako nějaký spolek tajný, abyš ji nemohl najíti. Jestli ona co místo na kopci ležící, co světlo na svícnu všem vystavené, aby ji viděli ti, jenž se chtějí cestě spasení vyučiti.

Alle kterak má nabýti víry ten, který všeho podniká, aby se nepřesvědčil a nemusil věřiti, — a který ničeho nepodniká, co přivozuje k věření? V pravdě ou nebude se moci na soudném dnu nijak vymluviti; neboť poblouzení své zavinił svou vlastní vinou. V něm platí, co Kristus Pán o židech řekl: „Kdybych byl nepřišel a nemluvil jim, hříchu by neměli, ale nyní vymluvy uemají z hříchu svého. Kdož mne nenávidí, i

Otce mého nenávidí.“¹⁾ — Ó jakby rádi mnozí národové z cizích dílů světa přijali víru Kristovu, a velice by si ji vážili, kdyby se jim tak kázala, jako se zde křesťanům káže. Pročež ouino národové povstanou a svědčiti budou proti uštydlým a zkaženým křesťanům, víru svou zimmyslně teď zavrhujícím.“ Přijdou mnozí od východu a západu a stoliti budou s Abrahamem.²⁾

M o d l i t b a.

Ó Spasiteli světa! račiž nápomocen býti, aby pravá víra v srdcích našich i v srdcích všech křesťanů se oživovala a utvrzovala, aby nadššenost pro tuto víru se rozněcovala, tak abychom byli statečnými učení, bojovati proti nevěře a všelikým světa bludům; zvláště ale, abychom pravdy křesťanské plnili a láskou živou jim k vítězství uapomáhali v životě i v smrti své. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

¹⁾ Jan 15, 22. ²⁾ Mat. 8, 11.

Znamení sw. kříže máme w uctivosti míti.

„Obstyp to obe mne, abych se chlubil, leč w kříži Pána
nasseho Ježíše Krista, kříže Nebož mi svět, ukřížován a já světu.“
R Galat. 6, 14.

„S plácem pravím, že jsou nepřátele kříže Kristova.“
Filip. 3, 18.

Hwalitebný to obyčej w nassi cirkwi, že kříže a
obrazy Swatých swěceny bývají; neboť se takto
od věci wšedních odlučují a tomu účelu věnují,
aby se kříže ně křesťané na weliká dobrodini Boží
upamatovali a k nábožnému myšlení probu-
zení byli.

Síž w pradávné době bývalo znamení kříže na
místech wšerhšenných wstawováno. To dostwědčuje sw.
Ambrož slovy: „Nikdo je nedomruvej, že snad křesťané
dřevo kříže cti a zwelebují, nikoliv! nýbrž jedině toho,
ženž na dřevě kříže pro naše spasení pněl a Jehož si u
kříže tak živě a pohnutelně w myšli své představují,
jakoby Jej před sebou na kříži umirajícího očité widěli.“¹⁾

Dříve, před narozením Kristowým, byl kříž w po-
tupě a powržení, proto že zločincové a wrahové bývají
na kříži odprawováni. Ale od té doby, co Syn Boží,
Ježíš Kristus, na dřevě kříže za nás trpěl a život do-
lonal, wšicni křesťané mají u zvláštní uctě znamení
sw. kříže. Dwssem w prvních třech stoletích, w nichžto
bylo ještě mnoho pohanů wíru Kristowu utiskujících, ne-
směli křesťané swatý kříž veřejně ctiti. Než za císaře

¹⁾ Ambros. de obitu Valentini.

Konstantina Velikého stala se změna veliká u církvi Boží. Když tento císař léta P. 312 z Galie do Itálie táhl proti Maxenciowi, nepříteli svému, a na té cestě u veliké byl nesnázi a v strachu, že snad válka k jeho škodě wypadne, spatřil na obloze, právě když polední slunce k západu se schylovalo, swatý kříž a nad ním nápis jasně se stkvoucí: „V tomto znamení zvítězíš“. — Na to Kristus Pán se mu ve snách a sice právě s znamením tím zjevil, přikazuje mu, aby dle toho způsobu podobný praporek dal zhotoviti. — Již se v srdci Konstantina zmáhala naděje k vítězství, ano sesílena byla tím více, když zvěděl, že kříž jest známka vítězství, kteréhož Ježíš, Syn Boží, nad smrtí wydobyl. S dal císař hlavní praporek wojska svého ozdobiti tímto swatým znamením a setkaw se na to s nepřitelem slawně zvítězil. Nápotom se dal s celou rodinou svou pokřtiti, ano snažil se všemožně křesťanské náboženství v zemích swých rozšířiti; i stavěl skvostné chrámy a zveleboval služby Boží. Od té doby králové a knížata znamením sw. kříže okrašlují koruny a prva swá, i ozdobují křížem prva swých wěrnych služebníků na počtu jich. Od té doby kříž se stawí na chrámy, na hřbitovy, na cesty, zaráží se v městech a wesinicích a všudy důležité věci nám na mysl uwádí.

Patřice na kříž zajiště připomínáme si velikých milosti Kristem Pánem nám wydobytých, totiž že jsme křvi Kristovou očistěni a wykoupeni. S prawi sw. Augustin: „Patt, jak hrozne zohyzden jest Spasitel twój na kříži! Tímto jeho zohyzdením učiněn jsi krásným. Kdyby se nebyl dal tak welice zohyzditi, nebylbyš účastným opět

té krásy, o kterou jsi byl připraven.“ ¹⁾ — V pravdě jest to slusná věc, křesťane! abys jda okolo swatého kříže se upamatoval na tu neshýchanou lásku, kterou Kristus Pán proložal tobě, i abys vzpomenuł wzdychy na to, co prorok Jeremiáš prawi: „D wy wšicni, kteří jdete cestou, pozorujte a wize, jestli bolest, jako bolest má.“ ²⁾ — Wzpomínej tedy na hrozné rány Kristovy a učiň u jebe pewné předsewzeti, že nechceš a nebudeš wice Pána tak dobrotiwého, tak laskawého hněwati a jako znovu křížowati hříchy swými. Pamatuť na to, co wšedlo pro tebe Kristus Pán trpěl, a stoje u sw. kříže rci takto: Pozdrawen buď, swatý kříži, na němžto pnel Wykupitel můj! Pozdraweny buďte rány Krista Pána, z nichžto se krew přeswatá pro spasení mé cedila! — Aneb rci: Cest a dikucinění budíž Tobě, ó Sežisši; neboť jsi skrze svou smrt na kříži swět wykoupil!

Idouce okolo kříže pomuěme dále, že na kříži do- byto jest wítězství nad nassim nepřitelem nejwětšim. Na dřewě w ráji zákeřník dábel zwítězil, ale na dřewě kříže na hoře Kalwării opět přemožen a potřen jest byl. Syn Boží Kristus Sežis zkolil wraha dušši lidských, wy- swobodil lidstvo od wěčneho zahynuti; i wywššil nade wšedku sláwu swěta, a zjednal wšsem opět lásku a milost Otce nebeského. Pamatuťme na to, patřice na swatý kříž, a pomwzbuťme se k životu ctuostnému, abychom swojím winou zásluh utrpení Kristowa a naděje života wěčneho opět zbaweni nebyli.

Idouce okolo kříže, ukazuťme zjewně, že ctíme Spa-

¹⁾ Sermo 20. de verbis Apost. ²⁾ Bláč 1, 12.

sitele světa, a že se nestydíme za kříž Kristův. V kříži dosáhli jsme vítězství a slávu, v něm povstali jsme z temnoty a pocteni jsme důstojnosti bratrstva Kristova, ano stali jsme se dědici slávy nebeské. Za příklad buď nám apoštol, jež dí: „Odstup ode mne, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista. Slovo kříže těm, kteří hynou, bláznovství ješt; ale nám, kteří spasení dosahujeme, moc Boží ješt.“¹⁾

Idouce okolo jv. kříže vzpomeňme si konečně, že onen těžký kříž, pod nimžto Pán nás na své poslední cestě undléval a klesal, my jami mložili Semu na ramena. Hřichy a nepravosti naše obtížily milého Ježíše. Nám příslušelo, kříž ten nésti a pod břemenem jeho upěti. Ale Syn Boží přewzal jej za nás. „Meduhy naše Du nešl, bolesti naše Du snášel.“²⁾

Křesťané, když i Pán ochotně přijal a uesl břímě kříže naší winou obtěžkané, přijímejme tudíž i my oddaně ta břemena a soužení čili kříže, jež nám otcowská ruka Boží časem ukládá. Takto jediné osvědčíme, že kříž Pána Ježíše milujeme. Spasitel nás toho od nás žádá, ano Du všem, kdož křížky své s trpělivostí a s láskou až do hrobu nejsou, slibuje šťastného přístupu do nebe; neboť prawi: „Chceli kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, wezmi kříž svůj a následuj mne.“³⁾

W pravdě weliká to wěc, kříže a nesuáze wezdejšího života trpělivě snášeti; lásky k Pánu Ježíši. Než nelekej se toho. Kdož může říci, že tolik trpí, jako trpěl Pán Ježíš? — Naše strašti a trauopoty nejsou leč stin

¹⁾ I. I Korint. 1, 18. ²⁾ Isai. 53. ³⁾ Mat. 16.

u přirovnání k utrpení Krista Ježíše. Jsou zrno wedle vysokého kopce, kapka wedle moře. Jsi snad newinně ošoučen a neprávě znectěn? — Páť na kříž a rozpomeň si, co židé o Ježíši mluwili, totiž že jest hříšník, jelikož s hříšníky zachází a jí s nimi, že jest buřič lidu, ba že jest společník dáblůw, náhonci pekla. — Jsi snad křiwě obžalován a nesprawedliwě souzen? Páť na kříž a rozpomeň si, že Spasitel twůj byl od křiwých swědků obžalován a k smrti ukrutně neprávě odsouzen, a hle On za nepřátelů swé se ještě modlil. — Jsi snad u jiných lidí w posměchu? Ježíš Kristus byl posmíván. — Jsi snad oloupen? Wěz, že kati Spasitele twého z řátu swlékli a nahého na odív wyhwěsili. — Trápi tě snad hlad a žizeň? Spasitel twůj snášseje žizeň na kříži, octem a žlučí byl napájen. — Jsi snad utrápen a pro zlé nehody swé zarmoucen? Hle Pán Ježíš snášseti musil mnoho zármutku w zahradě Getsemanijské a při smrti swé. — Jsi snad, křesťane, blízko smrti, a máš se již se swětem rozloučiti? Pohlédni na kříž a rozpomeň se, že Spasitel twůj také se blížil k smrti, a to k smrti nejbolestnější, kterou snášsel pro tebe ochotně a dobrowolně. To wссе u sebe rozwažuj a nechťej nikdy naríkati w křížech swých, anobř raduj se z toho, že hoden jsi, kříž s Pánem Ježíšem nésti a Semu podobným býti. Wždyť wolá Spasitel twůj: „Blahoslaweni, kteří trpi protiwenstwi pro sprawedlnost. Blahoslaweni jste, když wám zlořeciti budou a protiwenstwi činiti, a mluwiti wssedko zlé o wás, lhouce pro mne. Radujte se a weselte se, nebo odplata wasse hojná jest w nebesích.“¹⁾

¹⁾ Mat. 5.

Modlitba.

Nejmilejší Ježíši, pro Tvé umučení a Tvou bolestnou smrt na kříži rač mi mé hříchů odpustiti a mne svého zlého porvzdů chrániti. Srdečně toho želim, že jsem Tebe rozhněval a bolesti Tvých tak obnovoval, ach buď milostiv mně hříšnému! O Ježíši, ó Lásko má! nechej Tebe více opustiti pro žádný žist, ani pro žádnou světa rozkoš, ale dci vši silou proti zlým náklonnostem svým bojovati, takéž všech spasitelných prostředků k svému spasení věrně užívati. Upevni milosti svou předsevzeti má, abych užitku swatého kříže a umučení Tvého v sláve věčné účasten býti zasloužil. Amen.

A uctivosti, jakou máme míti k chrámům.

„Grozné jest místo toto, není tu jiného, jebině dům Boží a brána nebeslá.“
I. Mojž. 28, 17.

„Dům můj dům modlitby jest.“
Mat. 21, 13.

Dod jakživa mívali lidé ta místa, v nichž se modlivali, u zvláštní uctě a nazývali je místa swatá. **Z**v starém zákoně určil sám Hospodin, kdeže má národ israelitů sloužiti Jemu. Steme, že Israelite musili přijíti do Siloe, aby tam Hospodina svého užívali a tam Jemu oběti přinášeli. ¹⁾ Když pak nád-

¹⁾ Jozue 22, a Soudců 20.

erný chrám Jerusalemský byl dostaven, a archa Páně do něho byla přenesena, celý národ židovský měl úctu i vážnost k tomuto místu od Boha zvolenému, hojně utoval i z nejmzdálenějších krajín k němu a přinášel tam oběti, jaké Bůh skrze Mojžíše ¹⁾ byl ustanovil. Pakli ale kdý stalo se pohanění tohoto místa, neussel ouhač velikému trestu. Heliodor, první dvořenin krále hršského, až do krve zmrtšán byl od dvou andělů, proto e se osmělil wstoupiti do chrámu Jerusalemského, chtěje wklad chrámový wyzdwihnouti a chrám oloupiti. ²⁾ Dále čteme, že král Antiochus bidnou zemřel smrti, protože chrám Jerusalemský zneuctil. W novém zákoně pak čteme, že kdýž Pán Ježíš, wšsed jednou do chrámu nalezl tam prodavače a kupovače, rozhorčil se; i uchopil ničí z prowázků spletený a napřáhl ruku swou k citel-nému trestu wolaje: „Dům můj jest dům modlitby, a vy jej činíte pelessi lotrowskou.“ Tehdy wšsickni hrůzou naplněni jsou a utekli.

Přirowuejme nyní stánek staré úmluwy k stánku nowé úmluwy, — chrám Jerusalemský k chrámu kře-ťanskému, — aj jaký to rozdíl! Nyni w chrámě křešťan-ťem nepřiuássiwe oběti zápalné, nýbrž obětuje se zde Bohu obět jediná a to nejdrazší, neboť sám Kristus Pán est zde zázračným způsobem přítomen. „Slyšel jsem hlas veliký s trunu říkouci: Nj stánek Boží s lidmi a wřebýwati bude s nimi, a oni budou lidem Jeho.“ ³⁾ Kuže jak uctiwí a nábožni mají býti křešťané tu na tom watém místě, kde bydlí Pán nejwyšší, Pán celého swěta

¹⁾ W V. knize 12. ²⁾ II. Machab. 3. ³⁾ Zjev. 21, 2.

to newystižitelném tajemství! S jakou pokorou mají padnouti k zemi, kdž tu patří na Spasitele svého za hříchů jejich Bohu Otci se obětujícího! Jisté že mají příčinu zvolati: „Prozřel jest místo toto. Není tu jiného, jediné dům Boží, brána nebeská.“ ¹⁾

Wážme, co jest chrám křesťanský? Jest místo mnohých milostí a dobrodiní, kdež bereme všickni podíl z nejdražší oběti, kterou služebník církve louá za živé a za mrtvé, a za všedň zde se modlí. Ano chrám Páně jest místo, kde přestává to jistém smyslu rozdíl mezi člověkem wyvýšeným a uizkým. Tu všickni jsme údové církve, stejné oprávnění, všickni jsme wykoupenci Kristovi. Všem se tu jednou oběti, jedním slowem Božím, jedněmi swátostmi stejné přísluhuje, knížeti jako žebřákovi. Kostel jest místo, kde křesťan poučován a k dobrému rozučován bývá; není možno, aby horlivý chrámů nawštěwowatel těmi wznešenými obrady, tou společnou pobožností, tím libezným zpěvem a hlajem slowa Božího, ano tím vším, co w chrámě widi a slyší, nebyl pohnut a jako do wyššího sweta unessen. Kostel jest dále stánek útěchy, kde srdce naše neštěstím a zármutkem, aneb jinou strašti sewřeně okřívá a potěšení nalezá u Pána Ježíše w nejsw. Swátosti přítomného. W kostele pozdrawuje a těši Kristus Ježíš všedň chudé a nuzné, všedň zarmoucené a pronásledowané, řka: „Blahoslaveni lkající, neb oni potěšeni budou, — malíčko, a zármutek váš obrátí se w radost, — pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste, a já vás obcerstvim.“ ²⁾

¹⁾ I. Mojš. 28. ²⁾ Mat. 5 a 11. Jan 16.

A vůbec není rány, pro kteroužby svatyně Boží léku neměla. Kostel se svoji vznesenou stavbou, s bání a s věží svou vzhůru se prouci podoben jest prstu andělskému, ukazujícimu k nebesům, jakoby nás neustále na Boha pamatoval a k životu cnostnému povzbuzoval, i jakoby všech uasse strasti a žaly tam k věčnosti odkazoval, kde veliké křivdy vezdejší vyrovnaný budou a kde každá cnost odměny dosáhne u Boha.

Což to zajisté veliké štěstí, chrám Páně miti a do něho moci přicházeti; abychom v něm dosáhli obsluhy církevní, srdce skormoucevé aby tu došlo útěchy a srdce zbourané ukojení. Pro tu příčinu všech osady křesťanské, kteréz od nepřátel zhubeni jsou, nad ničím tak bolestně neplakaly, jako nad ztrátou chrámu Páně.

Když zúřiví Saraceni ku konci sedmého století církev křesťanskou v Africe zničili, květoucí města a nádherné chrámy zbořili, a blud Mahomedánský tam zaváděli, tu pozdvihli tamější křesťané bolestný nářek a žalobný list k papeži Honoriu odeslali, v němžto po vypočtení všech bid a pohrom k závěrce bědují takto: „Ani toho jediného utociště všech nešťastných nemáme; neb chrámy Páně a slova Božího útěcha zlobou nepřátelskou jsou nám zmařeny.“

Bážíme pak dále, že chrámy křesťanské jsou jako studně, z nichž se sedmerym pramenem milosti svátostní po osadách křesťanských rozlévají; i jsou domy zvláštní přítomnosti Boží, neb Kristus Pán praví: „Kde jsou dva, neb tři shromážděni, tam já jsem u prostřed nich.“ A On tu co Bůh a člověk jest přítomen, tu můžeme požívatí Těla jeho, bez kteréhož postrmu nelze miti život

wěčný. ¹⁾ Ó neshýchaná to wěc! Kristus Pán jest w chrámě na oltáři w nejsvět. Swátosti skryt. Oltář chrámový jest tudíž jako wznešený trůn Boha nasseho. K Jeho uctění horejí tu swětla, k Jeho sláwě znějí warhany, a k jeho zwelebení z úst lidských plynou nábožné zpěwy. Wšše tu swědci a wolá: že zde bydlí welebnost Páně a že ucta domu tomuto náleží, aneb jať di prorok Isaiáš: „Wššickni, kteří wcházíte do bran těchto, klaňte se Pánu, napravte cest swých a činů swých.“

První křesťané míwali před chrámem studnice, neb sftoudivé s wodou, aby sobě ruce i obličejí mohli umýti, prvé nežliby do chrámu wtkročili. To wyznamenáwalo, že srdce každého, kdož do chrámu wstupuje, má býti také čistě. Podobně i ty, milý křesťane! do chrámu Páně wtkročiw, se wšši uctiwostí se tam chovej. Poważ; kdybys měl do domu některého wznešeného pána jiti, bys ho o něco prošil, co bys aš ućinil? Cistotně bys se odil a myšlenky swé uřpořádal. Tať jsa připrawen, šel bys do přibytku pána wznešeného, a se wšši uctiwostí předstoupil bys před něho. — Muže, nebydlí-li w chrámě Pán nejmocnější, Pán wěčný, od něhož wšše záwisi, před nimžto jsme wššickni prach a popel? — Připraw se proto, křesťane, když miníš jiti do chrámu Páně, připraw se dle těla, zvláště ale dle duše swé. Pomni, že pěkuhm oděwem Boha tam neuctíš; neboť Bůh hledí na srdce. „Duch skrouřený a srdce pokorné jest obět Bohu přijemná.“ ²⁾ Modlitby swé s uejwětší pať horliwostí w chrámě přednášej.

¹⁾ Jan 6, 54. ²⁾ Žalm 50.

Když biskup má nově vystavený chrám světit, postí se před tím dnem, a před nezasvěceným chrámem k zemi na tvář padna, modlí se; ale mnozí křesťané přicházející do vysvěceného chrámu, jak medle se chovají? — O té hanby! velmi roztržitě a nespěšně, jakoby ne do svatyně, ale jakoby byli do obydlí veselé společnosti vkročili. Dhlížejí se, obracejí se tam a rozmlouvají, aby jim chvíle ušla. Mnozí pak přicházejí, v novém oděvu svém se okázati; aneb přicházejí jen z obyčeje do chrámu, aby se o nich neřeklo, že nejdou do kostela, že jsou jako pohané. Tiiní zase všelijaké starosti tam na myslí své uvážují a nemyslí na Boha, alebrž na své hospodářství, na své práce. Dpět jiní křesťané wentu před kostelem ostanou státi, aniž do svatyně ani při missi svaté newcházejí, a napotom mají za to, že povinnost svou vykonalí. Toť jsou obyčeje zlé, hříšné, pohoršlivé! Jest to zlehčení dnů svátečních a zneuctění chrámu Páně!

Milý křesťane! Když uslyšíš líbezný hlas zvonů, jenž tobě v neděli a ve svátek přiřazání sv. církve připomíná a do svatyně volá, uposlechni, spěchej s radostí, ale také s patřičnou uctivostí do chrámu, spominaje na slova nábožného krále Dawida: „Weselil jsem se, když mi powědino bylo: do domu Hospodinowa půjdeme. Tělo mé a srdce mé zaplejšalo Bohu živému!“¹⁾ Pak wstoupiv do chrámu a kropě se svěcenou wodou na to pomni, že té wodhy krápěje pamatují tebe na slze, ježto bys pro své hříchy měl wyléwati. A tudíž se srdcem

¹⁾ Žalm 121. a 83.

litoſtivým, jako onen publián, práh chrámowý přefroč, s nábožností modlitby své tam konej, jakobys byl na hoře Kalkvárii a widěl Syna Božího, an za nás w nejwětšich bolestech umirá. Pať Bůh tobě zajisté dá, co wěrným služebníkům svým slíbil.

Modlitba.

Učkoli, Bože dobrotivý! všude ctěn býti můžeš a máš, přece žádáš, abychom w domech Tobě posvěcených se scházeli k společným modlitbám a chwalám, a wroucné tajemství nejsvětější oběti nowozákonní zde wykonávali a bez překážek swatému konání tajemství Tvých přítomni byli. — Dejž tudíž, abychom vždy velikou úctou k chrámům Tvým byli naplněni, a wcházeli w ně s čistým a pokorným srdcem, i konali w nich skroussené modlitby své, a milostivého wyslyšeni dojiti zasloužili, pať abychom jedenkráte tam do věčných přibytků přijati byli, kdebychom Tebe se wšsemi anděly a Swatými věčně wěčnu chválili a welebili. Amen.

D poslouchání slova Božího.

„Jděte do celého světa, kažte všem národům evangelium.“
Marek 16, 15.

„Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a oštrňují ho.“
Lukáš 11, 28.

Přiz w chrámě Jerusalemském byl zaveden obyčej, že lidu zákon Mojžíšův čítán a vykládán byl. W novém zákoně hned na počátku byl též zaveden řád, že při každé schůzi křesťanů swatá ewangelia aneb jiné části swatých písem čítány a vykládány jsou. Jest to věc velmi důležitou; nebo jak tělo naše potřebu má pokrmu a zotavení, tak i duše naše potřebuje potravu duchovní a povzbuzení, nemá-li na zdejší pouti umdliti a ztupěti. Pěcujemeli šest dní o chléb wždyjší, neměl bychom se dne jedného přičiniti o chléb duchovní, o slovo Boží? Který medle křesťan může říci, že jest we wíře dosti wyučen a w cuosti dosti utvrzen? A bytby byl w zákoně Páně velmi zběhlý, přece potřebuje čas od času připamatování a napomenutí. Dobře napsal swatý otec Ambrož: „Šádný člověk ueni tak moudrý, aby slovem Božím nemohl se státi moudřejším.“ — Pročež ustanowil swěta Spasitel, Kristus Ježíš, we swé cirkwi úřad kazatelský a nařídil apóstolům, taktéž všem jejich nástupníkům: „Jděte do celého světa, kažte ewangelium všem národům.“ ¹⁾ Jako tedy kněz powinen jest učení Božské kázati, tak zase powinni jsou wšickni

¹⁾ Marek 16, 15.

křesťané, slovo Boží bedlivě poslouchati, následovně k věrejšímu vyučování v neděli a ve svátek se scházívati. „Kdo z Boha je, slovo Boží slyší.“ ¹⁾ Kdo je tedy neslyší, není z Boha, není pravým služebníkem Božím, a proto zaslíbení Kristových účasten nebude.

Kdyby se někde vyskytl člověk učící, jak života svého prodloužíme na tisíc let, a jak možno jest jej blaženě trávit, zajisté by ze všech stran k takovému člověku lidé se hrnuli, a velmi pozorně by poslouchali, i se dle toho řídili. Než považme, co jest slovo Boží, ježto je nám v chrámech křesťanských káže? Nemili to učení, které zvěstuje, jak se Bohu zalíbíme, a jak v milosti Boží jetřívati můžeme; i jak, ne snad na několik roků, alebrž na věky a to v pravdě šťastnými a blaženými státi se můžeme? — Považme: Slovo Boží srdce napravuje, nás ku pokání nabízí, nás ve víře, v naději a lásce utvrzuje, nás ve zdejších trampotách těší, sílí a nám k blaženosti nebeské dopomáhá. Slovo Boží padá do srdcí lidských jako manna nebeská, která židy na poušti živila. Slovo Boží jest útechou pro zarmoucené a občerstvením pro málomyslné. Prorok Jeremiáš praví, že slovo Boží podobá se palici, škály zatvrzelých srdcí rozrážející, ohni, kálíšata nepravosti ohavných vyšňujícím, a zakřivené náruživosti vypalujícím. — Salomista Páně přirovnává slovo Boží blesku a wichřici, jež kácí cedry na Libanu, jež totiž tvrdé a pyšné lidi ponižuje. Svatý Pavel nazývá slovo Boží mečem ducha, jež tělesné mrzkosti z duše vylučuje. Sv. Jakub

¹⁾ Jan 8.

přirovnává slovo Boží zrcadlu, w němž člověk chyby a wady své widí, tudíž za ně se stydí a od nich očistěn býti žádá. Konečně jest slovo Boží simě, které padši w dobrou zemi, to jest: w srdce pokorné, pravdu hledající, přináší užitek sterý.

Pro tu příčinu církev katolická vydala příkázání, aby všickni křesťané w neděli a we swátek celou mši swatou pozorně slyšeli, jelikož slovo Boží lidem wstrahu dává; diu celou, poněwadž hlášení a wykládání slova Božího ke mši swaté náleží, a umysl cirkwe jest, aby i to každý křesťan w neděli a we swátek slyšel.

Tak mocně působí slovo Boží, toho nacházíme přemnohé příklady w životě swatých lidí. Swatý Augustin jednoho času z pouhé zvědavosti wessel do chrámu w Medioláne, kde biskup sw. Ambrož kázal. S naslouchá slowům jeho, uvažuje je na mysl, a cítí w sobě podivné hnutí, radošt i žal. Aby mohl nápotom slowům Ambrožovým lépe rozuměti, jelikož je swatý kazatel častokrátě odvolává na písna swatá, počal Augustin w knihách swatých čitati a ten byl začátek obráčení tohoto muže, jenž nápotom nčenými spisy swými ošwěcoval ano posud ošwěcuje církev Boží. Swatá Pelagia, panua Antiochenšká, byla marnosti swětšlé a hříchům, jakož sama wyznala, welice oddaná. Nikdo nemyslí, žeby ona k etnostnému životu přivedena býti mohla. Když swatý Nonus biskup přišel do Antiochie, žádal jej biskup Antiochenšký, aby lidu jeho při službách Božích nějaké spašitelné naučení přednesl. Což když Pelagia uslyšela, šla i ona toho dne na služby Boží. Mluwil Nonus toho dne o soudu Božím, a o welikosti odplaty Boží, kteráž složena

jest w nebesích těm, kdož zákona Božího wěrně zde ostříhají. S pohuula slowa ta srdcem lehkowážně swětačty tak, že ziwota swého napraviti si uminila. Smed po skoučených službách Božích k swatému biskupu poslala služebnička swého, a aby ji k sobě přijiti dowolil, žádala; přisedši k němu wrhla se w slzách na kolena, z hříchů swých se wzynala a nastoupila cestu dokonalosti. Mohli bychom ještě wice příkladů uwésti, a takto dokázati, že slowo Boží lidi napravuje a k spasení weđe, jenliž mu sami zlou a zatvrzelou vůli neodporní. Ale nechat toho zkusi každý sám na sobě. Wlastní přeswědenost jde w tomto pádu nade wšsecko.

Než mohlbý někdo říci: Slowo Boží owšem jest wěci swaton, ale ne každý kazatel stejně je přednáši. Mnohého jest milo poslechnouti, ale některý nebývá lidu whod. Na to odpowídám: Dáwno již od swatých mužů ustanoweno jest to prawidlo, aby poslicháci nikdy se neuráželi na osobách, jenž káží, wždy ale jen k slowům jejich přihlíželi a slowa ta do srdci dychtiwě ukládali. My nemáme slowu Božinnu přikládati wiry z lásky k nějaké osobě, jeuz nám slowo to hlásá. Slowo Boží zůstává slowem Božím, bytby nám je i nepřitel přednášel. Ono nepotřebuje šperků lidských, ono působí swou wnitřní moci. Ono jest poselství s nebe, kdo při tak wzácné wěci bude pohlížeti na to, jaký šat má posel. Na poselství a ne na poslu wšsecko záleží. K tomu slowo Boží potřebuje půdn připrawenou, totiž srdce po prawdě dychtiwě a láskou k Bohu dychající. My tedy před kázáním máme se připrawiti, abychom chtěli se přinčiti, i abychom nebyli rojtržiti swětšými starostmi, i abychom

prázdní byli všech vášní. Pakliže jest půda zhrpřena, může vypadnouti do ní semeno z ruky hospodáře bedlivého a milého aneb kohokoli, ono se ujímá. — Kdo tedy se srdcem připraveným do chrámu pospíchá, nalezne vždy, čehož hledá. Avšak kdo pouze z vsfetečnosti aneb jen proto, by krásnou uhlazenou řečí kazatelovou se potěšil, tam odchází, prázdeu na větším díle vychází. Ptáci nebesští vyzobali semeno, jež na cestu upadlo. Pročež uvažme slova sv. Jakuba: „Dvornouce vsfelikou nečistotu a hojnost zlosti, s tichostí přijmete svaté slovo, které může spasiti duše naše. Buďtež pak činitelé slova Božího, a netoliko poslouchači.“

M o d l i t b a.

Bože nejvyšš dobrotivý! Ty k nám usty kazatelů mluvíš a nám vůli svou oznamuješ; neb výslovně Kristus praví: „Kdo vás slyší, mne slyší“; jak se hanbím, že jsem v nedbalosti své Tvou svatou vůli seznati často ráte opomenul. Takto jsem jám více, že posavad jen malého užítku učení Kristovo mně přinášelo. Pane, smiluj se nade mnou a dej mi chuti k nebeské pravdě i naprav srdce mé, aby bylo již nyní zemí dobrou, pro slovo Boží vždy připravenou, aby učení Kristovo v něm hojně rostlo a užitek věčného spasení vydávalo. — Amen.

O čtení dobrých knih, zvláště pak života Svatých.

„Pílen buď čtání, napominání a učení.“
1. k Timot. 4, 23.

„Bypárvej se pitně na památku otců a oni
učiti budou tebe.“
Job. 8, 8.

Kazdý člověk potřebuje čas od času zotavení. Blaze
mu, má-li v nějaké dobré věci zalíbení takové,
že kdý je s ní obírá, vždy okřívá. Mezi nej-
šlechetnější zábavy náleží čtení dobrých a nábož-
ných knih. Často již čtení takovýchto knih obra-
tilo člověka k životu bohumilému. Svatý Augustin ne-
toliko posloucháním řeči sv. Ambrože, alebrž i tím, že
četl Písmo svaté, wstoupil na cestu života křesťanského
a stal se wěhlasným učitelem. Sám také wypravuje, že
dwa dvořeníny obrátil k životu pořádnému pouhým čte-
ním životopisu sv. Antonína. Tím způsobem je i sv.
San Kolumbanský obrátil, jelikož četl život sv. Marie
Egyptské. A svatý Sguac, kdýž co wojín pod Ferdinan-
dem we Spanělich kuli raněn byl, četl pro ukrácení chvíle
životy swatých, jejichžto stálosti a skutky hrdinskými tak
byl dojat a proměněn, že opustiv stav wojenský, k bojo-
wníctví pro království nebeské se přidružil a řád Jesuit-
ský založil.

Přewýborné učinky wydáwá čtení dobrých knih;
protož po wšecky časy byly jsou nábožné knihy mimo
kázané slovo Boží nejlepším prostředkem k obrácení

zblondilých hříšníků. Ale i spravedlivým vyborného přináší užitek, kráslic duffe jejich muohouásobnými ctuostmi a pozdwiwujic myšli jejich w trampotách wездеjřích. — Sw. Athanas prawí, že s těži najde se člověk po bohomysluosti toužici, kterýby w nábožném čtení zalibeui nemel. Swatý Carolin w listu swém k sw. Paule piřse takto: „Řáda čti w swatém Piřmě a w nábožných knihách; w nich nalezne rozum twuj hojnořt wědomořti Boži. Řdo w knihách rád čte, o Bohu často mluwi a myřli, i newědomořti pozbude, učeným bude, Boži přikázání pozná, tajemnětwi Boži žwi. Nauči se w řřtěřti nepýchati a w neřřtěřti pro chudobu nezonřati. Řdo w nábožných knihách rád čte, žwi, jakou řlawu, jaké blahořlawenřtwi Bůh dáwa řwatým. Tu pozná, jaký řmutel, jaká muka žlym i hřířným w pekle připrawena řřou.“ — Bohužel, za nařřich časů čtení řpawitelné uřtoupiti muřřilo čtení řwěťřkěmu, lichěmu, neb přemnoži nyri raděři čtou knihy, plodici myřřleni uecuduá a přewráceuá, ano w muohém domě řpiřse najdeme řbirku nejpodleřřřich románů, čili powideř o zamilowaných ořobách, nežli Piřmo řwaté, pořřillu neb jinou řřřřtanřřkou knihu! Špolu ale také widi-me, že den co den řřaré a dobré urawy se trati, že upřimnořt mizi, wěrořř zacháži, že wira a nábožnořt hyue. D těžbychom aleřřou w uedělích a we řwatěch dobré řřřřřtanřřké knihy čitali, i také mládež řu čtení jich nabizeli a wedli. Šle w dobrých knihách nalezneme poučliwé přiběhy, krásná naučeni, prawdiwé wřřřtrahy, wouđré průpowěde; a to wřřř ořřwěcuje rozum, uřřřleřřtuje urawy, to wřřř dáwa nám řřluou duwěru w Bohu wřřřemohouciho,

to těšši nás a něi nás, čeho se máme warowati, a čeho wěrně následowati.

Snad někdo řekne: „Já nechci býti učencem, a nechci proto čísti.“ — Toho se od tebe nežádá, bys byl učencem; alebrž abys byl we wíře utvrzen tak, bys mohl dáti počet z wíry své, i bys mohl nástrahám a pokussením k zlému se vyhýbati.

Aneb snad řekne někdo: „Kewim, jaké knihy mám s užitkem čísti?“ — Mezi všemi knihami čtení Písma swatého, jak je swatá Cirkew podává a wykládá, zašluhuje prvního místa. Všickni swati otcowé chci toum, aby křesťané Písmo swaté čitali. Swatý Augustin prawi: „Swaté Písmo uči nás, nebeské věci milowati a zemšťými pohrdati. Ono ošwěcuje nasse srdce, očisťuje ústa nasse, zkoušši nasse swědomi, poswěcuje dušši, sílí nassi wíru, uči nás hříchů uenáwiděti, ono zahřívá uštydlou dušši, dává swětlo uměni.“ — Taktéž wyborná kniha jest: Zlatá kniha Tomáše Kempenského, kteráž wedle Písma swatého nejčastěji wytištěna byla a kteráž jest obyčejně první, jižto mišionáři po písmě swatém do cizích jazpků přenášejí. Sem též náležejí żywoty Swatých a jiné knihy, kteréž wydalo dědictwi Swato-Janské aneb dědictwi S. Cyrilla a Metoděje.

Na to by se všemožně mělo dbáti, aby w každé rodině, alejpoň w každé obci byla zájoba knih, w nichžto wane duch křesťanský. O těch knihách, které obsahují żywoty Swatých chci se zde zvláště zmíniti.

Jest to zajisté věci spasitelnou, o překrásných ctuostech a o utrpeních Swatých a Swětic Božích čísti a příklady jejich na pamět sobě uwáděti? — Gle kdo z nás nečítá

rád z dějepisu udalosti znamenitých osob aneb slavných reku? — Podobně každý rád žví, jakým násilím a sebe-přemáháním sšlechtní křesťané, stateční bojovníci Kristowi, dobýwali sobě koruny slávy věčné, co zde na světě podnikali a co přetrpěli pro Boha a pro nebeskou blaženost? O jak nás to dojímá a jak podněcuje, když ku p. čteme w životopisu sw. Wáclawa, Wojtěcha, Jana Nepomuckého neb sw. Wawřince, Senowesy, Filomeny a jiných, kterak z lásky k Bohu pro duše své spášení se postili a modlili, žaláře a potupu snášeli, kterak opustili své rodiče, přátele i weškerou majetnost svou, a byvše bičováni, páleni a trýzneni, na nic se neohlíželi, jen na to, aby se Pánu Ježíšii podobnými stali, Semu swou lásku osvědčili a k Němu na nebesa se dostali! Životy Swatých jsou jako živé ewangelium, neboť čtouce je, učíme se, kterak máme život svůj spořádati, kterak we wíře a ctuosti stáhlými býti, kterak na Boha w souženích důvěru svou skládati, kterak w pravé pobožnosti horlivě se cvičiti a milosrdné skutky konati máme. Jestli to něco wzneseného a dojmawého, když weliké ctuostné činy swatých osob na mysl sobě uvádíme, když ku p. čteme, kterak ta neb ona panna, mající pokladů a bohatství dosti, tak že žiti mohla w pleši a rozkossích swětiských, wšsecko to za nic pokládala a pro Krista opustila, anobrž pak na popraviště zmužile krácela, by pro wiru Krista Pána skata byla. Zdaž nedokazuje to podiwuhodnou wěrnost a lásku k Spasiteli swěta? Aneb když čteme, jak mnohá uábožná kněžna, ku p. sw. Alžběta, sw. Placida, manželka císaře Theodosia, pak mnohý slowutný muž, ku p. sw. Wáclaw, sw. Bernardin, sw. Silwester a jiní do nešbidnějších cha-

trci chodili, chudým chléb a dříví sami přinášeli, aneb nemocné ošetřovali, umírajícím pot smrtelný utírali, jich těšili, a to vše ne pro odplatu a chloubu světa, nýbrž z lásky k Pánu Ježíši konali; zdaž nám srdce w těle nepřejá? Zdaž nás to k následování nepudi? Sv. Ambrož prawi: „Život swatých jest pro nás pravidlem obcování. Proto jsou nám zaznamenány činy spravedlivých, abychom dle jich příkladů šezkou ctnosti se brali.“ — A blahoslavený Tomáš Kempenský di: „O jak mnohá a těžká protivěnství trpěli swati apóstolové, mučenníci, wyznavači a swaté panny i všickni ostatní, jež sobě wolili následovati Ježíše Krista. O jak příjný život wedli, jak dlouhá a těžká suššeli pokušení, jak wrouci modlitby k Bohu wysílali, jak příjnou zdrženliwost zachováwali, jak udatný boj wedli ku přemožení hříchůw! We dne pracowali, w noci pak na dlouhých modlitbách trwali, ačkoliv také při práci od modlitby w srdci swém nikdy nestáwali.“ — Cítejte tedy a připomínejte sobě často šlechtné skutky a wyborné ctnosti swatých a swětic Božích; špoln ale následujte jich wěrně, abyste láskou ku Kristu Ježíši rozniceni, bojowali zde dobrý boj a došli šťastně cíle swého na wěčnosti, aneb jak di šw. Augustin: „Probud se ó duše křesťanská! Uvažuj, jak mnohé tisíce Swatých usšlapanou pro tebe učinili šezku! Tou kráčeli mučenníci, kráčeli panicové a panny, kráčeli manželé a wdowhy a jini ze všech stawií, a ještě se lekáš? Poučijet tebe Ten, jenž jest cesta, prawda a život. Cesta w příkladu, prawda w zaslíbení a život wěčný w odplatě.“

M o d l i t b a.

Wšsemohoucí wěčný Bože, z Jehož milosti wšsíckni, kteří život swůj dle učení wiry Kristowy spravowali a dobrý boj zde na zemi bojowali, kornu wěčné sláwy obdařeni jsou: uděliž nám na přimluwu jejich té milosti, abychom čtouce a rozjímajíce wyborné jejich skutky a křesťanské jejich ctnosti, pomuzbuzování byli k následování jich; též abychom snášejíce zde protivnosti pro spravedlnost, w dobrém až do konce stále jako oni setřwali, a pak we společnosti jejich na nebesa přijiti zasloužili. Skrze Ježíše Krista, Pána a Spasitele nasseho. Amen.

Oběť nowého zákona, mše swatá, má do sebe cenu neskonalon.

„Ob východu slunce až do západu měsíce jest jméno mé, w národech a na každém místě poswěcena a obětována býra jménu mému oběť čistá.“
Malach. 1, 10.

„To činite na mou památku.“
Lukáš 22, 19.

Dle předpowědi ES. proroků měl Spasitel swěta dwoji oběť wykonati, totiž oběť krawon a nekrawon. Obě tyto oběti byly též předobrazeny w starém Zákoně. Jako Isák na ramenuách swých dříví na hornu Moriah nesoucí wyobrazował krawonou oběť Syna Božiho, rovně tak zase Melchisedech,

král Sálemitů, spolu kněz Boha nejvyššího, předukázal nekrvavou obět Kristovu. Abraham poraziv nepřítel, a odňav mu všecku kořist, navracoval se co vítěz do vlasti své. S vyssel Melchisedech vítězi vštric, a Hospodinu chléb a vino obětował.¹⁾ — Tato obět Melchisedechowa ovšem vyobrazovala obět Kristovu; neb jinak proč by Duchem Božím nadšžený korunovaný prorok nazýval Ježíše knězem dle řádu Melchisedechowa?²⁾ S vykonal Ježíš Kristus krvavou obět, když zemřel na kříži, a vykonal a ustanovil nekrvavou obět, když proměnil při poslední večeři chléb v tělo své a vino v krev svou veleb apóstolům svým: To čiňte na mou památku.

Tato nekrvavá obět děje se při mši svaté, a protož můžeme říci, že mše svatá jest jádrem a korunou veškeré služby Boží i má do sebe cenu neskonanou.

a) Jestli mše svatá nekrvavým opětováním té předrahé oběti, kterouž Ježíš Kristus na oltáři kříže pro spášení veškerého pokolení lidského vykonal ráčil. Také milosti z oběti krvavé vycházejí, vycházejí i z nekrvavé oběti mše svaté. Takto na kříži dal za nás Syn Boží tělo své a krev svou, takže i zde za nás se obětuje svému Otci pod způsobou chleba a vína. Duš jest zde v oběti mše svaté podstatně a skutečně přítomen, jako prostředník, smířitel, zástupce a přimluvěcí nás. Přítomen jest s Božstvím a s člověčenstvím svým, s tělem i s krví svou. Arci není tělo Jeho více na kříži přibito, ale leží na oltáři. Ostře kopí proráží již více svatý Jeho

¹⁾ I. Mojš. 14. 18. ²⁾ Žalm 109, 4.

boť, ale láska otvirá Erdce Jeho. Přesvatá Jeho krev neteče již wice ze swatých žil Jeho, ale teče z posvátného kalicha. Neklade se wice w studený z kamena wytesaný hrob, ale w srdcích swých knězi a swých wěřících woli sobě stánek swůj. Až, můž-li co wznesenějšího a důstojnějšího pomyslenu býti? Nepřewyššuje-li tato nekrwawá oběť wšsecký swěta poklady, i nemá-li proto do sebe cenu nesmírnou, neskonanou?

b) Máš zajisté i proto, že to památka nestihlé lásky Krista Sežije. „Wětšího milování nadto žádnuj nemá, než aby duši swou kdo položil za přátele swé.“¹⁾ Takowoužto ale lásku měl w skutku Pán Ježíš. On nás milowal tak, že pro nás, ježto jsme byli Jeho nepřátelé, položil duši swou, život swůj, by nás smrti swou wykoupil a spasil. Abychom pať po wšseckem čas měli, čím bychom se na tuto nestihlou lásku mohli upamatowati, proto chtěl, aby se tato Jeho přeswatá oběť způsobem nekrwawým až do skonání swěta na oltářích opětowala a konala za hřichy lidské. Neboť wolala-li krev Abelowa o pomstu do nebe: wolá teď naopať o slitování krev uewinného Beránka při každé mši swaté.

c) Mše swatá má také proto do sebe neskonanou cenu, poněwadž jest wznesená ucta Boží a skutek obzwlášttní pobožnosti. Pán Ježíš se nedlouho před swým utrpením takto modlil: „Dtee, přiššla hodina, oslawiž Syna swého, aby Syn Twůj oslawil Tebe.“²⁾ Takto ale Syn Boží oslawil Dtee swého nebeského krawawou obětí swou, podobně tak oslawuje Ho posud nekrwawou obětí,

¹⁾ Jan 15, 31. ²⁾ Jan 17.

konanou škrze ruce kněžské na oltářích w chrámě, jak di swatý Justin Fulgens: „Bůh nemůže žádnou obětí tak welice ctěn býti, jako neposkvrněnou obětí oltářní, a pro tu příčinu také Kristus Pán tu obět w cirkwi své ustanowiti ráčil. ¹⁾

d) Š jest mše swatá také niewyvážený pramen milosti a wšší útěchy. Wšsecko owoce, které nám Pán Sežiš krwawou obětí swou zjednal, dochází k nám škrze tuto nekrwawou obět w žádané hojnosti, i wšsecky jiné milosti a wšsecko požehnání. Š ní nám vyplývá ta nejsladší útěcha w smutných dobách života našeho, z ní naděje k životu wěčnému. Wšsecky trásti a potřeby, wšse, co nás swirá a tíží, můžeme při mši swaté Bohu přednášeti, předsvědčení jsouce, že pro zásluhy Sežíše Krista zde se za nás obětujícího oslyšíání nebudeme. Ano tato nekrwawá obět prospívá i mrtvým; neboť jakož Kristus za wšsecky lidi živé i mrtvé na kříži se obětował, rovněž tak i tuto nekrwawou obět za wšsecky lidi živé i mrtvé škrze ruce kněžské konati ráci. Protož di iněm Tridentiský: „Obět mše swaté se uetoliko za hřichy, tresty, zadoštučnění a jiné potřeby živých wěřících obětuje, alebrž dle apoštolského podání i za mrtvé w Kristu ještě úplně neocistěné,“ a sw. Tomáš Kempenský piše: „Když kněz obět mše swaté slouží, ctí Boha, obweseluje auděly, wzděláwá cirkew, pomáhá živým, zjednáwá odpocinuti mrtvým.“

W prawdě obět mše swaté má do sebe cenu nesmírnou. Neopominime tedy nikdy, pokud jen možno, na mši swatou jiti. Welikého hřichu dopouští se wšickni, kdož

¹⁾ Sermo de corp. Christi.

pať ani w dnech zasvěcených tuto předrahou obět nena-
wštěwují a to bez důležitě přetážky. Jafá to lhostejnost
a nedbalost! — Kdyby wěděli, že někde šříbra, zlata neb
jiného zboží časného nabýti mohou, jistě že by tam, a byt-
by to sebe vzdáleněji a cesta sebe obtížnější byla, hned
rychle spěchali. A co jsou wšfecky poklady swěta u při-
rownání k pokladům nebeským, které z oběti mšse w tak
weliké hojnosti se prýšti?

Swatý Ludwik, král francouiský, slusšel každého dne
dwě neb tři mšse swaté. Z jeho dworčinné museli wždy
s ním do kostela jiti. Jednoho dne ale zaslechl, že ně-
kteří z nich to nerádi čini; obrátiv se tedy k nim řekl:
„Kdybych s wámi byl i celý den na lowu, při hře a jiných
weselostech, nezdálby se wám čas býti dlouhý. Sloužice
ale se mnou při oběti mšse swaté nejwysššimu Pánu,
tím menši máte přičinu na dlouhou chwili sobě stěžo-
wati.“ — Tomáš Mórns, dworčinn anglického krále
Sindřicha VIII., náramnou prací úředni byl zaměstnán;
nicméně žádného dne neopomenul nawšstiwiti služby Boží.
Tak své práce sporádal, že mu na každý den dosti času
zbylo, by mohl Bohu při oběti mšse swaté chwáln a díky
wzdáti. Ano i ku králi jsa wolán, dříve mšsi swaton
slyšeti neopomenul. Obeslán-li byl od krále, by bez od-
kladu k němu se dostawil, odpowědel posluh jeho, že
dříve mšsi wěššého Pána poslouchati a Jemu sloužiti.
Pokládal si to za čest, kdž knězi při oběti mšse swaté při-
sluhowati mohl; a ač nejwysšši zemskou důstojností ozdo-
ben byl, za službu kostelní se nehanbil. Jednoho dne
spatřil ho wévoda z Norfolku w kostele oděwem kostel-
nickým přioděného, an zpíwá. „Co to má znamenati?“

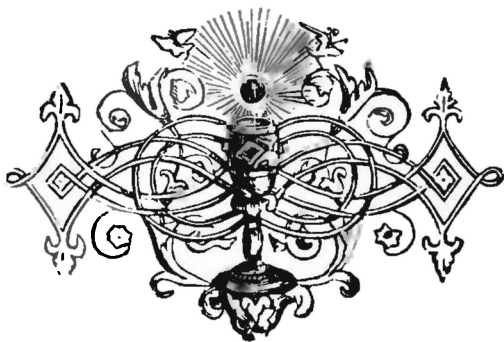
zvolal po službách Božích užasnutý wévoda, „pan kancléř kostelníci? Tož zneuctíváte krále a jeho úřad!“ — Mórns se usmál a odpověděl: „Nikoli; neboť králi mému a wásemu nemůže se to uelibiti, což z poslušnosti k Bohu, k nejwysššimu Pánu mého krále činnu, aniž se tím jeho úřad snižuje.“ — Tak draze si wázil vlastenec náš sw. Wáclaw nejsvětější oběti, wyprawují životopiscowé jeho. Duf nejen knězi při misse swaté posluhowal, alebrž i chléb a wino ku konání této oběti vlastnímá rukama připravowal. Pošud sluje w Praze w podhradí jisté místo winici sw. Wáclawa, kdez hrozny sbíral a wytlačowal. Podobně z pšenicce wymláčené vlastnímá rukama hořtie pekł. — S Margmilán, kníže Baworské, jenž l. P. 1651 umřel, neměl za to, že by tím důstojnost swou ponížil, když knězi při oběti misse sw. slouží. S bylo ho widěti, an za knězem při oltáři kleče službu ministrantskou koná.

Tak zahanbují tito wzneseni příkladowé naše doby a jať je zahanbují prvni století naši církwe! Tchdy byl k smrti odsouzen každý, kdo by je našel misse swatou buď čtouci, buď slyšící; pročež tenkráté w podzemních skrýších a slujích služby Boží konány jsou. Ale ať bylo mnoho hlidačů, přece křesťane ke misse swaté ipěchali a raději žalář, meč, hranice a jiné trápení podstoupili, než aby se zbawili tať swatého a wzácného pokladu. — Co se ale nyní stává? Welká přij zima, malá tělesna slaboř, deřšiwé powětri neb nepatrná jiná nehoda slouží za postačitelnou wýmmluvu při zanedbání tohoto přeswatého tajemřtwi. Tak nepodobně jest toto pokolení hrdinřkým předřim swým! Bratři, nebuduie z počtu takowýchto

nedbalci. Láska uezná, ašpoň newáží nehody. Kdo miluje Krista, hledá Ho a nedbá cesty obtížné a powětki nepřiznivého, až Ho nalezne.

M o d l i t b a.

Pane Ježíssi Kriste, Vykupiteli náš! Tyš chtěl, aby život Twůj a smrt Twá u wšech křestanů w stálé byly památce; pročž jsi zložil oběť předústojnon, oběť Těla swého a Krwe swé. O Pane dobrotiwý! učiň mne hodna, abych tomuto Božskému tajemstwi patřící čest wzdáwal, a to samé s knězem na památku Twého drahého umučení a přebolestné smrti Twé z powinné wděčnosti za wšedka mi prokázaná dobrodiní, pak ku pomoci a k útěsse žiwých i mrtvých nábožně obětował. Nechaj wšickni křestané při mšsi swaté zásluh Twých hojně se zúčastňují a takto Twou čest i sláwu rozmnožují, neboť Tobě, ó Beránku! náleží moc, síla, čest i sláva a požehnání na wěky. Amen.

Náši swatou máme s největší úctou a pobožností slyšeti.

„A majice kněze velikého, Krista, ustanoveného nab domem Božím, přístupmez s pravým srdcem w plnosti wíry, stropená majice srdce ob svědomí zlého.“

Zid. 10, 21.

Ježíš Kristus, obět slitování za hříchy nasse, nesl přetěžké dřewo kříže z města Jerusalema na svých ramenách a dobou bez mála poledni došel, týráním až na smrt unidlen, na místo popravní, na horu Golgotu. Na této hoře, co zatím přípravky k ukřižování se dály, stál tam Spasitel náš před obličejem tolikerých rouhačů a posměvačů i jiných diváků w největším zajisté snižení. — A když na to katané Pána Ježíše s ssatú swlékli, obnaženého na kříž rozpjali, ostrými hřeby přibili a wzburu s křížem wzdvihli, tu nastaly Semu úzkosti surtelné, nastal Mu krutý zápas se smrti přebolestnou. Kdybychom my byli tehdáz na hoře Kalwarii co svědkové stáli, když Pán Ježíš puěl na kříži a bolestně skonával, jisté bychom byli, rovněž jako Panna Maria a miláček Páně jw. Jan pod křížem stojící, kwileli a slze proléwali, zvláště kdybychom si byli připomenuli, že hříchowé náši jsou winni smrti Krista Ježíše. Než zdalíž i teď w našem věku nemůžeme takto učiniti? Ano, my i nyní můžeme kwileti a slzeti, zvláště w té době, když se Pán Ježíš za nás w chrámech na oltářích Bohu obětuje; nebo jako tenkráté život svůj položil za nás na hoře

Kalwarii, tak i nyní každého dne při mši svaté obnovuje krvavou oběť svou způsobem nekrvavým. Srouce tedy přítomni mši svaté, stojíme i my takřka pod křížem a vidíme samého Ježíše za nás se nebeskému Otci obětujícího. Tato Jeho oběť jest nejvyšší svatá a velebná; neb převyšuje všechny dary, kteréž jsme kdy z ruky Boží obdrželi. — Sv. Frantisek Salecký dí takto: „Mše svatá jest duše našich pobožnosti, největší Boží tajemství, nejhlubší láska Boží poklad, kterouž se Pán sám s námi životně spojuje a nás milostí svou a nejznamenitějším požehnáním obdařuje. Modlitby, jež při ní se konají, mají nevypravitelnou moc k dosažení nebeských darů, v nichž se pobožná duše svého milého ženicha Ježíše Krista docela ubezpečuje.“ — Při mši sv. se veliký počet andělských duchů zúčastňuje, a to proto, jak sv. Jan Zlatoušty praví, — aby tak svatému tajemství náležitou počtu prokazovali a přimluvy své za pokolení lidské tu skládali. Spojují se tu křowé oboji církve jak na nebi již kralující, tak na zemi ještě bojující, žádajíce v tom Božském díle s naším Pánem se sjednotiti, aby takto s Ním, v Ném a skrze Něho Bohu se zalibili a také i k nám Jeho milosrdenství obrátili. Toto vždy příteli mějme na paměti, a protož s největší úctou a pobožností trvejme v chránu, když v něm kněz nejdražší oběť mše svaté kouá! Litošti pravou budiz tu srdce naše proniknuto a čistou láskou k Pánu Ježíši rozniceno. Weškeré naše zevnitřní chování at dáwá na jewo, že se nalzáme před trůnem Božské welebnošti, před Pánem nevypravitelného milosrdenství. He! Když toto nejsvětější tajemství na kříži se koualo, zatmělo se slunce, země se třásla, skály se pukaly, hrobové se otvírali. Při-

rozenost sama trnula a s úžasem se vznesené této oběti divila. A lidé, kteří vědí, že sřrže obět misse swaté největsší láska se jim objevuje, kteří vědí, že z oběti misse sw. jim největsší milosti vyplývají, ti, ach — měli by byti beze vsí pobožnosti a uctivosti, když se právě w jejich přítomnosti na oltáři misse sw. koná? — Bohužel! mnozi ledwa kleknou, ledwa si připomenou, že se i za ně předrahá ta obět koná, by se jim zásluhy Kristem Sežissem wydobyté přivlastnily. Salamoun, moudrý a mocný král, na obě kolena klekl před oltářem, na kterémž beránkové a zvířátka obětována byla; ¹⁾ ale mnozi z nynějšich křestanů stojí před oltářem, na kterémž Beránek Boží, Syn Boha živého, se obětuje, nechtíce kolena ohýbati a Bohu a Pánu svému se skláněti. — Tři swati králowé padli před Sežissem na kolena a klaněli se Semu, an byl ještě dítě slabé a w jeslich položené; ale mnozi křestané teď nechtějí kolena swá ohýbati a ruce spinati před Sežissem již oslaweným, před Sežissem, na pravici Otce swého sedícím a zásluhy a owoce swého wykoupení sřrže obět misse swaté nám přivlastňujícím. Audělé a swati w nebi padají na twáře swé, zakrývají s uctivostí oblicej swůj, prospěvují chwalozpěvy a radují se, když se tato obět koná wolajíce: „Cest a chwála Beránkowi, jenž snímá hřichy swěta!“ A my lidé slabi a bidni wohli bychom zde státi hrdě, nerošimavě a neuctivě, wssetečně po jiných pohližejíce, s jinými howořice? Odstup to od nás!

Žilip II., král Španělský, wypowěděl z dwora swého dwa šlechtice, poněwadž se opowázili při misse swaté spolu

¹⁾ III. Král. 8.

pohoršlivě hovořiti. Posléze vydal zákon, podle něhož všickni ti, necht jsou jakéhokoliv stavu, přísně trestáni býti měli, kdožby při službách Božích se neslušně chovali. — Buď tedy, příteli! při misii svaté velmi nábožným a klan se tu Synu Božiuu, věčnému Králi, pravému a živému to Bohu, jeuz podstatně se v způsobách chleba a vína ukrývá. Wžyvej Ho a všedky potřeby dusse své a těla svého Semu přednášej velmi skroušeně a pokorně. — Tak to činivali nábožni předkové naši, tak to činivali všickni blahoslavení křesťané, když ještě zde na zemi bydleli. Swatá Teresia bývala s tou nejvěšší nábožností při misii svaté přítomna, a kolikrátkoliv slyšela zpívati ona slova: „Tehož království nebude uiti konce,“ vždy zaplesala radošti velikou, že království milovaného Pána a Spasitele našeho, Semuž věrně sloužila, nemá žádných mezí, leč nesmrtelnost a věčnost. — O svatém Juliánu čteme, že w čas služeb Božích konal pleče své modlitby, ale tak, jakoby tělem ani nevládl; nepohnutelný byl a takovou skroušenost na sobě jevil, jakoby před soudnou stolicí Krále nebeského byl postaven. — Sw. otec Bonaventura prawi o svatém Tomáši Akwinském, že z pobožného konání a slyšení misse svaté wice woudrosti a umění nabył, nežli skrze všedku swou literární práci a pilnost. — Pročež, milý křesťane! jdi za příkladem těchto Swatých, abys doffel též jednou cíle jejich!

Modlitba.

Veráuku Boží, který smimáš hřichy swěta, smiluj se nade mnou! Skrze Twou nekrwawou obět, kterou jsi

před smrti svou ustanovil a apoštolům svým konati nařídil, dostává se nám mnoho neshláhaných milosti a dobrodiní! A kdo může to přesvaté tajemství Tvé oběti náležitě uctiti? Ach, uděl mi, Pane můj! té milosti, abych nejsvětější oběti msše svaté s takovou pobožností a s tak velikou bolestí nad svými hříchy přítomen byl, jakouž by pohled na smrt Tvou na kříži ve mně byl vzbudil. — O Pane! oživ wircu mou, posilň naději mou, rozněť ve mně oheň svaté lásky k Tobě, abych Tvé přehořké umučení při mši svaté srdečně rozjímal, hříchů svých želel, za ně dostiučinil, a potom jednouráte Tvého oslawení w nebesích účastenství nabyl. Amen.

o powinnostech hospodářů k čeledi.

„Zestliže pak kdo o své a nejvíce o domácí péče nemá, zapřel wircy a jest horší než neměřící.“

Timot. 5, 8.

Dnyž obcowal Pán Ježíš na zemi, bydlel tehdaž w městě Kafarnaum jistý setník pohanský, jenž byl o blaho svých podřízených velmi pečliv; neboť konal dalekou cestu, aby Pána Ježíše za uzdrawení služebníka svého doma nemocného prosil. W skutcích apoštolických čteme též o setníku Korneliowi, bydlícímu w městě Kafarnaum, že byl spravedlivý a bohabojný se vším domem, to jest se vši čeledi svou, čině almužny mnohé, i modle se wždycky Bohu. Proto strže anděla Božeho uведен jest byl sw. Pawel do domu Kor-

nélia, aby tento i wšickni jeho domáci milost křtu swatého obdrželi. Siž tyto dwa příklady ukazují patrně, jaké důležité powinnosti mají wšickni hospodárowé, čeledni otcowé a poručníci, totiž že mají péci miti jak o tělesné, tak i o duchowní potřeby podřízených a domácích swých. —

Nejprvé mají se hospodáři o tělesné potřeby swých domácích starati a k tomu hleděti, aby tito patřičnou strawu i slušný plat dostávali. Siž w starém zákoně čteme ¹⁾: „Chléb nuzných život ješt chudých a kdož odjímá jej, člověk krve jest. Kdo odjímá chléb w potu dobytí, jest jako ten, kterýž zabiji bližního swého.“ A sw. Pawel ²⁾ piše: „Páni, což sprawedlivého a slušného jest, služebníkům prokazujte, wěduce, že i wy Pána máte na nebi.“ — Těžce se tedy prohřessují hospodárowé a správcowé, kteří domácím swým pořádnou strawu k zachování sil potřebnou nepoškytují, aneb, kteří jim žádného oddechu, žádného odpočinutí nikdy nepřejí.

Destik to též sw. powinnosti, aby hospodárowé patřičnou mzdu čeledi dávali. Kdož ji zdržují aneb ujímají, dopouštějí se hřichu do nebe wolajícího. W knize Tobiašowé ³⁾ čteme: „Kdožkoli by tobě něco dělal, hned zaplat jemu mzdu, a mzda dělníka twého nikoliw at nezuštává u tebe.“ Apóstol Jakub ⁴⁾ prawi: „Mj mzda dělníků, kteří žali krajiny wáše, kterouž jste jim zdrželi, křičí, a křik jejich wessel w uši Pána zastupů.“

Druhá pak powinnost záleží w tom, aby hospodárowé čleď swou chránili přede wšim, coby ji na duši škodilo, i aby ji dobrými příklady swými k bázni Boží

¹⁾ Eftl. 34, 25. ²⁾ Koloef. 4, 1. ³⁾ 4, 15. ⁴⁾ 5, 4.

a k počestnosti wedli, tím ji k dosažení věčného spášení napomáhajíce. Následovně netrpte ve svých příbýtcích knih svěduých a obrazů pohoršlivých; neboť to slouží ku zkáze mravní náramně. Vidíte-li, že se wám do domu dostal člověk, jenž nemravně mluví, buď že kleje, buď že špinavé žerty provádí, toho ihned wypowězte, dříve nežli příkladem svým wašše děti aneb jinou čeled pokazi. Tak pečujte o to, aby všickni domácí každého dne se modlili, neděle a swátky náležitě swětili, knihy dobré čítali, k sw. zpowědi a k sw. přijímání chodili a aby kázání a křesťanská cvičení nikdy nezanedbali. Dále bděte, aby večerních tousek, podezřelých schůzek a daremných známosti se nechytali, aniž mezi sebou hádání, sočení, závisti a neswornosti nepáchali.

Způsobí-li wám ta péče někdy starost a mrzutost, wzpomeňte si ua slova sw. Pawla ¹⁾: „Šestlize kdo o své, zvláště o domácí péče nemá, zapřel wiry a jest horší než newěřici.“

Za příklad wám buď sw. Kasimír, syn krále Polského Kasimira III., jenž se služebníky svými vždy wlidně a přívětivě nakládal, a mzdu slusnou jim w určitý den dával. Ale také toho bedliv byl, aby služebníci jeho Pána Boha se báli; proto je svým příkladem k pobožnosti rozněcował. Dopustil-li se některý jakéž rozpustilosti, hned ho přísně pokáral; polepšil-li se, s zvláštní láskawostí se k němu měl; zůstal-li zarytý, bez odkladu jej ze služby propustil. Tež uvažte slova sw. Augustina: „Nechť i každý hospodář uzná, že jest w domě svém jakš

¹⁾ I. Tim. 5, 8.

kazatelem, a že pod tímto jménem jest povinen otcovskou láskou rodině své. Pro Krista a život věčný nechť všech svých svojátek napomíná, vyhucuje, nabádá, trestá, lásku jim prokazuje a lázuě at nezanedbává. Takto bude ve své domácnosti duchovní, ano v jistém způsobu bude tak i biskupský vykonávati úřad, slouže Kristu, aby uápotom s Ním byl na věky."

Kristus Pán řekl: „Dřěšili bratr tvůj proti tobě, jdi a potrestej ho mezi sebou a jim samým; uposlechl-li by tebe, získal jsi bratra svého. ¹⁾ — Neměl-li by si toho zvláště hospodář i hospodyně připustiti k srdci ohledně svých podřízených, a nemělby tudíž čeled a dítky kárati, napomínati a od zlého odvracet? — Zajisté pozoruješ-li při nich něco nepočetného, nejsiš mlčeti, alebrž hued se máš ozvati a domlouvati. „Nebo netoliko ti, kteří zlé čini, ale také ti, kteří činicim povolují, hodni jsou smrti.“ ²⁾ Každý člověk má srdce pro dobré schopné, není-li již částím hříchem zkazen. Protož pánové a hospodárowé hued při prvním provinění kárejte, a tak jistru zlého v počátku již udušiti se snažte. Věky neprospívají, když wřed se rozežral, a rána, která mohla ž počátku snadno zahojena býti, bhívá, když se zanedbá, příčinou smrti. Totéž prawi Sirach ³⁾: „Nadávej synowi wíle za mladu, a nepřehlídej obmyšlení (přestupků) jeho.“ S wěztež, že Bůh dusse wám swěčené jednuou bude žádati, a že wydáte počet ze wšseho zlého, kterémuž jste zabrániti mohli, a nezabránili jste. Právě napsal sw. Leo papež rka: „Hřichové podřízených na ni-

¹⁾ Mat. 28. ²⁾ Řiman. 1, 32. ³⁾ 30, 11.

řeho tak nepadají, jako na liné a nedbalé představené, kterizto často hrozné přestupky tím způsobem rozšiřují, protože proti nim potřebných prostředků použiti zanedbávají.“ — Byla-li ovce od vlka unesena a sežrána, musil dát zajisté náhradu pastýř; o čemž Jakub sám svědectví dává, takto k Lábanowi mluvě: „Co ti polapeného bylo od zvěři, nahražoval jsem; cožkoliv krádeží zahynulo, ode mne jsi požadoval.“¹⁾ Ew. otec Mehoř též praví: „Čim se vymluví pastýř, pakli vlk owci zadáwi, a tento o tom nic newí?“ — Š potahuje se to na dům, kdeby čeledín neb služka, syn neb dcera, žázu na dušsi utrpěli, a na počestnosti a na mravnosti hynuli. Lépe jest neposlusnou nezvedenou čeládku wyplatiti a propustiti, než někdy pro ni těžký wýroř od Boha slyšeti. Šiná příčina, proč čeládku w kázni držeti slušno, jest ta, že pro spráwnou a bohabojnou čeládku Bůh celému domu požehnuá, čehož důkazy máme w příběhu Josefá Egyptského, an byl w službě u Putifara, w příběhu Jakuba, an sloužil u Lábana, i w příběhu Eliezera, an sloužil u Abrahama. Š jest to hříšná a trestuhodná wýmluwa, říká-li hospodář, že čeládku swou nesmí k dobrému doháněti, a ji w kázni držeti, jelikožby mu pry ze služby wystoupila a jej co příšného pána roznášela, aneb žeby pry s mrzutošti pracowala. Řádný hospodář wždy najde potřebné čeládky, a hana z úst nepořádného člověka zni u wšech rozumných lidí jako chwála. A co konečně záleži na pomluvě? Na dobrém svědomi wšecko záleži. — Miuo to považ, že nemravná čeládka může snadno

¹⁾ Genes. 31, 39.

své děti svěsti k nepravostem, buďže svými nepočetnými řeči, buďže svými ohavnými skutky je pohoršuje. Protož stojí psáno: „Zdalíž nevíte, že málo kvašu vssecko těsto porušuje? Vyhvrztež tedy toho zlého sami ze sebe.“¹⁾ Jako houba táhne do sebe vlhkost na vlhkém místě, tak mládež bere celé smýšlení a jednání své od osob jí obklopujících. A co se koliv dobrého neb zlého v srdci mládeže zakoření, to nelze později tak snadno vyplniti. Na to by měl každý hospodář, každá hospodyně pamatovati, a sobě to k výstraze vzíti! Ano měli by oba dva sami dobré jen příklady na sobě ukazovati, a měli by se vsseho v slovech i skutcích varovati, coby čeládce neb dítkám ku pohoršení sloužiti mohlo. „Běda člověku, s kým něhož přichází pohoršení.“ Pro tu příčinu, milí otcové křesťanství, v neděli a ve svátek domácí své do chrámu pilně pošilejte, kdž se vrátí, vyptávejte se jich na kázání a na křesťanské cvičení, a opakujte s nimi v krátkosti, co tam bylo předneseno, i vyložte jim, čemuž snad dobře neporozuměli. Sledte, aby se v neděli a ve svátek po poledni aspoň hodinu neb více z dobrých křesťanských knih čítalo. Pať také nabízejte je k tomu, aby častěji svaté svátošti přijímali; avšak v tom, jakož i ve všem sami dobrým příkladem je předcházejte! Na takový způsob bude vaše rodina křesťanskou rodinou slouti, a požehnání Boží počívati bude na vaší práci a svatý pokoj a pravé veselí bude přebývati v domě vašem.

¹⁾ I. Korint. 5, 6. a 13.

Modlitba.

Wšsemohoucí Bože! popřej té milosti, aby wšickni předstawení, rodičové a hospodářové wždycky zákony Twé na paměti měli, a dle nich se wěruě spravowali, i k plnění jejich též swé podřízené swědomitě nabíželi. — Nadarmo namáhá se urawy jiných napravowati, kdo sám na swé polepšení nedbá. Kdo dobrými slovy napomíná, awšak při tom zlé skutky páchá, podobá se stawiteli, který to, co jednou rukou wystawil, druhou rukou opět boří. Pročež prosím Pane! pošlmi wšecky rodiče a hospodáře, aby dobrými příklady swítili, wše moudře řídili, a takto swým domácím k spášení napomáhali. Skrze Krista, Pána nasseho. Amen.

W warování se zlých příležitostí a towaryšstwa zlého.

„Blahoslavený muž, který nechce po radě bezbožných a na cestě hříšníků nestoji. Zalm 1, 1.“

Zlé příležitosti jsou místa a okolnosti, w nichž dušsi naši hrozi nebezpečnstwí hříchu. Pilně-li se chráníme těch míst, kde bychom pro morní nakázení o zdrawi neb o život přišli, tím pilněji máme se chrániti wšech příležitostí, w nichž bychom na dušsi zlázu wěčnou utrpěti mohli; neboť kdo miluje nebezpečnstwí, snadno zahyne w něm. Každý se má tedy warowati takových míst, kde se ošklivé žerty a powídky wyprawuji, necudné zpěwy prozpěwují a rouhatvé řeči

mluvi. Dále povinno, warowati se obyzdných her, nočních toulek, jakož i wšech swüdných schůzek a nečestných společností, kdež se mluví proti wšsem představeným wrchuostem a zeměpánu.

Táži se: může-li kdo na žhawém uhli kráceti, aby se nepopálil? — A může-li kdo milowati zlé příležitosti, aby škodu na duši své neutrpěl? — Swatý Alfons Liguori píše, že zlý duch wyzwal, že ze wšech lázami při nišních konauých žádnému není tak nemilé, jako lázami o warowání se zlých příležitosti. A w skutku dábel se směje wšsem předsewtím a slibům, jež kající hříšník čini, pokud se tento newystřihá zlých příležitosti. Proto čteme w starém zákoně, že Bůh wešel Abrahamowi, by wytáhl ze země Ur, nebo byla modlářstwi a ohawností plna. A proto stojí w knize Přísłowi ¹⁾: „Nekochej se na stez-
kách bezbožníků, aniž se lib tobě cesta zlých. Wyhni se jí a nechod po ni.“ — Příklad na wýstrahu stůj zde tento: Swatý Augustin wyprawuje o Alipioni učeníku a příteli swém, že študuje w Řimě oblíbil si diwadla římská, jichžto nawštětowání jemu pro neschůdné tam wěci dowoleno nebylo. To se takto stalo. Jednoho dne po obědě potkal se s některými spolužáky a známými, kteří byli welicí milowanci dotčených diwadel. S wěděli, že Alipius takowých wěcí nemiluje, a jelikož ho přemluwiti nemohli, aby tam s nimi šel, popadli jej a táhli do diwadla. Tu Alipius jim řekl: „Co ješt to platno, že mne táhnete? Tělo mé tam owšsem postavite, ale zdali budete moci mysl mou a oči mé přimutiti, abych se na

¹⁾ 4. 11.

ty věci, které se tam proti slusnosti dějí, dival a w nich zalíbení měl? Budu tam tudíž přítomen, tať jakobych přítomen nebyl, a takto přemohu divadlo i wás.“ Což oni uslyšewšše ještě wice jej táhli, aby zkusili, zdali předsewzeti swé w skutek uweđe. Kdž tam přišli a se posadili, Alipius šklopim oči přikázal srdci swému, aby w těch neslusných věcech, které se tu dějí, žádného nemělo zalíbení. Ach, kdyby byl mohl také usším swým zakázati, aby neslyšely! Najednou stal se w lidu přeweliktý křik a plesání, a to jim tať huulo, že přemožen jsa wšsetečnosti otewřel oči swé, aby widěl, co se stalo. S widěl rozkosse neslusné a měl w nich zalíbení a nebyl již wice ten, kterýž přišel, ale byl prawý towarýš těch, kteří jej tam přitáhli. A co wice? Widěl, roznicen jest, a odesel neja s sebou žádost, která jej k častějšímu nawštēwowání toho místa lákala, takže potom sám i jiné k těm rozkossem wzbuzowal a táhl. Awšak Ty, ó Pane, uzdrawil jsi jej přece a wytrhl ze zahynutí a naučil jej, aby ne w sebe, nýbrž jen w Tebe samého budoucně se důwěřowal!

Swatý Řehoř Weliktý kwili nad wěcnou zkázou swé tety Gordiány, jež byla jeho otce a swaté Tharsily a Emiliány sestra, kterážto bhwšši slibem řeholnim Bohu zaswěcena k maruostem tohoto swěta se obrátila a zahynula. A co bylo příčinou její zkázy? Důwěrně se scházeni a častě obcowání s mladiceami lehkomyslnými a swětšými.

S toho widěti, že jest třeba warowati se nejen nebezpečných míst, nýbrž i wšeho towarýšstwa, které buď dobré mrawy kází nebo swatou wiru wywracuje swými rouhawými řečmi a žerty.

Šestý sudí v Angličanech, Holt jmenem, byl muž ve svém způsobu dosti znamenitý. Za mládí jeho potkalo jej neštěstí, že upadl mezi daremné lidi, kteří o wiru a ctě obcování nedbali, den Páně nečestmi zlehčovali, místo služeb Božích po hospodách se potloukali, hrou a jinými ničemnými věcmi den matili a potom větším dílem opili domů přicházeli. Avšak Holt ještě v pravý čas z tohoto tovaryšstva se vytrhl, vedl život řádný a byl správný v úradě svém. Šlo se, že dostal Holt k právnímu vyšetřování člověka, jehož co svého bývalého soudruha při oněch schůzkách poznal. Zarazil se velmi, když na nešťastníka pohleděl, a rozpomenuv se, že sám po cestách nebezpečných s nim kráčival, táže se ho: „Kde aš ostatní bývalí druhové jsou?“ Pověděl mu nešťastník, řka: „Ach, pane, mimo vás a mne není jediného více, jenžby byl nesešel buď smrti spravedlnosti nebo jinou násilnou smrti.“ Težce tu sobě povzdychl sudí a seznal, k jaké zlé zlé tovaryšstva přivádí zvláště mladé lidi. Od té doby vždy to na výstrahu vypravoval lidem, kteréž viděl, aui služby Boží zaměškávají aneb nesluffně si počínají. Proto pamatujte na slova písma swatého: „Synu můj, jestližebys tě lákali hříšníci, nepřivoluj jim! Jestližebys tobě řekli: Pojď s námi . . . vrz los s námi, aneb chceš-li, nechť jest jeden měsíc všech nás: synu můj, nechod s nimi, zdrž nohu svou od stezek jejich, nebo nohy jejich ke zlému běží!“ ¹⁾ — „Přikazujeme pak vám, bratři ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, abyste se oddělovali od kaž-

¹⁾ Přísloví 1, 10—14.

děho bratra, který se chová neřádně a ne podle naučení, které jste přijali od nás . . . Mluvat nemějte ho za nepřitele, ale trejsete ho jako bratra.“¹⁾

Máme tedy důležité příčiny, abychom se zlých lidí varovali, a první je ta, že člověk spravedlivý zlým jejich obyčejům navyknuv sám zlým se stává. To do svědčuje pravda věčná slovy: „Kdo se smoly dotýká, zamáže se od ní, a kdo obcuje s pyšným, obleče se w pychu.“²⁾ — „Se swatým swatý budeš a s mužem newinným newinný budeš. A s wyvoleným wyvolený budeš a s převráceným převrácený.“³⁾ — Zdravý brozen, který wedlé hujícího wíjí, porušení běře; proto wináři pilně trhají šnílá zruka a odvrhují. Tak i pastýř odděluje prassiwe owce od zdravých, aby tyto nakažený nebyly. Sw. Jan Slatouřtý táže se takto: „Mač toho třeba, abys přebýwal w domě, w němž newyhnutelně každého dne buď tobě jest zahynouti nebo zwitěziti? Který člověk bude moci wedlé hada pokojně a zdravě spáti?“

Druhá příčina, proč se zlého towaryšstwa máme chrániti, jest, protože Bůh treští dobré a newinné lidi, pakli se w společenství bezbožných ualézají. D tom swědčí písmo swaté. Když Bůh syny Israelské pro některé buřice treštati chtěl, prosil Mojžiš Hospodina takto: „Zdali prchliwost twá padne na wšedny, protože jeden zhřěšil?“ A Bůh nařídil: „Odstoupite od štanů lidí bezbožných, aniž se čeho dotýkejte, což jejich jest, abyste nebyli zachwáceni w hříšcích jejich.“ Na to byli zpurníci potrestáni.⁴⁾ —

¹⁾ II. Thessalon. 3, 6. a 15. ²⁾ Eftes. 13, 1. ³⁾ Žalm 17, 26.
⁴⁾ IV. kniha Mojz. 16.

A nábožný muž Lot musil se svou manželkou a s dcerami odstraniti se z prostředku svých soudruhů zlych, aby nezahynul s nimi v Sodomě. ¹⁾

Kuže tedy výhost dejme zle společnosti a přidružíme se k lidem zbožným a rozšafným. Takže zacházení s nimi působí na srdce a mravy, toho krásný důkaz poskytují nám slova jistého ctihodného mnicha, ²⁾ jenž takto sám o sobě píše: „Díky Bohu, že mne rodičové z mládí s ditkami dobrými společnost míti weleli, nebo od těchto naučil jsem se poslušnosti, pracovitosti, mravopověstnosti, slovem mnohým krásným ctnostem. Přised do vyšších let učinil jsem známost s mužem velmi bohabojným, jenž jméno Simon. Tomuto muži jsem po Bohu velmi mnoho powinen: jeho obcování bylo pro mne užitečná škola, jeho spasitelná rozmlouvání byla mi nejprospěšnější kniha. Šestě wice wišak mne k dobrému powzbuzowal jeho příkladný život. Nebo když jsem widěl jeho swědomitost, jeho trpěliwost, jeho přiwětliwost, jeho pilnost, jeho čistotu, jeho bdělost a důwěrnost w Boha, jeho spokojenořt a srownání jeho wíle s wíli Boží: libily je mně tyto ctnosti přewelice a žalost jsem měl tajnou, že jemu rowen nejsem, i uložil jsem u sebe následowati příkladu jeho s pomocí Boží. S následowal jsem jej dle možnosti své, a nepřestávám proto činiti díky Bohu, že mne k němu přiwedl.“ Takowouto společnost míti sobě wišakni žádejme, a stranice se zlych, přewrácených lidi, hledějme společnostwí s dobrými a bohabojnými křesťany.

¹⁾ I. kn. Mojš. 19. ²⁾ Kupert.

Modlitba.

Dobrotivý Bože! jenž jsi nás stvůrce Eyna svého modliti se učil takto: „Neuvod nás v pokušení!“ prosím, vsstip do mé paměti tu pravdu, že nesmím na sebe spoléhati a do nebezpečnosti se vydávati. Dej, ať vzdych se vystřihám všeho, cožkoli by mne k hřešení lákati mohlo. Přispěj mi, Pane, svou milostí, když nepřítel spájení mého mně činní úklady, ano vzbud ve mně tak velikou lásku k ctnosti, aby mi ani pohoršlivé řeči ani nakazlivé příklady ani pokušení zlých lidí uškoditi nemohly, abych ze všech osidel tohoto bouřlivého života vyvážnouti a do přístavu věčného pokoje šťastně se dostati mohl. Amen.

Prozřetelnost Boží ve všech věcech vládne.

„O hlubokosti bohatství moudrosti a umění Božího! jak nevyzpytatelní jsou soudové Jeho a nevyšližitelné cesty Jeho.“
Řim. 11, 33.

Bůh celý svět stvořil a v něm všechny věci spořádal a posud řídí velmi moudře. „Šak zvelebení jsou skutkové Tvoje, Hospodine, všechny věci v moudrosti jsi učinil.“¹⁾ Podívejme se na horu nebo dolů, na ty neb ony tvory, všude nalezneme patrná znamení správy a vlády Boží. Proč slunce

¹⁾ Žalm 103, 24.

tať pořádne vychází a zapadá, že se to na vlas ustanoviti může? Proč měsíce tať pořádne přibývá a ubývá? Proč každá hvězda tať pořádne koná svůj běh, proč jedna druhé v běhu nepřekáží a jedna druhé se nedotýká? Proč se ustanovně neproměnným řádem den s noci a zima s létem střídá? He! mocnost a prozřetelnost Pána nejvyššího netoliko na obloze nebeské nečíslný počet hvězd, nobrž i na zemi všeho widí, řídí a opatruje. — S jest to hrozná posetilost, pravi-li kdo, že Bůh o svět se nestará a jej zanechává slepému případu. Možná-li, aby dům, byť sebe dokonaleji zřízen byl, obstál, kdyby někdo nedohlížel a o něj péce neměl? Nerozplynuly by se všechny věci stvořené, byť sebe dokonalejší byly, v nicotu anebo ve zmatek, kdyby je všemohoucí pravice Boží neřídila a nezachovávala? — „Bůh prohlédá hranice země, widí, co pod nebem jest; wážil jak těžký wichr, určil miru wodám, dal zákony dešti, a blesku dráhu wyláhal, wida rozměřil, ustanovil i pronikl všeho. Veliký jest Bůh v moci své: kdo jako Bůh panuje?“

Zvláště pak nás lidi má Bůh v laskavém opatrování. Jako laskavý otec bdi nad dítětem svým, tať i Bůh nad každým člověkem bdi, ano řídí a spravuje jeho kroky, štetí jeho činů a skutků a všeho k dobrému jeho vede, jestliže jen člověk Boha miluje a vůli svou vůli Boží podrobuje. Důkazem toho jsou: rodina Noemowa, Josef Egyptský, Mojžíš a všecen lid Israelský, Saul, Dawid, Eliáš, Daniel, Tobiáš a každý wůbec člověk. Sám Syn Boží nás o tom ujistil; nebo dle učení Jeho tentýž Bůh, který nesmírné slunce řídí a hvězdám cestu wyměřuje, polní bylinky krásně odívá a ptactvo

nebeské živi, tentýž Bůh i o každého člověka pečuje, že mu ani vlas na hlavě jeho bez dopuštění Božího zahynouti nemůže. ¹⁾ A jestliže Bůh o wrabce na střesle péci má, takže žádný bez vůle Jeho na zem nespadne, čeho bychom my, jenž dražší jsme nežli ptactvo, měli se báti a děsiti? „Vospodin je můj pastýř, nebudu mítí žádného nedostatku,“ píše Dawid. ²⁾ — Zajisté nic nám nebude, odemzdáme-li se řízení Prozřetelnosti Božské, která všemi věcmi vládne. Než budeme-li s řízením Božím nejspokojeni, a budeme-li chtíti, aby se nám více dávalo podle zámyslu a našich náhledů, a budeme-li reptati proti vůli Boží: prutem železným řiditi nás bude Pán. ³⁾

Pročež křesťane! přicházejí-li na tebe mnohdy veliké bídý a strašti, ponni, že Bůh o tom dobře ví. On to dopouští maje při tom velmi moudré dobrotivé úmysly, nebo činí to proto, aby z těch bíd a strašti tobě daleko větší blaho vytkvetlo. Toho důkazy máme v osudech Abrahama, Jonáše, Josefa Egyptského, Dawida, Tobiaše, v osudech celého národa izraelského. Také v celé historii jak světské tak i církevní patrné známky nejmoudřejší a nejdobrotivější prozřetelnosti Božské nalozáme. Někteřé příklady budte zde uvedeny.

Letá Páně 399—401 tedy po tři léta bylo časté zemětřesení v Sařihradě, kterěz hrůzou a izkošti naplnilo všecky obywatele. Toho času byl sw. Jan, jenž pro swou wýmluwnost Zlatouštým nazwán jest, biskupem téhož města. Awšak tato častá zemětřesení wice ničinkowala než všecká jeho kázání. Strach weškeré jiné náru-

¹⁾ Mat. 10, 29. ²⁾ w žalmu 22. ³⁾ Žalm 2.

živosti pojal tak w uzdu, že se nikdo již neoddával rozkossom tohoto swěta. Vidě se oddali bděni a postum, dávali almuzny, trvali na modlitbách, a káli se z hříchů swých. Gle, jak blahodějně ovoce z toho dopusttění Božího wykwetlo. — — Swatý Frantisek Saleský bydlel za mladého wěku swého w Rimě w hostinci wedle řeky Tiberu. Wečer jednoho dne ubiraje se domů slyšel, ani služebníci jeho s pánem domácím wádu mají. Těžce toho nesa přikázal, aby se utišili, a dozvěděw se příčinu té ruznice, že totiž pán domácí jim přikázal, by se wystěhovali, jelikož dům swůj bohatě wrchnosti byl pronajal, aby wětší činži dostal, tichou a pokojnou myslí prawil služebníkům swým: „Hospodský jest pánem domu swého; nechce-li nám popřiti přistřesí, odebereme se do jiného hostince, jestiž jich tu wice.“ A hned bez odkladu a rozpaků kázal wsecky swé věci jinam přeněsti. A aj! sotwa se w jiném hostinci umístili, strhl se silný lijawec, řeka Tibera wystoupila z břehů, podryla hostinec, w kterém sw. Frantisek dříve obýwal, a tento brzo se sesul, takže mnozí z obywatelů o život přišli.

Wznessený pán chtěl z Sibernie do Augličan se přepławiti. Když wssak do lodi wstoupowal, padna nohu zlomil. Přátelé ho litowali, on wssak wece: „Dobře se stalo, jestiž to k mému dobrému.“ Záán, kterak zlomení nohy k dobrému bhiti by mu mohlo, odpowědel: „Prozřetelnost Pánu lépe to wí než já, ale zůstávám na tom, jestiž to k mému dobrému, že jsem nohu zlomil.“ A brzo se ukázalo, že prawdu měl. On zůstal doma, loď odplula, na cestě pak utonula a s ní wssickni lidé, kteří na ni byli.

We wssem wládne zajisté prozřetelnost Boží, a

wšedto se děje swatou vůli Pána uejdobrotiwějššiho, který i tu nejmenší wěc k wýtečným wede záměrem.

- Řečkej, člověče! proč to neb ono we swětě se děje, není to dobře. Chceš suad se činiti moudřejším Boha? Chceš suad swým slabým rozumem řízení Boží proniknouti a je posuzowati? Wěz, že Bůh jest moudrý a sprawedlivý we wšem, cokoliw ua lidi dopouští. Soudy jeho jsou newyzpytatelné, a proto nekwapme se swým úsudkem, ale poječkejme až do toho dne, kde se wšse w jasném swětle ukáže, což nás teď tajno jest. Nemějme to, čeho zúplna neznáme, za neužitečné, ano za škodlivé. Řečkejte, proč se dobrým zhubta zle wede, a zlým dobře? Neboť ne wšickni, kdož se zdají býti, w skutku také jsou dobrými. Jsouť i pokřtci, kteří za sprawedlivé wydáwati se snaží. Clowěk soudi podlé zewnitrnosti, Bůh pak skoumá ledwi a srdce. Alwšak i nábožní nejsou prázdni wšech poskwrn; tudíž blaze jim, jestliže zde na zemi w ohni wšelikého trápení očistěny bývají. Ano Bůh chce je rozličnými křížky zkufiti, očistiti a w dobrém utwrditi. Co se pak zlých týče, jimžto pry se umohdy welmi dobře wede, nelze zúplna tomu wěriti, žeby w skutku tak šťastni a blaženi byli. Zdajíť se býti toliko na oko šťastnými, unnitě jsou ale w prawdě welmi nespokojeni a bídni. Ty pak pozemské statky, jimž oplývají, často se jim proměňují w hořkost a jed. A dejme tomu, že by zlý a bezbožný ušel w tomto žiwotě wšem Božím trestům, zdali ho sprawedlnost Boží nedostihne ua wěčnosti?

A utwzření důwěry nassi w řízení Boží stůj zde příběh z žiwota sw. Efréma, jeuz w čturtém století po uarození Páně žil. Byl Efrém w mladém wěku swém

pacholík velmi swévolný. Sednou jej rodiče jeho kamsi poslali. I da jsem uzałel krávu člověka chudého; rozpustilý jinoch háze po ni kamením honil ji tak dlouho, až již více běžeti nemohla. W noci pak byla od lité zvěře roztrhána. Nedlouho potom opět od rodičů swých wyslán byl. Setmělo se a Efrém byl přinucen přenocowati u jednoho pastýře. Pastýř se opil, w noci pak přissli wci a stádo jeho rozplassili. Pastýř ale stál na swém, že Efrém přivedl zloděje a proto wlekl ho před soudce, a Efrém byl uwězněn. Brzy na to byli dva jiní w tomtěž žaláři uwězněni, jsouce w podezření, že se velikých dopustili zločinů. Po osmi dnech swého zatčení widěl Efrém twe suách krásného jinocha, an byl i spolu strassliwý a tázal se: pročby w žaláři byl? Se škarwýma očima odpowěděl Efrém, že newiněn jest. Sinoch wece: „Wimť owšsem, že jsi se tím ueprohřešil, proč dán jsi byl do tohoto žaláře; než wim též, jak tuze jsi se prohřešil týraje dobytče a jak jsi chudého člověka o to dobytče připravil. Uč se z toho znáti, že Bůh jest sprawedliwý soudce! Podobně i twoji dva wězňowé neučinili toho, proč zatčeni jsou; ale zeptej se jich, nejsou-li sobě jiných přečinění wědomi.“ Na to zmizel mládenec. Efrém pak ráno se druhů swých wyptával. S wyprawowal jeden, že newi winen wraždou, pro kterou zde uwězněn jest. Před nedlouhým časem ale šsel přes most, s něhož právě kdoš protiwníka swého w hněwu do řeky byl šhodil. Ach ten, wece, z wody prosebně wolal o pomoc, já wšak, neustrnul se uad uim, a ubohý se utopil. Pro ten hřích tresce mne Bůh. Druhý byl obwiněn z cizoložství, uež stál pevně na tom, že hřichu toho se nedočinil. Prawil ale, že před dwěma lety dva bratři

své ještě dědictví otcovské zadrželi, poněvadž on za 50 stříbrných falešně svědectví dal, jakoby se ona byla smilstva dopustila. Na to svědectví byla prohlášena za nehodnou otcovského podílu. A tenť jest neshledatelný skutek, za který teď trpěti musím. — Nazejtří byli oba dva mučeni, přestáli vssedky muhy tvrdice, že to té příčině, v které narčnuti byli, jsou newinni, a byli pak propuštěni. Na to vssedko musil se Efrém dívati a pak opět v žaláři svém zavřen jest, kdež dosti dlouhý čas s jinými seděti musil. V těchto dnech přišel k němu opět mládenec známý a ptal se ho; zdali nynějši své spoluvězně zná. Dva z nich, pravil, jsou ti dva bratři, kteří sestru svou z lakomství vydědili, a ouen třetí jest ten zloštník, jenž svého odpůrce dolů s mostu shodil. Na to zmizel mládenec. Druhého dne dotazoval se Efrém spoluvěznů na ty věci, a oni s plácem ke vssemu je přiznali. Za nedlouho vssickni tři k smrti byli odsouzeni. Efrém ale zůstal ještě 25 dní u vězení. Tu se mu po třetíráte ouen mládenec ve snách zjewil řka: „Siž poznati můžeš, že Bůh osudy lidskými vládně a spravedlivě soudí.“ Ano, dí Efrém, Bůh vssedko dobře činí a spravuje, Jeho cesty jsou newystižitelné. I prosil za to, by propuštěn byl ze žaláře a mohl budoucně Bohu s celou duší sloužiti. Mládenec mu slibil, že bude brzo propuštěn. Po pěti pak dnech přišel ouen pastýř, a wyznáním jeho Efrém byl očistěn a propuštěn. Od té chwile zajwětíl Efrém vssedken život svůj Bohu, ano stal se později welikým učitelem církewnim. — Spravedlivý jest Bůh ve vssem, cokoli dopouští! Vaskawě a moudře řídí osudy swěta a spravedlnost Jeho zůstává na wěky.

M o d l i t b a.

Bože! jenž nemůžeš se mýliti ani pochybiti v řízení veskerých věcí a osudů, k Tobě pokorně voláme, odvrát od nás, coby nám usškoditi mohlo a uděl, co by nám prospívalo. O Pane, jenž vezdejší protivenství k našemu zkoušení a napravení jehláš, chraň nás neispo-kojenosti s mondrým Tvým řízením, jakož i málomysl-nosti a netrpělivosti. Ozbrojuj nás ve všech záležitostech života synovskou k Tobě důvěrou, že vezdejší proti-venství tam na věčnosti v radost vždy trvající pro-měněny budou. Skrze Ježíše Krista, Syna Tvého. Amen.

O důvěře v Boha.

„Bůh spomocnit nás na věky.“
Žalm 61, 8—9.

„Všelikou péči svou uvrhujte na Něj, neb On má péči o vás.“
I. Petra 5, 7.

S jouce přesvědčení o tom, že Božská prozřetelnost vše ve všech věcech vládne a že všech osudy ve světě řídí: skládejme celou svou důvěru v Boha a odevzdejme se zcela do vůle Jeho. — Než co jest silná důvěra v Boha? Jest to pevné přesvěd-čení, že nám Bůh v každé potřebě, v každém soužení dle všemohoucnosti své spomoci může, dle své nemy-stitelné dobroty také pomoci chce a dle svého zaslíbení

wšsem upřímně Tej wzhýwajícím skutečně pomůže. — W tom nezvratném přewědčení, že Otec nebeský wšsecky věci pořádá, že nejslépe wi, co nám prospívá, že troky nasse řídí a že nás bez Jeho wůle nic ani milého ani protivného potkati nemůže, w tom se zakládá nasse pewná důwěra w Boha. Proto wolá sw. otec Augustin: „W ionženích se důwěřuj w Boha, Jemu se swěř, a Du nedopuști, aby tě potkalo cos jiného nežli to, co prospěje. Ti, kdo w Boha doufaji, budou zmužilými, budou míti křídla jako orlowé, poběhnou a neunawí se . . . Křídlo ale důwěry jest modlitba, totiž uábožná, w které se uejen nasse záležitosti, nýbrž i život přednášší.“ — A sw. Tomáš Kempenský prawi: „Marný jest, kdo swou naději klade w lidéch anebo w jiných stwořeních . . . Nešpolehej na sebe samého, nýbrž w Boha swou naději skládej. Meddůwěřuj unění swému ani chytrosti kteréhokoli člověka, nýbrž raději milosti Pána Boha, který pomáhá pokorným a chlubných ponižuje.“

Uwššak nade wšsecko potěšitelná jsou slowa našeho Pána a Spasitele: ¹⁾ „Páčte na ptactwo nebeské, že nesejí ani nežnou ani neshromaždují do stodol: a Otec nebeský krmi je. Š zdaliž wy dražší nejste než oni? — Powažte kwití polní, která rostě: nepracuje ani nepředce. Prawím pať wám, že ani Salomoun we wšši sláwě swé tať oděn nebyl jako jedno z nich. Poněwadž tedy tráwu polní, která dnes nebo zítřa do peci uwržena býwá, Bůh tať odíwá: čím wice wás odíwati bude, wy malé wiry! Nepečujte tedy říkajíce: Co budeme jíti anebo co bu-

¹⁾ Mat. 6, 26.

deme píti, nebo čím se budeme odívatí? nebo toho všeho pohané hledají. Wiť zajisté Díec nebeský, že toho všeho potřebujete. Pledějte nejprvĕ království Božího a jeho i práveďluosti: a toto všecko bude vám přidáno.“

Ze Bůh sňovskou důvěru naši velice miluje, avšak nedůvěru a malomyšlnost velmi nenávidí, jest patrno z následujících biblických příběhů: Když lid i srael- ský vyšed z Egypta přišel na poušť Sin, nedostávalo se mu vody a trápila jej žízeň. I počali všickni reptati proti Mojžíšowi a Aronowi řkouce: „Proč jste nás wy- vedli na poušť, abychom tu žizní zahynuli?“ Sám Moj- žiš a Aron byli malomyšlní a nedůvěrní; odebravše se do stánku, vrhli se na zemi a prosili Hospodina o za- chování své a celého národu. Bůh jim arci ukázal, kte- rak hojnost vody dobudou ze skály, pravil však Moj- žišowi a Aronowi: „Ze jste mně neuvěřili, abyste mne posvětili (oslawili) před syny i sraelskými, proto neuve- dete těchto lidí do země, kterouž dám jim.“¹⁾

Když pastýřský pacholík Dawid wcházel do boje s Goliášem, obrem filistinským, jehož se děšilo celé woj- sko i sraelské, tu zdálo se, že musí zahynouti. Ale důvěra w Boha byla mu štítem silným. Proto také pojmenům Goliášowým neohroženě odpowídal: „Ty přicházíš ke mně s mečem, kopím a pa. vřzou, já pa. přicházím we jmennu Hospodina . . . a dá tebe Hospodin w ruku mou a zabiji tebe.“²⁾ — A srdci takowému důvěrou silnému wnikl Hospodin myšlĕnku wýbornou. Kámen nepatrný wložil Dawid do praku svého, otočil prudce a wypustil,

1) IV. Mojš. 20, 12. 2) I. Král. 17.

a hle! velikán nepřemožený s lebkou roztrýštěnou klesá a umírá. — Tentíž Dawid od Saula pronásledován modlil se řka: „Hospodine, osvětlení mé a spasení mé, koho se budu báti? Hospodine, ochrance života mého, koho se budu strachovati?“¹⁾

Statečná Judita chtějíc wlast od nepřátel oswoboditi, wydala se na wykonání díla nesmírného beze wšech prostředků a samojediná. Důvěra w Boha byla jí průwodcem a ochranou. A že uchowala mysl důvěrnosti statečnou a bázni nedotknutou, kládl jí Hospodin do úst slowa důwtipná a dal jí do srdce myšlénku wítěznou, takže ani na zdraví ani na poctivosti škody nentrpěwšši s hlavou Holofernowou z ležení nepřátelského odešla a wlast swou tím oswobodila.

Zuzana bywšši bezbožným swědectwim dwou starců k smrti odsouzena, plačíc wzhlédla k nebi, „nebo bylo srdce její důwěrné w Pánu.“²⁾ A hle! Bůh jí seslal pomoc, jelikož byla neminná a silnou důwěru w Boha skládajíc wroucně se modlila.

Důležitost důwěry znal a wyslowil zwláště Sob,³⁾ an prawil: „Byť pak inne i zabil Hospodin, w Něj doufati budu.“ —

Zkrátka člověk pewnou k Bohu důwěrou naplněný jest nešchopnějšši k tomu, aby se uchopil dobré myšlénky Bohem wuuknuté a rady spasitelné na odvrácení wšelikých straši a soužení. Alfonso, král Aragonský a Sicilský, wysílaje syna swého proti odbojnému Florentiňanům, toto křesťanské napowemí mu dal: „Synu, ne-

¹⁾ Žalm 26. ²⁾ Daniel 13. 35. ³⁾ 13. 15.

spolehej se pouze na svou nebo svého vojska udatnost, jako bys bez pomoci Božské vítězství obdržeti mohl; neb umění vojenské jen tehdaž jest užitečné, když velikomocný Pán pro naši nábožnost a šlechtnost uám je milostiv. Protož ihnu! boj se Boha a cti Dej celým srdcem svým, na Něj vsseknu svou důvěru uvrhuj: nebo On jest, který zbraním zehná a vítězství dává.“

Toliko uověrec, jenž myslí své k Stvořiteli svému nepozdvihuje, posetilec moudrości světskou zkažený a nepřítel kříže Kristova, jenž věčnou Boží prozřetelnost n a h o d o u, o s u d e m nazývá: toliko ten nepoznává útěchy a platnosti živé w Boha důvěry. Zásadou jeho jest: „Slověče, pomoz sobě sám!“ a proto odstupuje od něho Duch Páně, a Bůh, který milost svou toliko pokorným udílí, odnímá radu a pomoc svou od něho w hodině těžké a w zoufalství vydává srdce jeho.

Tu opět máš, křesťane, mocnou pohůtku, abys pevně se držel wiry Kristovy; nebo jenom z wiry živé a pravé rodi se pevná w Boha důvěra, která jest útěchou a spomocnicí naší w souženích. D nejponížštej se tohoto spasitelného wesla na zbourčeném moři života! S důvěrou w Boha a se srdcem pokorným wykonali veliké věci na oko nepatrní, ale u wire šlní, než bez důvěry Boží a při myslí hrdě zahynuli bídně i ti lidé, kteří mocnými a moudrými býti se doumávali. — S důvěrou w Boha wysšel prorok Daniel z jámy lwové bez úrazu; ale ten, který jej tam uvrhnouti welel, hrdopysšný král Nabuchodonosor, ponížšen jest ku twáři uerozumného howada. — S důvěrou Boží došla pomoci chudobná wdowa Sareptská za časů Eliáše, když už se synem svým umřiti

měla: ale ukrutná královna Sezabel w tomtéž čase při myšli hrdě biduhý vzala konec, bywšsi z oken žaláře swržena a ode zwěře jezrána. — S důwěrou w Boha přetrpěli stateční bratři Makabejsští hrozná utrpení a umírajíce pro wíru otců swých ještě Boha radoštně chwálili; ale ten, který je utržněné na smrt byl wydal, zloštný král Antioch, při myšli rouhamé strassliwě zahynul. A písmo sw. o něm prawi: „Ten, jemuž se zdálo, že by také wlnám mořským rozkazowal a wysokost hor na wáze zvažowal, použžen jest.“¹⁾

Pročež pokořme se pod mocnou ruku Boží a bojíce se Boha nepouštějme se Jeho swatých přikázání, aby, kdýž neštěstí potká nás a my budeme k nebi wolati, Pán wytrhl nás a potěšil. „Sistě že, kdýby nás srdce nasse netrestalo (w ničení zléni), máme doufání w Boha a začkoli prositi budeme, wezmeme od Něho.“²⁾

Modlitba.

W Tobě, Bože! wšsecku swou naději skládám, Tobě wšsecken zármutek i uzkost swou odewzdávám; nebo cožkoli kromě Tebe widím, wšsecko mdlé a nestálé býti nacházím. Nic mně zajiště neprospějí přátelé mnozí, ani silní pomocníci mně nemohou pomoci, ani jakékoliw drahé poklady mohou mne wykoupiti, ani která skrytá místa mne ochrániti, nebudes-li Ty sám přítomen, abys pomohl, potěšil, posilnil a oštrihal mne. Protož k Tobě swých očí pozdwihuji a w Tebe doufám, Bože můj! Podlé welikosti swé dobroty a podlé množstwí slitowání swých

¹⁾ II. Makab. 9. ²⁾ Jan w I. listu 3, 21.

vzhledni na mne a wyslyš modlitbu služebníka svého, který daleko w krajině stínu smrti u vyhnanství trvá. Ochraň duši mou w tolikerych nebezpečenstvih života porušitelného a w průvodu milosti své račiž ji po cestě pokoje řiditi do vlasti věčné jasnosti. Amen.

A rouhání se Bohu.

„Kdo by se rouhal Zmenu Hospodinovu,
smrti at umře!“ III. Mojš. 24, 16.

Edm set let před narozením Páně panoval w zemi zaslíbené král Ezechias a w sousední zemi Asyrské král Sennacherib. S umiril si tento walciti proti národu židovskému a již některá města sobě podmanil. Medlouho po tom wyslal přeweliké wojsko proti hlavnímu městu Jerusalému a dal králi Ezechiasovi a radám jeho oznámiti toto: „Nač se spoléháte, že se osmělujete se mnou se potýkati? Řekijte: Bůh náš je filný a mocný, Du nás wyswobodí a nedá nasse město swaté w ruce nepřátel. Nic wám to neprospěje, raději se podrobte moci mé, ať země naše ostane w pokoji.“ Uslýšew tato rouhavá slova král Ezechias roztrhl roucha swá, oblekl se w oděw smutný a wessel do chrámu modlit se Hospodinu. W tu dobu poslal prorok Izaiáš posly ku králi potěšit ho a dal mu zpráwu tuto: „Neboj se! Bůh Hospodin oznamuje tobě a prawi: Nemejde nepřítel do Jerusaléma a ani jednoho šípů nenystrěli proti

nám. Tou cestou, kterou přišel, zase brzy odejde.“ — A hle! vyplnilo se slovo to. V tutéž noc vešel auděl Boží do ležení Asyrského a zavraždil 185.000 nepřátel, a to proto, že král Asyrský rouhal se Hospodinu Bohu všemohoucímu, který ješť Pánem života i smrti. A ráno uzkvěšše tolik mrtvých mezi sebou strachem poděšení od-táhli ze země zaslíbené. Král pak Sennacherib zabit byl od svého vlastního syna. ¹⁾ — Událost tato došvědčuje, že veliké tresty uvalují na sebe ti, kteří se rouhají Bohu.

A jak mnoho potupů, posměchů a rouhání snášel od Židů Pán Ježíš, Syn Boží. Přišed na svět ukázal slávu a Božskou moc svou a přece se mu Židé rouhali, nazývajíce jej pijanem, švindcem lidu a spojencem Belzebuba. A kdýž jedenkráte pravil: „Nemřela děvečka, ale spí,“ posmívali se Jemu. ²⁾ I ten lotr na levé straně na kříži wišící rouhal se Pánu Ježíši, pročež nedošel milosti spášení. On i Židé byli zawrženi.

Ach, veliká to nepravost rouhati se Pánu a Kristu Ježíši, a za našich bezbožných časů ješť veliký počet takowýchto rouhačů.

Zvláštní pak spůsobové, jakowými se u mnohých lidí hřích rouhání objevuje, jsou tyto:

1. Některý člověk křivě soudí o věcech stvořených a tupí řízení Boží, říká: „To není tak dobře, to by nemělo býti; nebo: zde něco schází, toto zase ješť na světě zbytečné.“ Wišectó dobře učinil Hospodiu, praví písmo swaté. Cokoliv ve světě a w přírodě se děje, wiše moudře se děje mocí Boží, ač my při nedostatecích swého rozumu

¹⁾ IV. Králov. 19. ²⁾ Mat. 9, 21.

ne hned wšedko přehlídnouti a pochopiti můžeme. Wěřme pevně, že wšse k rozmnožení Boží cti a sláwy a k nassemu dobrému směřuje, ano že wšedko k celku náleží a pevným swazkem wespolek swázáno jest. Proto nechťejme swým krátkozrakým rozumem swět a podivné řízení Boží tupiti. Ci jmi se člověk považowati za moudřejšího nežli jest Bůh? Newyzpytatelný je Stwořitel swěta a nepochopitelná jsou díla Jeho. Kdo se osmělí říci, že rozumí cestám Jeho? Moudrý jest Pán a wšedky věci dobře we swětě spořádal.

2. Rouhání Bohu i tím se děje, když člověk nic protivného nechce trpěti a když w nehodách i strastech jsa postawen reptá řka: „Proč já to musím trpěti? proč mne a ne jiného potkáwá neshťesti? Což pak jsem zlého zawinil?“ — Až rozpomeň se, příteli! že sprawedlní lidé mnoho zde dáwno před tebou snášeli. Sám Pán prawil: „Blahoslaweni, kteří trpi protiwenstwi pro sprawedlnost, nebo jejich je králowstwi nebeské.“¹⁾ — Blaze těm, kdo zde na zemi w ohni wšelikého trápeni bývají očistěni! Weliké to pro ně dobrodiní! nebo²⁾ „nádoba hrcičowa se dokáže w peci, srdce pak sprawedlníwého w ohni soužení.“ A sw. apóstol národů prawí: „Chlubime se soužením wědouce, že soužení trpělnost a stálost působí, trpělnost pak zkuseni, zkuseni pak naději, a naděje nezahanbuje.“³⁾ — Silným tedy, kteří k wětší odměně a sláwě powoláni jsou, bývají prudšši boje wykázány. A není příjemnější oběti Bohu jako srdce skormoucené, není jistějšího znamení jeho přátel.

1) Mat. 5, 10. 2) Eftlef. 27. 3) Řim, 5, 3. 6.

stívi jako trpělivost w soužení. — A tudíž, křesťane, nestarej se o to, zdali za své hříchy, a nebo niewinně trpíš. Trpíš-li za své hříchy, tedy wišš na kříži kajícího lotra; trpíš-li wšak bez winy a hříchu, tím wice se radowati můžeš, neb trpíš na kříži svého Spasitele!

3. Rouhání se stává, kdž někdo swatou církew katolickou zlehčuje, církewní přikázání tupí a z nich sobě posměch dělá; kdž o duchowních nebo swětských wrchnostech uctně mluwi a proti nim reptá. — Maria, sestra Mojžíšowa, reptala proti Mojžíšowi a proto byla trestána malomocenstwím. Koran, Dathan a Abiran bouřili proti Mojžíšowi a Aronowi, kteřížto byli jako wrchnost lidu, a hle co se stalo? Propadli se do země, a s nimi weššteri přiwrženci jejich. — Císař Napoleon I. protiwil se duchowní wrchnosti, nebo maje úmysl zničiti papežskou vládu, uwevl šw. otce Pia VII. z Říma do zajeti. A kdž šw. otec nad mocným panowníkem církewní klatbu wyřkl, činil si tento úsměšky z toho řka, že wojinům jeho newypadne zbraň z ruky. A hle tím sám nad sebou ortel wynešl, nebo w skutku se stalo, že při tažení do Rus wojinům jeho zimou zkrchlým a hladem zmořeným zbraně z rukou padaly.

4. Šiný spůsob rouhání jest, kdž kdo wěčných trestů se nebojí, jich upírá, z nich si žerty tropí a w nekajícím životě trwaje, sprawedlnost Boží potupuje. Takowého bohaprázdný rouhač uwaluje na sebe hrozné tresty. To widíme již w starém zákoně, kde za času Noe celé zatvrzelé pokolení lidské zahynulo. Podobně i za nowějších časů objevila se trestající ruka Páně nad takowými rouhači, zvláště we francouzské revoluci, kdežto mnozí i

bytoſt Boží upirati ſe opovážili. Tak Robespierre, před-
noſta hrůzoplne vlády v Paříži, vſecko, co ſe věčnoſti
týká, upíral. A hle! brzo zaſtíhla ho ſmrtící rána, a
k němu, kdž umíral, pravil jítý měſſan: „Wiz, Robes-
pierre, že jeſt Bůh na nebi a ten že jeſt ſpravedlivý.“
Podobně i jeduatel měſtíſké rady pařížſké, Chaumotte
(čti Šomot), měl řeč plnou bezbožného rouhání. Mezi
jiným oſmělil ſe k nebi wolati: „Ši-li nějaký Bůh tamto,
proč nemetáš bleſků ſwých na hlavu mou, proč neuſmr-
cuješ mne?“ Po nemuoha týdnech weden byl na poprawu.
A tu kdoſi wolal: „Chaumotte, bezbožníče! dnes wy-
pouſtí Swrchowaný ſwé bleſky na tebe.“ Š zbledl, nebo
ſlowa ta pronikla wſſecky koſti jeho. — Šhraň ſe, kře-
ſtane, takowýchto rouhačů, třeba by i wzdělanoſti jakouſi,
totiž podle ſmyſlu tohoto ſwěta, oplýwali, přece neſouce
na ſobě známky zawržení, pomſtě Boží nikdy ſe wy-
hnouti nemohou.

5. Rouhání to, kdž kdo o ſw. náboženſtwi a o
Swatých Božích potupně mluwi, kdž ſw. věci a obrady
církevní zlehčuje, kdž Božſké prawdy překrucuje a o nich
mudruje, nebo kdž uíſta že ſw. píſma w žerty a ſſprými
obraci. Že na tyto newěřící rouhače treſty Boží přichá-
zeji, doſti máme příkladů. Píſmo ſwaté wypravuje o
králi Babyloňſkém Balthazarowi, kterať co rouhač po-
treſtán byl. Dáváje welikou hoſtinu knížatům ſwým,
opovážil ſe přiněſti na ſtůl poſwátne nádoby zlaté a
ſtříbrné, které otec jeho Nabuchodonofor z chrámu Jeru-
ſalémſkého do Babyloňa zawezl. Š pil z nich král, a pila
knížata jeho. A hle, že zneuctil poſwátne věci, ukázala
ſe ruka piſſící na ſtěně. Král zbledl a tráſl ſe na celém

těle. Nikdo mu nemohl nápis na stěně čísti a vyložiti. Na to zavalán byl Daniel, muž Boží, který vysvětlil, jaký osud krále očekává. Rozsudek téže noci vyplněn byl. — Tak ohavný hřích jest rouhání před očima Hospodinovými, dosvědčují též slova písma svatého: ¹⁾ „S nařídil Hospodin Mojžíšowi řka: Vyved rouhače z ležení wen, a rozsádni, kteří slyšeli rouhání jeho, ať své ruce položí na jeho hlavu, a přítomní ať ukamenují ho.“

Tak zní rozkaz starozákonní. Wezmi si z toho každý výstrahu i chraň se všech rouhačů věroprázdných a neposlouchej řeči jejich, nýbrž utíkej před nimi. Stráslivá msta Boží jde jim w zápětí. Nedej se od nikoho swáděti, byť i slova jeho sebe učeněji zněla. Běť Bohu, který nikdy neklame, wěť svým duchovním pastýřům, jichž ti Bůh postavil za učitele a vůdce. Užívej jazyka svého ku chwále a welebení dobrotivého Boha, a uslyšíš-li něco rouhavého, ozwi se a nenech tupiti, co Bůh ku spáse naší ustanovil. Než Bohu žel! mezi nynějšími křesťany jest mnoho slabých, kteří se oštychají swatou wíru zastati a jí náležitě ušty a skutky wyznáwati, jelikož se obávají iškřebků bezbožných rouhačů. To chyba; neboť náš Pán řekl: „Kdo mne wyzná před swětem, toho wyznám před Otcem nebeským; a kdo mne zapře před swětem, toho i já zapřu před Otcem nebeským.“ Pročež ty začasté pamatuj na tato slova a w příhodné době pomodli se takto:

¹⁾ III. Mojš. 2, 24.

Modlitba.

Ó Pane a Bože můj! polož stráž ústům mým, abych nikdy nic neshléhajícího proti Tvému jménu, proti Tvým Svatým anebo proti posvátným věcem nemluvil, ani nemyslel. Dej mi také síly a moudrosti, abych se uměl Tvé cti proti nepřátelům svatého jména Tvého zastati. Iméno Tvé jest veliké v nebesích, neboť před Tebou na tváře padají andělé a v prachu křiží se, nebesa nebes nemohou obsáhnouti slávu Tvou. Pročež nechať i zde vzrůstá a všudy se ozývá jediné Tvá sláva a čest na věky věkův. Amen.

D cíli a konci člověka.

„Každého, který vyzývá jméno mé, k slávě své smožil jsem ho.“
Sfais 43. 7.

Sází-li hospodář strom ovocný, k jakému pak účelu to činí? Snad aby nepřítel a loupežník z něho bral ovoce? aby snad divoká zvířata v jeho stínu nalézala odpočívání? anebo aby dravé ptactvo mohlo si v něm hnízda dělati? Nikoliv! nýbrž sází a pěstuje jej proto, aby on sám, dítky a domácí jeho mohli užívat ovoce stromu toho. — Slověk v písni svatém bývá připodobněn stromu, jenž vydává ovoce dobré aneb zlé. Protož k jakému cíli myslíš, člověče, že tebe Bůh na tento svět postavil nebo proč tebe k životu povolal a tebe jako strom do své zahrady vsadil?

Snad proto, abys silami svými, krásou a důstojností svou a bohatstvím svým jako pěkným listem se chlubil a tím se hrdě vypínal? Nikoliv! — Nebo aby ptactvo pekelných mocností a neřestí v tobě se hnízdilo? Nikoliv! Nebo aby nevázaná zvířata, jaková jsou naše nekročené žádosti tělesné, pohodli své u tebe měla? Dokonce ne! — Ale proto jsi zde, abys vydával ovoce Bohu a království nebeskému, totiž abys Boha ctil, miloval, poslouchal a pak Jeho slávy na nebi účastným se učinil.

Mělby tedy každý z nás často cíl a konec svůj na paměť si uváděti a tyto otázky sobě předkládati: Odkud jsem? A jakému cíli stvořen jsem? — Otázky tyto jsou velmi důležité a člověku, který přemýšlí, samy se na mysl postavují.

Co rozumní tvorové tážeme se tedy: Odkud jsme? Žalmista Páně odpovídá ¹⁾ takto: „Bůh učinil nás a ne my sami sebe.“ Toť je pravda nezvratná a vůbec všem lidem známa. Než velmi mnozí jsou tak živi, jakoby od žádného nezáviseli, jakoby byli sami sebe stvořili a jakoby nikoho jiného poslouchati nebyli povinni. — Bůh nás zajisté všedně stvořil, a co Jej mnedle k tomu pohnulo? Snad chtěl svou blaženost, svou mocnost a slávu tím rozmnožiti, jako na př. některý světský mocnár, který bývá tím vznesenější a mocnější, čím více má zemi a obyvatelů, čím více má kromostwa? Nikoliv! vždyť wira sw. učí nás, že jest Bůh nejvyšš mocný a blažený Pán, a že jeho mocnost a blaženost nelze o nic více zwelíciti. „Můj Bůh jsi Ty,

¹⁾ W Žalmu 99, 3.

nebo dobrých věcí mých nepotřebuješ," praví David ¹⁾.
 A sv. Pavel svědčí takto: „On jest blahoslavený a sám mocný král nad králi, pán nad pány, který sám má nesmrtelnost a přebývá ve světle nepřístupném.“ ²⁾
 Aneb snad jsme si toho něčím zasloužili, že nás Bůh stvořil? Nikoliv! Pouze ta láska, která miluje, ačže nebyla prvé milována; pouze ta milost, která udílí darů, ač dříve ničeho nebyla obdržela, ty toliko pohnul Boha, že nám daroval bytost a nás na svět postavil.

Dále klademe otázku: Kterak a k jakému cíli jsme stvořeni? — Na to odpovídá písmo sv.: „Bůh stvořil nás k obrazu svému.“ ³⁾ — Mnohé a nepochopitelné síly nalézají se v duchu lidském, jenž jest obraz Boží. Duch náš jest schopen poznávati, souditi, chtiti a milovati. On se snaží vyskoumati a proniknouti vsselike věci jak zemské tak i nebeské. Cilem jeho jest, aby Boha poznal, ctíl, miloval, Semu sloužil a na onom světě Ho u věčné blaženosti požíval. To jest ten nejkrásnější cíl náš, to jest to nevznesenější a nejdůstojnější povolání nasse! Gle co může býti vznesenějšího jako sloužiti Tomu, který jest nejvyšším pánem a vladačem vssech věcí? Co důstojnějšího jako milovati toho, který je sám v sobě pouhá láska, pouhá dobrota? A což je pro nás žádoucnějšího, jako věčně požívat toho, který je nezmenitelná blaženost, neocenitelný poklad a nejvyšší dobré? A tdmu tedy jsme stvořeni, a protož dusse nasse nedosáhne nikde útěchy a ukojení leč Bohem samým býtvá upokojena a nashycena. Sv. Augustin píše: „Pane,

¹⁾ W Žalmě 15, 2. ²⁾ I. Timot. 6, 15. ³⁾ Gen. 1, 27.

„Tys nás stvořil pro sebe, a nepokojno jest srdce nasse, dokud neodpočine v Tobě.“

Kam tedy má směřovati vssedko nasse živení, kam vssedky nasse práce a namáhání? Zajisté jen k Bohu. Pamatujice na to, vynasnažujme se vssemožně, bychom došli cíle svého : nebo vsskeré věci ve světě jsou jen tenkrát ve způsobu svým dokonalé a dobré, když se k cíli výtčenému hodi a napomáhají. Nádoba k tomu jest, aby tekutinu v sobě držela; nedrži-li jí jsouc tržena, pak jest nádobou neuzitečnou, a hancír ve své zlosti ji rozbije. — Strom owocný k tomu jest, aby nesl ovoce dobré a záživné; nenese-li ho, buď si sebe hustěji listem okrášlen, přece jej zahradič vykopá a spálí. Služebník má k tomu býti spůsobný, aby práce páneui vykázané patřičně vykonával: nečiní-li toho, jest služebníkem neuzitečným. Buď si on v jiných věcech dosti zběhlým a přičinlivým, pán jej přece z domu svého vyžene. — Podobně záleží vsskerá dokonalost člověka každého v tom, aby dle svého povolání vždy trácel a věren byl tomu, který jej jako nádobu nějakou rukama svýmia utvořil, jako strom owocný do zahrady Cirkve swaté vssťipil a jemu jako služebníkovi denní práci vykázal. Sestlize člověk není v tom věrným, pak jest tvorem neuzitečným, ke dui zlosti a pomsty uchovaným, třebať by činů zdánlivě dosti velikých byl podnikl. Nechť hrdina witezství těch nejwětšich si dobude, mnohá města a krajiny mnohé sobě podmaní a celý svět hrdinstwim svým naplní; nechť mocné kníže umi země své v pokoji říditi, nejmoudřejši zákony vydáwati, nejškwestnějši stawby a památky postawiti; aueb ať bystrý skoumatel

do nehlubších tajemství přírody nahlížeje podivuhodné vypátrá věci a následkem toho vtipným rozumem svým zná živelní síly podrobiti službě lidské: všickni tito lidé před světem znameniti a na slovo vzati hledají-li v těchto pracích svých samy sebe, totiž jediné čest a slávu svou, nic nejsou před Bohem, a jejich jména a skutky nejsou zaznamenány v knize života. Pakli však chudobná stařena v některé bídné chatrči, zbarvena jsouc vši pomoci, na loži churaví a ve svých křížích a bolestech zcela Bohu svému se odevzdává; pakli některá sprostá děvečka všekou práci svou s čistým úmyslem vykonávajíce v nevinosti své nic jiného na světě nezná a nemiluje kromě Pána svého užížovaného; pakli mnohý křesťan srdce svého od věci pozemských odtrhnuv všekdo koná ke cti a slávě Boží a příkázání svatá ochotně zachovává: ty a takové osoby chudé, sprosté, pokorné otvštěm před světem za nic uestoju, ale před Bohem jsou vznesené, a jak sv. Pavel pravi „jsou neznámé a přece známé.“¹⁾ Neznámé jsou lidem, ale dobře známé Bohu, jejich pak jména a skutky zapsány jsou v knize života. Proto také tyto osoby zde na světě líbeznuou vuni svých modliteb a výborných ctnosti hněw Boží často ukrocují, prchlivost spravedlnosti Božské zdržují a takto na osudy bližních svých více účinkují než ti, kteří se domýšlí, že snad svou moci, svou vtipností a obezřetností svět dobře řídí a spravují. V pravdě nezáleží na tom, aby člověk mnoho velikých a hlucných činů vykonal, alebrž na tom, aby dobře stál na svém stanovíšti, na něj jej

¹⁾ II. Korint. 6, 8.

moudrá prozřetelnost Božská postavila, aby náležitě chodil w povolání swém a aby wzdychty we wssch případnostech ochotně plnil wůli Boží a takto krácel k cíli swému. Kdo jinák smýšlejí a jinák síly swé vynakládají, těch uamahání jest bez zásluby, bytby se i dobré zdálo býti mnohým lidem.

Konečně uvažujme ještě jedentráte tu předležitou otázku: Kterak jsme na tento swět přišli? Takowéto uvažování musí nás o nassi ničemnosti přesvědčiti a nás tu pokoře přivésti: pokorným pak Bůh dává milost swou. Gle! dle těla přicházíme na swět znečištěni a nejsme schopni, bychom sami sebou wládli a život swůj bez pomoci jiných lidí zachowali. Pláčem a křikem projevujeme uedořtatečnou swou. Wzhledem na duši nassi o nic lépe to newyhliží. Wsfičňi hříchem prvotním zohyděni na swět se rodíme. Smutný jest mravní staw náš. Wůle zkažená a k zlému wůbec nakloněná podilem jest wssch nás, nebo jestliže se cosi dobrého při nás nalezá, to wsse náleží Bohu, jelikož strže milost Boží jsme toho nabyli. „Co máš, člověče, abys newzal? Pakli jsi obdržel, proč se chlubiš, jakobys neobdržel?“ ¹⁾ — Každý z nás, buď si kdo buď, mělby o sobě pokorně smýšlet i takto se sám wyznati: Nemám ani jedné dobré wlastnosti, již bych sobě samému přičítati směl. Neznám příčin, proč bych se wynássel a na sobě mnoho záležeti dával. Dwssem jest důstojnosť člověka wznessená, nebo jest obraz Boží, jest wtělením Syna Božího zaswěcena; awssak proto že jsem tento obraz Boží mnohým hříchem zo-

¹⁾ Kor. 4, 7.

hřdil, právě proto musím se pokorovati a se láti. —
Tak o sobě všickni smýšlejme, tak se vyuávejme a se
chraüme, abychom v sobě obraz Boží již více neporu-
šovali, a se od cíle svého nikdy více nevzdalovali. —
Svatý Řehoř Nazianský těmi slovy, jaká kázal lidu
svému, volá i k nám: „Bratři milí! vy od Boha po-
cházíte, Bohu patříte, pro Boha jste zde, abyste Jej
věčně milovali a od Něho milováni byli. Krácejte tedy
každého dne k Bohu a pospíchejte k životu věčnému!“ —

Modlitba.

Bože, nekonečná dobroto! Tyš mne člověkem
učinil! Maličko pod anděly jsi mne ponižil a vytknul
jsi mi cíl vznešený do věčnosti sahající! Kdož jsem já,
že takovou milost nalezl jsem před Tebou? — Já bídne
stvoření newim ani co říci, bych Tvou newyčpytatelnou
lásku zvelebil a Tobě slusné díky vyjewil. A mimo to
s jakou péčí otcovskou Ty mne vždycky opatruješ!
Chvátám-li do zahynutí, voláš mne a táhneš mne na-
zpět; omdlévám-li, silíš mne; křivilim-li, téšiš mne; kře-
sám-li, pozdvihuješ mne. Ano Ty mně mnohých milosti
prokazuješ, abych jen šťastně dosáhl cíle svého. Po
všechy dni života svého chci Tobě, nestihlá dobroto!
vělé díky vzdávati a vždycky wolati: „Chwalte Hospo-
dina, nebo dobrý jest, a veliké jest milosrdenství Jeho!“
Amen.

D ě a s t.

„Všechy věci jistý svůj čas mají a svým vyměřeným během
jdou vsedly věci pob nebem.“
Eftef. 3, 1.

Mohloby se zdáti, že čas a věčnost jsou dvě věci od sebe rozdílné; avšak čas jest toliko kapka vody z moře věčnosti vyhnatá. My lidé žijeme ustavicně toliko v přítomném čase; avšak v minulém a v budoucím čase potulují se myšlenky nasse. Jedna minuta připojuje se k druhé, a tyto spojené minuty dělají ponenáhlu dny, měsíce a roky a věky.

Jistému mladíku, který zvyklý byl, mariti čas daremnou prací, řekl jeden bohabojný muž: „Jdi a posad se vedle prudké řeky a divej se pilně na tolny její: nyní budou před očima tvýma, ale v okamženi budou zaneseny daleko od tebe, tak že jich wice neužiješ a ony nenavrátí se k tobě nikdy wice. Tak i čas tvůj pomijí rychle, jakoby křídla měl, a nenavrátí se k tobě nikdy wice.“ — Tedy čas rychle běží a my spěcháme s ním k těm věcem, které přijíti mají.

U Boha není rozměr času, u Něho není ani minulosti, ani budoucnosti. On widí vsedly věci před sebou a prozirá je skrz naskrz, i widí, w jakém spojení a w jakém poměru mezi sebou se po celou věčnost nacházejí. Odkruty jsou Pánu Bohu fificileté věky, i také vsedly ty minuty, z nichžto ty věkové sestávají. Známo jest Bohu, kterať každý člověk těch minut na čas života jemu vyměřených byl wynařládal. Všedko jest zagname-

náno a všecko jest dobře uchováno w knihách života. Z paměti Boží nepochadne ani ten nejmenší skutek lidský, ani to nejnepatrnější slovo, ani jediné pomýšlení a hnutí, které w srdci lidském mnohdykráte jako blesk powstane a taktéž rychle zase zmizí.

Protože nynější čas spojenost má s věčností, má do sebe ceny nesmírné. Jestliže těch okamžení času wezdejšího, od Boha nám darovaného, dobře vynakládáme, činíme užitek pro věčnost; jestli zle, bereme škodu pro věčnost. Mnohé milosti dají se opět wydobýti, ale ztracený a zmařený čas nedá se nazpět powolati. — Císař Karel V. měl při dvoře swém úředníka, kterého pro jeho wěrnost a oddanost welice miloval. Tento wěrný sluha padl do těžké nemoci, a lékařové nedávali naděje, žeby mohl z ní wywážnouti. Pročež uslyšew o tom císař, šel umirajícího úředníka ještě jednou nawštíwit. Když tento pána swého u lože swého byl užtel, sebral vše síly swé a zwolal: „Pane můj! wite, s jakou láskou a s jakou wěrností jsem wám sloužil. Učiňte mi, prosím, w tomto důležitém okamžení jen jedinou milost!“ Bohnut jsa císař, prawi: „Mluw, služebnice wěrný; wždyť jsem tobě welice zawázán, a nelze mi něčeho odepríti tobě.“ — „Nuže tedy,“ dí umirající, „co newidět budu státi před Králem wšech králů a mušru klásti počet Semu. Prosím was snažně, abyšte mi zaopatřil několik dnů času, bych se mohl ještě službě Boží oddati, a na ono strasslivé okamžení uáležitě pripraviti.“ Poděšený císař zwolal: „Ach to neni w moci mé!“ Ačež sluha prawi: „Sá posšetilý člověk! wšechy dny života swého, wšednu uáklounost srdce swého a wšechy

šily těla svého obětoval jsem císaři svému, který není s to, živobytí mé ani o jednu takovou hodinu prodloužiti; avšak onomu Pánu, který mohl a také chtěl po celou věčnost nune oblažiti, sotva několik hodin života svého jsem byl věnoval!" — S překryl rukama obličej svůj a celý rozžalostněný ronil slze litošti, litošti, která ovšem pozdě přicházela. W skutku, milý křesťane! w hodině smrti nebudeš uiceho tak velice želeťi a oplakávati, jako toho ztraceného času, w němžto jsi mohl Pánu Bohu sloužiti. Sled tedy ode dneška čas života svého dobře vynakládati. Pracuj, dokud jest den. Dlož skutky temnosti, jako we dne poctivě chod a přičinlivým buď bez uštání w čase vezdejšího seti; neboť my lidé jsme docela na seti života vezdejšího poukázáni. Budeli zde hojně zaseto, bude také hojná žer na ouom iwětě. Kdo spore zde seje, spore bude žiti, a kdo zde na iwětě seti dobrých skutků dokonce zanedbal, ten zanedbal užitek svůj na wěky a kliditi bude zlořčení a wěčné zahnutí. „Nemylte se, Bůh nebhývá posmíván. Nebo cokoliw rozšival člověk, to bude i žiti. Kdož rozšívá w těle iwém, z těla i žiti bude porušen; kdož pak rozšívá w duchu, z ducha žiti bude život wěčný. Dobře pak činice neustávejme; nebo časem iwým žiti budeme neustávajice." ¹⁾

Zalostná jest to wěc, když mnozi lidé čas, tento dar wzácný, dar ueocenitelný maři, když ho possetilým způsobilem tráwi, aneb ho k své záhubě, k iwému neštěstí často vynakládaji. Prorok Seremiás poznameual nesmyslnost lidi čas mrhajících takto: „Lidák w powětří zuá

¹⁾ Galat. 6, 7.

čas svůj, hrdlička a wlastowička i čap ssetři času přichodu, lid pak můj nepoznává času milosti.“¹⁾

Mnozí lidé mají dosti času ku kratochvilím a radovánkám světa, k odpočívání a hovění sobě, dosti času k šperkování se, k marnému uluvení a k rozličnému hraní. Nic jim nesmí býti w cestě, pakli si usmyslili, w blázuovských veselostech se proháněti; aniž jim to jest odporu, wziti na jebe veliké starosti a podnikati práce obtížné, totiž když jim jde o to, aby statků časných wyzískali, aneb aby světu a nárůžitostem svým wyhowěli. Než Bohu, žel! aby na nejmrtelou duffi svou pamatovali, aby po pokladech nebeských, nepomijejících toužili, aby Bohu pravému Pánu svému, sloužili a Jeho milosti použili, na tom jim ueni nic záleženo, k tomu jim nezbyvá žádného času! Dni jemu na sobě hroznou wlašnost a při wykonávání powinnosti křesťanských čitají často i minuty, protože jim služba Boží dlouhá a protivná přichází a tedy rádi by ji co nejdříve možno odbyli. Ale tyto nešťastníci budou přehrozně trápeni w temnostech pekelných tou připomínkou, že čas svého života zle wykládali; a wydechati budou po pidi času, w němžto by provinění svých mohli naprawiti, než uadarmo!

Moudří a uábožní křesťané umějí si času, jakého jim Bůh zde popřívá, welice wážiti, a proto jsou wždy bedliví o to, aby ani jedné hodiny nezmařili. Swatá Františka wdowa, učennice sw. Františka Saleského, pečowala co nejwíce o to, aby žádného okamžení času neztráwila daremně. S měla jistý pořádek we svém za-

¹⁾ Jerem. 8.

měšťuáni, kterýchž netoliko ve svém wdowstwi, ale i za žiwobytí manžela swého zachovávala. Sednou tážal se jí jistý přítel její, proč by tať welice pilná byla? Semuz ona odpověděla: „Já bych si to za krádež pokládala, kdybych toliko jediné okamžení času dareunně ztráwila.“

— Swatý Bernard častěji tážáwal se sám sebe: Bernarde, proč narodil jsi se na tento swět? Ta otázka připomínala mu cíl člověka a to připomínání způsobilo, že užíwal wždycky času tať, aby tomu cíli žádost učinil. Kristus Pán prawi, ¹⁾ že z každého slowa marného, kteréž mluwiti budou lidé, wydaji počet w den soudný; ale i z času, jež byli prourchali, musejí se zodpowidati, poněwadž wsech čas a wsecky síly swé mají službě Boží obětowati! Ten tehdaž stáwá se čas a wšseliké nasse w něm podnikání užitečným a pro wěčnost prospěšným, když w něm wšsecko ke cti a chwále Boží konáme, a se w něm dle wůle Boží řídíme.

Kdo tehdy s zbytečnou rozprávkou, s possetilými a titěrnými wěcui se zabývá, kdo při modlitbě a při jiných pobožnostech těkawými myšlenkami se obirá, mrhá čas a hřichu se dopouští. Kowněž maři čas ten, kdo něčeho jiného koná, než co jeho staw a jeho powinnosti mu ukládají. Mložené nám powinnosti jsou jako ručičky na hodinách. Dnyť ukazují nám, jaká jest právě nyní wůle Boží, a co Bůh w každé hodině a w každé minutě od nás žádá. Kdo se podle toho zprawuje a wůli swou s wůli Boží srownává, dobře čas wyuakládá. Kdo ale podle toho se neřídí, uadarino pracuje, a bytby práce

¹⁾ Mat. 12, 36.

jeho sama w sobě zdála se býti chwalitebná. — „Věztež tedy, bratři, která byste opatrně chodili, ne jako nemoudři, ale jako moudři, vykupující čas, nebo duové zli jsou. Protož nebývejte neopatrní, ale rozumějící, kteráby byla wíle Boží.“¹⁾

Wynafládejme čas wezdejšího života opatrně a moudře, tať abychom spaseuí swého jisti byli; neboť život náš kratický jest a kdo se zde o swé spaseuí nepostaral a pro blaho dušse swé nepracowal, ten nebude moci napraviti toho tam na wěčnosti.

K císaři Karlowi V. přišel jedenkráté jistý důstojník a žádal o propuštění ze služby. Císař se divil té neočekávané žádosti jeho, ueb wěděl, že důstojník jest u pluku w lásce a we wážnosti. S tázal se ho, proč chce wystoupiti a odejiti? Načež wece důstojník: „Nejjasnější pane a císaři! máinf dušsi nesmrtelnou, kterou bych rád ochránil a zachowal, i chci se wšskeh časných prací zproštití, abych oštatní čas života swého toliko w pečování o spaseuí dušse mohl stráwiti.“ — Wezmem si z toho naučení. Wynafládejme čas života swého též wěrně k spaseuí dušse swé, wždy pauatujíce, že nám čas rychle utíká, a že se nám brzy konec přiblíží.

Jelikož čas rychlým bēhem utíká, tedy těšme se, že i wšseliká nasse trápení brzy pomínou a co uewidět zmižejí do minulosti. To příjemné požíwání rozkošsi, jakož i to nemilé sebezapírání, wšsecko w swětě jde rychle ku konci; než weliký rozdíl stává w tom, že za krátké zde trápení očekává nás wěčná odplata, ale za rozkoš hříšnou, byt

¹⁾ Efej. 5, 15.

jen dosti málo požívanou, následuje pokuta a trest přísný. Při zkouškách dlouho trvajících bývá osten našeho trápení zahlazen jak časem, tak i přivyknutím. A bytby některá zkouška po celický život náš na nás doléhala, bytby celý náš život byl jako nepřetržený řetěz mnohých nesnázi, nepříjemností a soužení, přece nikdy nebývá království nebeské draze tím vydobyto, draze tím zaslouženo. A pak považme, že čím hojnější jest záseť zde na tomto světě, tím také plnější budou snopy radosti věčné. Žalmista Páně di: „Ti, kteří jako je slzami rozšívají, s plesáním jako žiti budou. Idouce sli a plakali, mecíce semena svá. Přijdouce pak přijdou s plesáním, nesouce snopy své.“¹⁾ A svatý František Serafinský učenníků svých takto napomínával: „Bratři! veliké jsou ty věci, které jsme připověděli, ale mnohem větší jsou nám zaslíbeny. Krátká zde rozkoš, ale tam trápení věčné; krátké zde soužení, ale tam věčné oslavení!“

Modlitba.

Bože všemohoucí a vševědoucí! od Tebož poskytnuti každá doba života našeho závisí, račiž, prosím Tebe, tak řídití nás, abychom po všech dny života svého, srdce i mysl k Tobě zdvižené majíce, bedlivě uvažovali, že ten čas, který nám zde k dosažení blaženosti věčné popřán jest, drahou cestou do sebe má. Vštip, o Bože! do naší paměti, že nám zde čas rychle utíká, že okamžitě se do minulosti trati a že spravedlivý soud

¹⁾ Žalm 125, 5.

Tvoůj nám se co newidět přiblíži, abychom wezdejššího času dobře použíwati hleděli a jednou na soudu Tvém obštáti a věčně blaženosti účastny se štáti mohli. Amen.

S m r t i.

„Uloženo jest libem umříti, jednou, potom bude soud.“
R Židům 9, 27.

Mezi malbami, hřbitow italského města Piisy ozdobujícimi, jest jedna od wýborného místra Dr-ganga pocházející, na nížto jsou wyobrazeny věci jať wabné, taťtéž hrůzyplné. Na lewo z předu widíme krásnou zahradu. Tu pod zeleným loubím sedí rytíři a bohatýři skwostně ozdobeni, taťtéž krásné, bohatě wyšperkované paničky. Zlaté pokály stojí před nimi a opodál jsou zpěwáci a hudebníci. S jest na jejich twářích widěti, že jsou w nejlepším rozmaru. Než na pravo objevuje se nám docela něco jiného. Na dně temného údolí žítí jest rakwe otewřené, w nichž spočiwají těla knížat, rytířů, prelátů a wzuesšených paní. Siní páni a jiné dámy sedící na koucích ozdobených, objevují se u wchodu tohoto údolí. Ačkoliw jejich koně se spínají a se brání, nic platno, musejí, jsouce od duchů w powěťti se wzuaššejících nuceni, dolů do údolí toho se ubíratí. — Popatřme opět na malbu na lewé straně. Tu nad onou krásnou zahradou wznašši se anděl smrti pomoci mohutných černých peruti, jakoby jobě obíral některé z těch rozkošníků a z těch krásotinek.

aby je dnes ještě z té veselé společnosti vytrhl a dolů do onoho tmavého údolí zanesl.

Saťe pravdy v sobě tyto dvě malby obsahují, snadno se dá uhodnouti. Uprostřed radosti a smíchu objevuje se záčasté nemilý host, anděl smrti, a zanáší lidi, anižby se toho nadáli, pryč do věčnosti. Ale mnozí zpozdilci toho nedbají, i počínají sobě, jakoby zde věčně měli zůstat. S vzdalují se všeho, co by je pro krátkost duší zastrasiti mohlo a co jim smrt na paměť uvádí. „O smrti, jak hořká jest památka tvá člověku, kterýž má pokoj v zboží svém.“¹⁾

O křesťane! pomni že přijde ti ta doba, v nížto poslední a to žalostné vzdychy vydávati budeš. V hodině smrti, křesťane! tvá duše od spojence svého, od těla se odloučí, a tento podivně sporádaný nástroj v činnosti své se zastaví a běh krve jeho najednou se zarazí. Pať zůstane to tělo tvé studené a těžké, obličej zbledne a ústa zfinají; oči zhasnou a v sloup se obrátí. Celá tvárnost těla se změní. — Nápotom se mrtvola ouhje, ustroji a na máry položí. Za 24 hodin ukazují se již známky sňnilotiny; nesnesitelný zápach počíná se vyvíinovati a štkvrny barvy černé neb zelené leckdeš vyhvstávají. — Umrlý přichází již i těm nejbližším přátelům jako něco odporného a přisferného. Protož se dělají přípravky, aby co nejdříve odnesen byl do hrobu, aby se lidé nenakazili a nezemocněli. Za několik neděl mrtvola tať ohavně vypadá, že by niěkdo nechtěl na ni ani pohlednouti, tím méně u ni trochu pobýti. Nápotom

¹⁾ Etes. 41.

za deset neb dvanáct let tělo w zemi zletli a nezbude z něho leč kostlivec aneb hrstka popele. „W potu twáři jisti budeš chléb, dočlawáďž se nenawrátíš do země, z kteréž wzat jsi; nebo prach jsi a w prach se nawrátíš.“ ¹⁾ Teut jest konec wesskeré sláwy a nádhernosti swětšké! Také čini smrt konec wssí rozdílnosti mezi stawy lidskými. W smrti jíme si wssični rowni, tuť není přednosti. Wznesení a sprosti, bohati a chudí, slični a neslični, učeni a neučeni, wssični jsou w smrti sobě rowni a mrtwola králowa wypadá tať strassliwě jako žebrákowa. — Měj si, příteli! dosti pokladů a bohatství i dosti zboží sstěstím neb dědictwím nabytého, přece musíš konečně wssecko opustiti a toliko skutky twé, budže dobré nebo zlé, doprowodí duši twou na soud Páně do wěčnosti. Proto wolá král Dawid: „Dej mi znáti, Hospodine, brzký konec můj jaký jest počet dnů mých, abych wěděl, čeho se mi nedostáwa. Ať na miru uložil jsi duh mé a podstata má jako nic před Tebou. Awšak pouhá marnost každý člowěk žiwý. Sítě tať pomijí člowěk jako w obraze, ano i nadarmo formouti se. Poklady skládá a uerwí, komu je shromáždí. A nyní jaké jest očekáwání mé, zdalíž není Pán?“ ²⁾

Desít množství osob slowituhých a wýtečných, jakož jsou: wojwůdcowé, dwořeninowé, mudrci, umělci, básnici a jiného druhu wýtečníci, jejichž jména swět obdiwuje, a jimžto památníky stawí, ano jimžto téměř božskou počtu wzdáti se snaží; awšak mnozí z nich wěčnou hanbou napluení jsou na onom swětě. A mnedle jaké pak

¹⁾ I. Mojj. 3, 19. ²⁾ Žalm 38, 5.

ulehčení jim to v mukách pekelných přináší, že zde na světě jejich jméno se roztrása a chválí? Dle slova knihy Moudrosti ¹⁾ mluví zavrzanci v pekle takto: „Ustáli jsme na cestě nepravosti a zatracení a chodili jsme po cestách nesnadných; cesty pak Páně neznali jsme. Což nám prospěla pýcha, aneb bohatství s chloubou co nám spomohlo? Poninuly ty všechny věci jako stín a jako posel, který prudce běží, a jako loď, kteráž přechází zdutou vodou, jejížto slepěje, kdž přejde, nelze nalezt ani stezky dna jejího mezi vlnami.“

Křesťane! před smrtí se nijak neuchráníme. Dvřsem ona může dlouhá léta prodlévati, může ale také dnes ueb zítra nás přepadnouti. Také i to nejisto jest, jakou smrti a v jakých okolnostech zemřeme. Zdali dlouhovou a traplivou nemoc dříve přetrpěti musíme, aneb se v krátkosti ze světa odebereme, nevíme. — Možno-li bude k smrti se řádně připraviti, aneb-li umřeme bez přípravy, náhle, snad v cizině, na cestě, na moři, v boji, bleskem, nevíme. Bude-li nám dáno té milosti, abychom přijali krátce před smrtí nejsvětější Svátost, nevíme. Konečně a to jest ta nejdůležitější věc, zdaliž umřeme v stavu milosti, bez těžkého hříchů, aneb v stavu hřisnosti, to také nevíme. Pro tu příčinu napominá nás Spasitel náš takto: „Buďte hotovi, nebo v kterou hodinu se nenadějete, Syn člověka přijde.“ ²⁾ Svatý Antonín, poustevník, denně říkával sám k sobě: „Tak buď Antonine živ, jakobys dnes umřítí měl.“ To radil při smrti své také bratřím svým přistojícím říka: „Bratři!

¹⁾ 5, 7. ²⁾ Lukáš 12, 40.

živi buďte každého dne tak, jakobyšte věděli jistotně, že to již poslední den života vašeho jest.“ —

Alle u mnohých lidí panuje ta zaslepenost, že si smrt svou u veliké vzdálenosti představují. S festsaralé osoby dělají sobě poráde naději, že ještě neumrou, že dlouho tady pobudou. Medejme se my takto mámiti, anobrž představujme si smrt na blízku. — Král Balthasar, královna Desabela, vůdce Holofernes a jiní nenadáli se, že je smrt tak brzy zachváti. Protož nikdo nemluw: „Na přípravu k smrti mám ještě dosti času;“ alebrž s celou upřímností započni se připravowati a záhy již o šťastný odchod do věčnosti se postarej.

Bohabojní křesťané neustále si stavěli smrt na oči a ji sobě často připomínali. Dni dva velikomocní císařové: Maxmilián I. a Karel V. měli vždycky ve svých komnatách, kde přebýwali, umrlci trubky své, aby smrti pamětliví zůstali. — Systému mladíku, který zabředl u veliké hříchy a nechtěl w hřešení ustáti, dal zpovědník tu radu, aby, až se k špani bude chtiti položiti, u hlavy své postavil šwici rozžatou, k nohoun aby dal obraz ukřižowaného Pána Jezisse, jak obyčej jest k rakwi zemčelých stawěti, a pak aby ruce své přes kříž na prsa položiw, jen čtvrt hodiny následující rozjímání učinil: Přijde jistě, přijde ta hodina, w kterouž, kdž duffe twá se odebere do domu věčnosti, ty tak uirtwý ležeti budeš. — Mladík přijal ochotně to pokání, maje za to, že suadnějšího obdržeti nemohl. S činil wedle rady zpovědníkowny. Kdž ale w posteli ležel, maje u hlavy šwici rozžatou, a u nohou kříž Páně a připomínaje sobě, že takowý bude poslední konec života jeho, takowou hrzou byl proníknut,

že časné ráno k zpovědníkovi pospíchal, s velikým plácem ze svých hříchů se vyznal a životu kajícímu a ctnostnému se oddal, v němž i setrval.

Kéž bychom i my k smrti se připravili a toliko půl roku na tu přípravu odhodlali! — Jistě že bychom velikého prospěchu duchovního dosáhli; život ctnostný a kající zalíbil by se nám tak, že bychom pak nikdy více od něho neustoupili.

Modlitba.

Bože můj! Tyš změřil dny mé a znám Ti jest východ můj z tohoto světa, ale mně jest nepovědomý; neboť nevím, v který den, a v kterou hodinu mne povoláš odtud do věčnosti. O Pane můj! buď mi milostiv nyní i v hodině smrti mé. Pamatuji na to, že jen přichozí jsem před Tebou a poutník, jako všichni otcové naši. Krátci jsou dny mé a počet měsíců u Tebe jest. O dej mi znáti, Hospodine, konec života mého a počet dnů mých, jaký jest, abych věděl, čeho mi se nedostává. Nezachvacuj mne v hněvu prchlivosti své, ale dej mi času k pravému pokání. Vysvobod mne a nás všech, ó Pane, od náhle a nenadále smrti a přijmi nás na milost nyní i v hodině smrti skrze Ježíše Krista Pána našeho. Amen.

A soudu soukromném.

„Snadné jest před Bohem, obplatiti jednomu každému podle skutků jeho.“
Eklef. 11, 28.

„Uloženo jest lidem umříti a potom bude soud.“
Židům 9, 27.

Bůh by nebyl Pánem spravedlivým, nebylby Bohem, kdyby dal stejný podíl jak těm, kteří Ho zde urážejí, tak i těm, kteří Mu věrně slouží. Pročež všickni lidé dobří i zlí hned po smrti své musejí přijíti na soud Boží. — Kdožby se nestrachoval toho okamžení, až se dostaví před nejvyššího Soudce! V pravdě jest to důležité a strašlivé okamžení; neboť nynější čas k získání spášení nám vyměřený při smrti se skončí a pak nastane věčnost, a s tou přichází buď odplata nebo trest. — Z podobeníť o Lazarovi a bohatci vysvitá, že soud soukromný držán byl nad chudým Lazarem a nad bohatcem hned po smrti. Lazar byl nesen od audělů do lůna Abrahamova, bohatc ale pohřben jest v pekle.

Před časů byl jeden národ, jenž ustanovil soudný úřad nad zemřelými. Když byl někdo zemřel, bylo tělo jeho přineseno před dům téhož úřadu, kdež i rodičové neb příbuzní zemřelého se shromáždili. Tu u přítomnosti lidu skoumáno bylo, jaký život zemřelý vedl a každý mohl k zastávání neb obžalování ho vystoupiti. Vše bylo vyšetřováno a skoumáno, učež hned soudcové vydali rozsudek, buď že příbuzní mohou zemřelému po-

čestný učiniti pohřeb, aneb že musí tělo zemřelého na kámen potupy vystaveno a takto žravé zvíři za pokrm dáno býti. Takovýto soud působil strach nepočestně žijícím. Mrossať považme, při tomto soudu jednalo se pouze o trest, jenž nad mrtvolou vykonán býti měl; než při soudu soukromném jedná se o věc znamenitou, jedná se o výrok Páně, který na věky ostane nezmenitelným. Na soudě soukromném bude dusse hříšníkova odsouzena k trápení věčnému, aniž se bude moci k vyššímu soudci odvolati. — Když králi Baltazarovi ortel smrti na stěně napsán byl, tvář králova změnila se a myšlení jeho skornucowalo se a kolena jeho třesouce se, wespoleť se srážela. Muže jakou asi hrůzou dusse nesseslechetenika bude se chvěti, až uslyší ortel věčného zatracení?

Mj pamatuj na to, křesťane, že hned po smrti uzříš ponejprw Pána Boha swého, Soudce swého, který, byl-li od tebe uražen, žádati bude od tebe dostiucinění dle swé spravedlnosti. Nebudeť zajiště dbáti na žádúého Bůh, ani se oslýchati welikosti něci; nebo „malého i welikého On uciwil a jednostejně pečuje o wšsecky. Ale silnějším silnější nastává trápení.“ ¹⁾ „Souditi budu tebe podle cest twých, a postavim proti tobě wšsecky ohavnosti twé. A neodpusti oko mé tobě a neslituje se.“ ²⁾ Soudce swětšký dá se někdy prosbami a útrpností pohnouti, ano bývá často i wýmmlowností obžalowaného, neb zástupce jeho k mirnému rozsudku nakloněn; než na soudě soukromném státi budeš křesťane sám jediný

¹⁾ Moudrosti 6, 8. ²⁾ Ezech. 7, 3.

a byto obžalován od svých mnohých provinění, nebudeš moci k svému ospravedlnění ničeho přednésti, což by zmírnilo ortel Božským Soudcem vyřčený; nebudeš moci nic učiniti, cožby všemohoucího Pána pohnulo k slitování, protože přitvapila noc, v nížto se nedá nic více napravovati. Dokud jsi žitv na světě, ještě můžeš milosrdenství Páně pro sebe získati, můžeš neskončených zásluh Kristových účastným se státi, můžeš se v pobožnosti cvičiti a kající skutky na dostiučinění konati, ano můžeš takto winy a pokuty své zmenšiti a blaho duse své zde opatřiti; ale kdž byla poslední hodinka tobě odbila, tehdáž ostane při tobě všecko na věky v takovém stavu, v jakovém se to při skonání tvém nalézalo. Dhledně této věci praví sv. Bernard: „Přijde ten den, na kterém čistá srdce více budou platiti nežli schytralá slova, dobré svědomí více nežli plné měšce; protože onen Soudce nedá se slovy oklamati, ani se nedá dary poruffiti.“ Konečně Ten, který tebe souditi bude, jest Soudce vševědoucí; Onť všecko vidí, Onť srdce i ledví člověka zpytuje, a nic se nedá před Ním tajiti, nic ukrýti. Následovně všecko tam přijde na jewo a všecko tam bude souzeno od prvního okamžení, v němžto jsme schopni byli hřešiti, až do poslední hodiny života našeho. Všechy skutky, všechna slova a myšleni, ano ty nejtajnější zámysly a náklonnosti srdci lidských položeny budou na váhu spravedlnosti a přičknuta jim bude buď zásluha a odplata, neb wina a trest. A protož „kdo mluví nepravé věci, nemůže se tajiti, aniž ho pomine soud trestající. Nebo na myšleni bezbožníka tázáno bude, a hlas řeči jeho přijde před Boha k trestání nepravosti

jeho; nebo ucho Boží slyší všedco.“ ¹⁾ — A sv. Řehoř nápodobně dí: „Bůh patří na cesty nasse a počítá kroky nasse, takže ani ta nejmenší myšleni, ani ta nejnepatrnější slova, která od nás za málo vážena byla, při soudu Jeho bez vyšetřování neostanou.“ Všedco tu vyjde na světlo, byť se to bylo z paměti lidské dávno již vytratilo. Zanedbání dobrých skutků, pak skutkové sami v sobě dobří, jež jsme ale z čistého úmyslu nekonali a jež jsme soběctvím, neb svévůli zohydili, ty zveliči viny nasse.

Pravidlo, dle něhož se bude souditi, ješť zákon přirozený, do srdci lidských vrytý, pak zákon od Boha sřrže proroky a posléze sřrže Syna Božího nám zjevený.

Alle mnozi mají za to, že v jistých případnostech budou ospravedlněni svou newědomostí v swatém náboženství. — Možná-li to věc u křesťanů, kteří hned z mláde ku poznání povinnosti křesťanských vedeni bývají? Každou ueděli a každý swátek podává se jim pokrm dusse, totiž slovo Boží, a vypravují se jim příklady swatých, jaká tedy wýmluwa může je chrániti? Pšáno ješť: „Služebník, který poznal vůli Pána swého a nepřipravoval se a nečinil podle vůle jeho, bit bude mnohými ranami.“ ¹⁾ Přísnější tedy bude soud držán nad křesťany než nad pohany; neboť národové pohansští mají tu wýmluwu, že jim prostředky swatých swátosti a pohnutí k ctnosti a spravedlnosti byly neznané a nepřístupné. Na to narážejí slova sv. Pavla: ²⁾ „Kterak budou wzhýwati Toho, v kteréhož newěřili? Aneb

¹⁾ Moub. 1, 8. ²⁾ Euláš 12, 47. ³⁾ Ř Řiman. 10, 14.

ķterak uvěři Tomu, o Němž neslyšeli, a ķterak uslyší bez kazatele?"

Mozmilý ķřestane! vždyz ostaň wěrňym Spasiteli swému! Wšedko počinej a wykonáwej z lásky k Pánu Ježišsi a to s dobrým úmyslem, abys odcházeje z tohoto swěta našel na něm Soudce milosřdného. Nemyhledáwej sobě žádných wýmluw, když twé jednání s Božim zákonem se nesrovnává, a když twé swědomí ze zlého tebe kárá! Nemysli, žebys snad měl dostatečných důwodů, jež by tebe před Bohem ospráwedlnily a omluwily. Na soudu Božim objeveny budou mnohé wěci w jiném swětle, než w jakowém je nyní pozorujeme. „Wšeliká cesta člověka zdá se přimá jemu, ale ķterýž soudí srdce, Hospodin jest.“¹⁾ — Pročež zpytuj swědomí swé dobře a skoumej často skutky swé dle učení wíry. Učení wíry swaté jest jako zrcadlo, w němžto se sblížime a sebe znáti ućime tať, abychom samonilenstwím aneb zlými swěta zásadami nebyli jklamáni.

Mnohý konejšsi swědomí swé tím, že říká: W té době, když jsem práwě to nebo ono konal, neměl jsem ani pomysleui na hřessení, neměl jsem úmyslu k zlému. — Ale to jest jen mámeni sebe. Nechť každý sebe se táže, zdaliž w čas nastávajícího pokuseni swědomí swé střehl, zdaliž u zpowědníka hledal rady, poućení a dle toho zdaliž se řídil, zdali se uchýlil k modlitbě a wúbec zdaliž wšech prostředků wěrně wykonáwal, jakých opatruost ķřestanská užíwati welí. Takto-li činiti opomíjel, nechť se nedomýšlí, že

¹⁾ Pířstowí 21, 2.

jest bez winy. Nebo kdo chce něčeho docíliti, ten musí také prostředků k dosažení téhož cíle věrně užívati, a kdo neodstraňuje nashytlé se překážky, ostává odpovědným také v příčinách a v počátcích jeduání svého. Tedy hlavní pravidlo jest: Počátkům odpirej, příležitosti k zlému odstraňuj a všemožně se jim vyhýbej.

Byl jistý muž ze staré šlechtické rodiny v království polském, který dle rozumu i dle srdce svého krásnými vlastnostmi jsa obdařen, stál u veliké vážnosti v národě. Tento muž teprve před několika roky zemřelý podává nám ze svého života událost velmi pamětihodnou. S vypisuje ji takto: ¹⁾ „Byl jsem na vysokých školách německých vychován a nabyl jsem tam známosti zásad nového mudrcetví, ale vždycky jsem se držel pevně víry své, kterou jsem od své matky zdědil; než život můj neobětaval jsem Pánu Ježíšši, ani Jeho církvi, ani svatému náboženství. Srdce mé zahorelo toliko láskou k vlasti mojí. Jsa šlechtického stavu našel jsem hojně příležitosti, podnikati pro svoji vlast věci veliké, a i z vlastního jmění činiti pro ni oběti přemnohé. Siž jsem byl věkem dospělý, ať jednoho času udal se mi jen pamětihodný. S zdálo se mi, že jsem byl zanesen do jakési krajiny vymyšlené, překrásné a docela neznámé, kdež jsem množství osob nebeských spatřil, a ty všicky s největší rychlostí psáti jsem viděl. S blížim se k jednomu z těchto mi nepovědomých psáčů a ptám se ho, coby zde tak horlivě zapisoval? On pak s velikou přívětivostí dal mi za odpověď: „My jsme andělé Boží a za-

¹⁾ Měšker. Příklady str. 419.

pisujeme zde dobré skutky všech lidí na světě žijících do
kuih života; každý člověk má zde svůj zvláštní list.“
Tato odpověď mne překvapila a pobudila, abych zvěděl,
kterak to asi vyhlíží s mými zásluhami pro věčnost?
Tedy sseptimo k tomu anděli pravím: „Mohuliz pať
špatřiti, co na mém listě napsáno stojí?“ — „Proč ne?“
byla jeho odpověď. A hned otevřel jednu knihu, hledal
můj list, až i našel a podal mi k přečtení. Také podi-
vení, ba uleknutí pojalo mne, když celý list prázdň
špatřim, až na málo řádků! Š volám, kterať to možná
věc? Což posud žádných nemám zásluh pro život věčný?
Vždyť jsem velmi mnoho dobrého konal, zvláště pro
švoji vlast a veliké oběti jsem jí přinášel? — „Š příteli
můj,“ vece anděl, „zde w těchto listech, jenž knihu
životů lidských tvoří, nic jiného se nezapisuje, leč to, co
lidé pro Boha a z lásky k Bohu konají.“ Na to jsem
procitnul; avšak tento sen duši moji jako nějaký meč
pronikl. Pocítil jsem, že tento sen důležitou pravdu
w sobě zavirá, totiž: „Co prospěje člověku, by celý
švět získal, jestliže na duši švé škodu trpí?“ Tato země
není pravou vlastí našší. Myš jšme k věššim věcem
zrozeni. Život náš musí byti posvěcen učinlivou láskou
křesťanskou a pať teprvé nabývá ceny pro věčnost. —
Tento sen, jez jsem za hlas milosti Boží považoval,
štal se počátkem něho polepšení a od té doby oššem
nepřestal jsem mou vezdejšší vlast milovati a pro její
blaho pracovati; avšak já měl při tom vždycky věčné
blaho lidské na žřeteli.

Modlitba.

Božský Spasiteli! Ty budeš každého člověka hned po jeho smrti souditi a přičneš jemu, čeho si zasloužil. Tento Tvůj soud bude nestranný a přísný, jelikož wšedko odhaleno jest před Tebou. O Pane, prosím Tebe, wstip do mé paměti tento přísný soud Tvůj, kterému jdu wstříc, a spouábej mi, abych nikdy ani veřejně, ani skrytě nehřěšil, ale abych ctě a nábožně zde na světě obcowal a w tom do konce setrwal. Pane, smiluj se nade mnou a dej mi tať živu býti, abych po smrti na soudu Tvém obstál a přijat byl do stanů nebeských. Amen.

o soudu posledním.

„Pravím wám, že z každého slova prázdného, které mluwiti budou lidé, wybaji počet w den soudný.“ Mat. 12, 36.

Hřestanská wíra ujistuje nás, že nastane jedenkráte den weliký, na kterémžto budou wšickui lidé pospolu souzeni. Tento den uazývá se poslední, protože swět widitelný a wškeré w něm wěci konec wezmou. Tento den předejdou znamení weliká a děsná. Swězdy s nebe budou padati, mocnosti nebeské budou se pohybowati. Žasný ohnivý kříž na nebi se ukáže a na to hned Syn Boží s nebe přijde s moci a welebnošti welikou. I possle před sebou anděly swé, aby shromáždili národy od čtyř uhlu swěta. Groby se ote-

wrou a země i moře wydají mrtwohy w lůně swém ukryté. A kdž již wssicni lidé z mrtvých byli wstali a se shromáždili, tu nastane soud Páně, na kterémž uweřejněno bude wssedco, cožkoliv lidé od počátku swěta až do té poslední chwile smýšleli, mluvili a činili. Wssewědoucí Soudce oddělí zástupy od sebe, jako dělí pastýř owce od kozlů a řekne k těm na prawici: „Pojďte, požehnání Otce mého, a wládněte králowstwím, které jest wám připraweno od počátku swěta.“ — K těm pak na lewici řekne: „Odejďte ode mne, wy zatracenci, do ohně wěčného, jenž jest připrawen ďáblu a společníkům jeho.“¹⁾

Druzou a hanbou uchwáceni budou zawrženici wolati k horám: „Padněte na nás a pahrbkové zasypte nás!“ Bitostně a zoufale patřiti budou na wywolené Boží a mluwiti budou mezi sebou: „Tito jsou, z nichž jsme někdy posměch mowali, a ježto jsme měli za přislowí potupné. My blázni soudili jsme život jejich za bláznowstwi a skonání jejich za nepoctiwé. Až jať jsou poctěni mezi syny Božími a mezi swatými jest los jejich. Dítě pobloudili jsme od cesty prawdy, a slunce rozumnosti nezesslo nám. Což nám prospěla pých, aneb bohatstwi s chloubou co nám spomohlo?“²⁾

Wssak wywoleni radowati se budou a plesati nad krásou těl swých oslawených; oni jako slunce swítiti budou w králowstwí Otce nebeského a státi budou u weliké cti a sláwě. Na to se ukončí běh času, protože ho wěčnost do sebe zawře. Nebude wíce čítáno hodin, ani dnů, ani měsíců, ani roků.

¹⁾ Mat. 25. ²⁾ Kniha Woub. 5, 3.

Bogaris, král Bulgarští, uzkřev obraz poslední soud představující, tak byl poděšen, že bez prodlení žádal zvědět, co obraz ten znamená, a když mu vše bylo povědno, co Kristus o posledním soudu byl učil, žádal pokřten býti. Ustřížilo-li tohoto krále pouhé vyobrazení posledního soudu, i kterať teprv poděsí se hříšníci, až soud ten w skutku nastane? — Zděšili-li se bratři Josefowi, když Josef jim ohlásil, řka: „Já jsem Josef, bratr váš,“ i jakou teprv úzkostí chviti se budou hříšníci, až uctí Krista Pána, kterého zaprodali za bídný peníz tělesné rozkoše, a až uslyší výrok tohoto Soudce: „Odejděte, zločecenci, ode mne!“ —

Swatý Šarolím odebral se na poušť, by tam o přísnosti soudu Božího stále rozjímati mohl, a tak se zabral w rozjímaní, že se mu zdálo, jakoby ustavičně troubu andělskou slyšel. „Kdykoliw se na ten den rozpomínám, — tak často říkával, — vssecek se po celém těle třesu. Buď že jim neb spím, aneb něco jiného dělám, ustavičně mním, že tu hroznou troubu slyším: „Vstaňte, mrtví, pojďte k soudu!“ — Dnem a noci rozléhá se zvuk té přehrozné trouby w ussich mých, a duše moje žádného pokoje najíti nemůže, uvažujíc přísnost onoho Soudce, od něhož jednou souzena bude.“ — Šistý nábožný mnich, jménem Eliáš, pravil: „Třech dob se welice obávám: První jest, když duše má z těla vycházeťi bude, druhá, když před Boha, svého soudce, kroci, a třetí doba jest, když rozsudek nade mnou vyřknut bude.“ A swatý Hilarius dí: „Blaze tomu, kdo činy své tím způsobem konal, že při nich na soud Boží vzpomínal.“ —

Šistý muž měl tři přátele, dva z nich miloval nad

míru, a k třetímu se lhostejně choval. Šel jednou k soudu předvolán, kdež byl newinně sice, ale těžce obžalován. Šel řekl k těm třem přátelům: „Kdo pak z vás půjde se mnou k soudu a zastane mne?“ — První se vysmlouval, že pro mnohá swá zaměstnání nemůže s ním jíti. Druhý ho dopromodil až k dveřím soudního domu a odtud se domů hned vrátil. Třetí pak, na kterého nejméně spoléhal, wessel s ním až do soudnice, a swědčil o newinnosti jeho tak, že ho soudce propustil a ještě obdaroval. — Takéž člověk má na tomto světě tři přátele: peníze spojené s rozkoši, pak příbuzné lidi a milosrdné skutky. A jak pak tito tři přátelé k člověku se mají w hodině smrti, když musí k soudu Božímu jíti? Peníze s rozkoší swěta — nejmilejší to přítel, opouští ho hned. Příbuzní ho doprovázejí jen k dveřím hrobovým a zase se nawracují domů; ale milosrdné skutky, na které zapomínal, a o které snad málo dbával, ty toliko doprovázejí duši jeho až k trůnu Soudce nebeského a přimlouvají se za něho. Ano wime, že Bůh odplatí jednomu každému podle skutků jeho. Pročež konejme uřadně dobré skutky, pěstujme křesťanské ctuosti a neoddávejme se mamoně a swodným rozkošim, kteréby na soudu Božímu co nepřátelé proti nám wywstaly! —

Proč ale bude držán soud poslední? Wždyť každý člověk hned po smrti při soudu soukromém souzen bývá. Šestý prozřetelnosti Božské na světě jsou z wětšího dílu zakryty. Řízení Boží we světě podobá se stavení, jehož některé toliko částky zde onde widěti možno, a jehož celost a souměrnost nelze nám přehlédnouti. Ale na onom welikém dnu wysečto se objeví. Záclona se odhalí a celé

to náramné stavení ukáže se nám w úplné kráse, jasnosti a welebnosti své. Tehdáž dobrým lidem, jež býwali zde tupeni a utiskováni, dostane se odměny; ale jejich tupiči a utiskowatelé dojdou potupy a hanby veřejné. Tehdáž s mocí Boží přehlédneme weskteré děje swěta, přehlédneme jedním okamžením udalosti a skutky wssedněch národů i jednotlivých osob a poznáme, jaké kdo měl pohůtky, jaké kdo zámysly i jaké kdo důwody při swém jednání, což uyni wssedko jest ukryto. Tenkráté teprw seznáme, proč byl tento člověk přijat na milost a proč onen zamržen od Boha; neboť weliké tajemství ohledně swobodné wůle lidské a ohledně milosti Boží na ni působící bude docela odhaleno a wssem pochopitelné učiněno. S pochopíme, kterať mnohé věci byly pro nás trestem a neskěstím, ač že my lidé krátkozrací powažowali jsme je za hrozné škěstí; taktéž naopak, že co jsme měli zde za trest, to že bylo pro nás welikou milostí. Tenkráté bude nám známo, kterať skutky osob jednotlivých s dějinami celého pokolení lidského byly w spojení, pať jaké místo každý z nás we swětě zaujimal a jaké powolání zde wykázané měl. — Cinové, které se zdáli býti slawní a wznesseni, rozpadnou se w nicotu a podobně co zrno písečné za málo wáženi budou; awssak cinové domněle mali, ježto požadowali weliké sebezapírání, toliko Bohu samému známi byli, jako: tajné boje a skryté modlitby, wzdychání, slzi proléwání a lkání sprawedliwých lidí wywstanou a objerwí se nám veřejně. Při wssech událostech budeme musit doswědciti, že Bůh jednal wzdycky dle zákona sprawedlnosti. S odsouzení k mukám wěčným musi totéž doswědcowati. Sami budou

wolati: „Sprawedliwý Hospodin we wšech cestách swých a swatý we wšech skutcích swých.“ ¹⁾

Modlitba.

Pane Jezissi Kriste, Senž na konci swěta přijdeš soudit žiwých i mrtvých, wlej do srdce mého spasitelnou bázeň před posledním soudem Twým, abych wždy jen dobré skutky konal. Tenkráté, ó Pane, oswitiš skryté věci temnosti a veřejně ukážeš, jať moudré a sprawedlivé bylo řízení Twé na této zemi. Tenkráté se patrně přesvědčime, že nebylo zapomenuto u Tebe ani to uejmenšší a nejskrytější prowinění nasse. Prosim, ó Pane! smiluj se nade mnou, abych nepatřil do počtu těch, kteří zatrženi budou, ale powolej mne k sobě a připočti mne k těm, kterýmžto dáš wejiti do králowstwi nebeského. Amen.

¹⁾ Žalm. 144, 17.

A věčnosti.

„Bůjbe člověk do domu věčnosti své.“
Kazatel 12, 5.

Bůh chtěje Soba a jeho přátele upozorniti na to, že nevyzpytatelná jest mocnost a moudrost Boží, tázal se ho: „Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi, pověz mi, jestliže máš tak vybornou důvtipnost? Kdo uložil míry její, míš-li? Na čem podstavkové její upewnění jsou, neb kdo založil uhelní kámen její?“¹⁾ Sle, my neznáme dokonale ani vezdejší obydli naše, my nevíme, co jest jádro naší země, my neznáme zákony, dle kterých se povětrnost řídí, my neumíme jmenovati ani všefehy druhy živočichů a bylin na naší zemi, kterak by nám mohlo napadnouti, abychom věčné obydli Boží prohlédli, věčnost prozkoumali a o ni úplné známosti nabyli? Mnohý se ale přece bude tázati: co jest věčnost? Blahoslavený Suso, chtěje nám nekonečnou věčnost v obraze předstatovati, užil následujícího podobení: Kdyby ta nesmírná prostora celého světa samou jen skalou naplněna byla a kdyby za každé století jen jednou nějaké ptáče přiletělo a z té škály asi jen písčecel z velikosti malkového zrnka zobákem pořáždé setřelo; pak kdyby se obywatelům pekla ozuámilo: Budete tak dlouho snášseti muka, až celá ta škála od toho ptáka setřena bude — ó jakou nevyšlownou radostí byliby naplněni, neboť

¹⁾ Job. 38, 4.

by se těšili naději, že přece jedenkráte z pekelných muč budou vysvobozeni. — Až kdož wyzpytuje délku toho času, w němž by ta škála setřena býti mohla? A kdyby všickni lidé, co jich jest na světě, mnoho let počítáním se obírali, zdažby mohli wypočítati, mnoho-li asi roků věčnost obsahuje? Nikdy a nikdy, neboť věčnost jest — čas bez konce.

Slyš, tedy křesťane! Stalo by se, žeby měl člověk na vůli, učiniti takowouto smlouvu, aby mohl po několik milionů roků požiwati wšelikých rozkossí a tělesných radostí dle své chuti na světě, a že by vším mohl oplýwati, čeho by srdce jeho si přálo; ale za to by musil nápotom věčnému zatracení se podwoliti: nuže nebylby náramný blázen a posetilec, kdyby w takowouto smlouvu wešel? Wždytby lhůta několik těch milionů roků přece jednou wypršela a přiblížila by se jemu ta poslední doba, po které by mu nastala věčnost nešťastná a traplivá — věčnost, která nemá žádného konce. Uvažujme tuto věc naopak. Nědo by si blaženost nebeskou mohl zakoupiti jedině tím záwazkem, žeby musil po několika století snášeti wšeliké kříže a trápení, i zdažby nejednal velmi moudře, kdyby se takowénuto záwazku podwolil? Wždytby se přece jedenkráte dočkal té doby, s kterou by jemu nastala radost nebeská, neslýchaná, radost věčná, jakáž nikdy, ano nikdy newezme konce.

Důstý boháč, jenž na budoucí život a na věčnost nikdy newzpomínal, nemohl jedné noci za letního času horkem spáti. S řekl sám k sobě: Tak to, že w měkkých peřinách leže ani dost málo bolesti necítě, se trápim a že mi ležení přichází skoro nesnesitelné? Kterak to snesu, až

š oným boháčem, o němž nám sv. Evangelium wypravuje, že pohřben byl w pekle, na věčnosti se sejdu a podobný los utrpim? Toto upamatování dojalo ho tak silně, že odřeknuv se světa, na poušť se odebral, aby se k věčnosti připravoval. — Pamatujme tedy na věčnost, není ona od nás tak příliš vzdálena, jakby se nám zdálo! Toliko tenká zeď dělí nás od ní a tato zeď jest nynější čas. Tato zeď boří se každým okamžením a každá prošlá minuta jest jako dravý pták, který z oné zdi opět malý kousek wyzobnul. Nikomu není powědomo, mnoho-li té zdi wybořeno jest, a nikdo newí, zdalíž nemá tuze blízko k té hodině, w které poslední zruko wyměřeného mu času padne do věčné prohlubně, a w kteréž wyweden bude odtud do krajů věčnosti. My všickni pospolu zde na zemi žijící octneme se asi za padesát let na onom světě, kde pak co nejjasněji poznáme všecko to, čemu zde toliko věříme.

Mějmež tedy upřímnou toužebnost po pokladech nebeských a obracujme zraký své k obydlí věčnému. Ole napomenutí sv. Pawla má nasse obcování w nebesích býti, odkud i Spasitele očekáváme Pána nasseho Ježíše Krista. ¹⁾ Ale bříme těla nasseho brání nám a slabost ducha nasseho nepřipouští, aby nasse zde obcování bylo docela nebeské; avšak snažme se alespoň o to, abychom se nebeskými myšlénkami zabýwali a jich často w srdcích svých wzbuzovali. Clowěk se musí nějakou věcí zabýwati, která jej úplně zajímá. Není-li to některá věc nebeská, čili duchovní, tedy bývá to věc

¹⁾ Filip. 3, 20.

časná aneb tělesná. Z toho ohledu napomíná apoštol Páně takto: „Duchem chodte a žádosti těla nemyškonáte; nebo tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu, tyto zajisté věci wespolek se protiwí.“¹⁾ Chceme-li tedy žádosti těla přemoci, musíme mítí žádosti ducha, musíme toužiti po tom, co stvrchu jest. Ano musíme bez unaweni usilowati o to, abychom we wšeliké ctnosti prospíwali a w lásce Kristowě roští. Takowéto nasse usilowání a toužení bude co základ k nassi blažené wěčnosti.

Dístý znamenitý malíř z dáwných časů byl jedenkrát od jednoho malíře nawšstíwen, kterhžto mu předložil následující otázku: „Šak to, že ty weliký jsa umělec tak málo obrazů zhotowuješ, já pak w krátkém čase mnoho jich wyhotowim, ačkoliv w umělosti daleko za tebou stojim?“ — „To tobě wyswětlím,“ prawil onen, „ty kreslíš pro časnost, já pak pro wěčnost.“ My wšickni také powinni jíme, pracowati na obraze; neb jakožto křesťané máme obraz Jezisse Krista w sobě obnowowati a Semu, Senž jest zrcadlo a příklad wšech šprawedliwých, podobnými se státi. Každodenně můžeme se o to starati. Modlitba nábožně wykonáwaná, almužna z lásky k Bohu udělená, zapření sebe s úmyslem kajícím, to wšse jsoú jako tahy, které na tom obraze děláme. Nikdy ale nezapomínejme, že toto nápodobnění a kreslení pro wěčnost diti se má. Tedy dejme si na tom záležeti, abychom se wšsí snahou, s wytrwalostí až do posledního okamženi konali skutky dobré a následowali Krista w lásce a poslušnosti k Bohu Otci i w lásce k bližnímu a abychom

¹⁾ Galat. 5, 16.

čisti jsouce ode všeho porušení tohoto světa, w dobré naději mohli očekávati přechod svůj do věčnosti.

Modlitba.

Nejdobrotivější Bože! Tyš mne stvořil ne toliko pro ujnější věč ale též pro věčnost, a já se velmi málo vynasnažil, abych sobě pro věčnost skutků dobrých nashromáždil. Vim, že zde jest čas seti, tam ale čas žni. Pročez prosím Tebe, rozněť ve mně swatou horlivost, abych se zde modlil, kál, poštil a sebe zapíral, abych křivdy trpělivě snášel, bližním svým dobře činił a nepřátelům odpouštěl, a abych proti všem pokušením statně bojoval i nad nimi zvíťazil. Po smrti pať otewři mně blahoslavenou věčnost, a dej mi spojení s Nejvyšším Kristem, Pánem a prostředníkem mým. Amen!

O milosti Boží.

„Nestončený jest poklad lidem, jehožto kteří užívali, účastni učiněni jsou přátelství Božího.“ Moudr. 7, 14.

Delze člověku, aby sám o sobě spasení došel a blaženosti nebeské, pro nižto stvořen jest, dosáhl. Pročez dobrotivý Bůh uděluje mu k tomu pomoci své aneb milosti své, a jen tenkráté dojde člověk spasení, kdž té milosti dobře používá. Milost Boží jest posvěcující a působící. —

Posvěcující milost řádně se dosahuje hodným přijímáním svatých svátostí a zůstává v duši člověka tak dlouho, dokud se smrtelného hříchu nedopustil. Nemůžeme od dobroty Boží obdržeti lepšího daru nad tuto posvěcující milost, která nás činí přáteli, syny a dědici Božími. Ona jest jako roucho nevyšlovné krásy, dobývaf nám u Boha a u všech nebesťanů největšího zalíbení. Ona jest svazek lásky, kteráž Stvořitele s bidnými tvory spojuje.

Působici milost záleží v probuzení myšli a vůle lidské, aby se člověk k Bohu svému obrátil a prostředků k spasení použil. Ona jest jakési nadchnutí od Ducha svatého pocházející, jenž časem proti všemu nadání na člověka přichází. Tak působila milost Boží na Zachea, na Matouše, na Márii Magdalénskou. Také kdž svatý Ambrož pronikavá slova mluvil k císaři Theodosiovi, kterýž byl ve svém hněvu rozkázal, aby mnoho vojska na hrdle trestáno bylo, pohnut byl tento milostí Boží a činil pokání. Z života sv. Augustiua též jest nám učiněn této milosti znám. Neb kdž i on z pouhé zvědavosti navštěvoval kázání sv. Ambrože, nenadále citil se pohnuta čísti písmo svatá a v čtení jich náhle citil pužení vyznati sv. Ambroži, že chce býti křesťanem. Do oboru milosti této náleží veliká vnitřní vnuknutí a roznicení k spasitelným myšlenkám i k dobrým předsevzetím. Strze ni bývá rozum náš v svatých pravdách osvicen, vůle nasse nabývá síly, aby dle pozualých pravd jednati a lákáním žádosti tělesných odpirati mohla.

Každá i ta nejmenší milost působici má do sebe vyšší ceny, než mají veškeré drahé věci, na nebi a na

zemi stvořené. Zajiště sám Duch svatý to, jenž k nám sřrže tyto milosti mluvi, nás poučuje, napomíná, těšši, silí a na cestě spasení nassim vůdcem a spomocníkem býti ráci. Tyto působící milosti vydávají užitek pro život věčuh; neboť jsou jako klice, jimžto hřissník může sobě brány nebeské opět otevřiti; avšak spravedlivému napomáhají k tomu, aby svatou lásku a milost posvěcující v sobě zachoval, i aby ji rozhojnil. Pakliže s těmito milostmi upřimně a horlivě spolupůsobíme, nabýváme sřrže ně jako sřrže vlastní své zásluhy naději veliké odplaty v nebesích.

Wsecky milosti Boži jsou wesměš mezi sebou podivně spojeny, a takowáto spojenořt dáwá každé i té nejmenšši milosti cenu niewyprawitelnou. „Wsecky věci u míře a počtu a u wáze spořádal jsi;“ prawi kniha Moudrořti ¹⁾ — Kdo nějaké milosti, od nížto mnoho záwisi, nepoužil, býwá mu druhá, třeti a snad i jeřště jiná milost udělena; ale kolik jich jeřt každému člověku odměřeno a ustanoweno, to zůstává tajemřtwim; neb nelze nám wysřkoumati, w jakém poměru stojí milosřdenřtwi a sprawedlnořš Boži, jak a kde ta první wlastnořš se ukončuje, a kde po ní ta druhá nastupuje ohledně toho neb onoho člověka. — Neboť di piřmo: „Milosřdenřtwi i hněw s Ním jeřt. U Něho mocně wyprořšeni, a wyléwající hněw podle milosřdenřtwi Jeho, tař i třeřšání Jeho; a každého člověka podle řřtků jeho soudi.“ ²⁾ Saul král unohých prowiněni se dopuřšiw, nebyl hned zawřžen, ale konečně, řdž w bitwě proti Amalechitřřm rozřazu

¹⁾ 11. 21. ²⁾ Ekei. 16, 12.

Božího neuposlechl, opustil ho Hospodin a ho zamrhl. ¹⁾ Ninivité nebyli hned zamrzeni, ano měli ještě lhůtu 40 dnů. Kdyby byli v tom čase milosti Boží nepoužili, byli by zamrzeni bývali. Někteří milost bývá jistě tou poslední a jestliže se člověk ani této neuchopil a s ní nepůsobil, zavře se mu brána smilování Božího a více pak mu nepřicházejí žádné zvláštní působící milosti. Tehdy se stává, že svou vlastní vinou navždy jest zamrzen.

Příteli milí! nepohrdej žádnou milostí Boží; ale brž uposlechni, když ona tebe buď k něčemu dobrému mábí, aneb k nějakému sebe zapření ponouká. Přičiň se sám co nejvíce a použivej milosti věrně k spasení svému! Svatoš Augustin praví: „Bůh tvůj stvořil tebe bez přispění tvého, ale bez spoluúčinkování tvého spasena tebe neuciní.“ A opět: „Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni, ne však tím způsobem, aby je svobodné vůle zhabil.“ — Napominám tedy tebe s apoštolem sv. Pavlem, aby jsi milost nadarmo nepřijímal, abys ji bez použití mimo sebe nepouštíel, nýbrž abys volání a wábění její následoval a v skutek uváděl to, k čemu tebe wzbízí. — Sle slyšiš kázání, a w něm býváš napominán, abys tu neb onu ctílost wykonával, abys té neb oné zlé příležitosti, té neb oné nedovolené známosti zanechal, aneb jiné daremnosti se odříkal. Tu opět coš pamatuje tebe na krátkost života tvého, na nejistotu smrti tvé a na věčnost. Tu zase dostáváš napomenutí od zpovědníka, aneb od přítele s tebou dobře smýšlejícího. Každý

¹⁾ I. Král. 15.

potkává tě neštěstí časné, které tobě nicemnost všech pozemských statků a rozkosti před oči staví; brzo zase dotírá na tebe prudké pokusení, a tu jakýsi hlas vnitřní volá k tobě, abys věrně proti němu bojoval. Tam vidíš dobré příklady a při pohleděni na etné křesťany cítíš v sobě předházky, že nejdeš cestou, kterou ti kráčetí velí víra křesťanská. To všechno jsou milosti, jichžto ti dobrotivý Bůh k dosažení spasení tvého podává, a z nichžto musíš jedenkrát vydati počet, zdalíž jsi jich byl použil. Příteli! snad již dlouhá léta odpiráš milosti Boží, snad již dlouhý čas oddán jsi marnostem světa, a vězíš v otroctví hříšných nawyklostí; ach nyhni právě, kdež tato kniha tobě důležitost působící milosti Boží na srdce klade, nechť ostati děle zatvřelým, uposlechni hlasu vnitřního, který tebe nabízí, abys se vlašného a hříšného života od této chvíle odřekl. Uposlechni, pokud srdce tvé k pravému pokání co škála není ještě zatvřelé, a pokud čas milosti ještě nevypršel! — He Spasitel na tebe volá: „Ach proč máš věčně zahynouti, dušče hříšná? Já jsem silný ochrance k spasení a wyswobození. Nechej smrt bezbožného, ale chej, aby se obrátil od cesty své a živ byl.“¹⁾ Proč k zahynutí chvátáš, křvi mou wýkoupená dušče? Proč dále odkládáš pokáním a nechceš se dáti zhojiti? He já jsem Beránek Boží, který suinná hříchy světa. Já jsem pastýř dobrý a hledám owce ztracené!“ — Křesťane! toť hlas Boží! — toť snad poslední napomínání tebe ku pokání! Desklize je zawrhneš a

¹⁾ Ezech. 33.

nyhni neuposlechneš, ach pať suad bude brána milosřden-
stwi Páne pro tebe na věky zavřena! —

Modlitba.

„Páne, wyznávám se, že nejsem nic jiného, než pouhá marnost, stín smrti a jakási propast tuaná a země marná a prázdnuá, která bez požehnáni Tvého žádne byliny nevydává, ovoce také jiného neneše, leč zahanbení, hřích a smrt. — Mám-li kdy co dobrého, to Tvé jest a mám je od Tebe. Stál-li jsem kdy, Tebou jsem stál; ale když jsem padl, sám od sebe jsem padl, a vždycky bych w blátě ležel, kdybys Ty byl nepozdwihl mne.“¹⁾ Páne a Bože můj! wím, že se pyšněm protivíš a že pokorným dáváš milost svou. Gle já se hluboce před Tebou pokornji a s ponizenosti prosím: Dej mi milost, kterou jsi mi tak velikou a k spaseu potřebnou býti ukázal. Nechaf ta milost vždycky mne předchází a všude mne doprovází, bych myslil, žádal, mluvil a činil jen to, co Tobě se líbí a abych Tobě žil a tobě zemřel a zasloužil Tobě jednou w nebesích chwálu a čest zpíwati na věky věkůw. Amen.

¹⁾ Sw. Augustin.

O zapírání sebe samého.

„Nekralujž hřích v našem smrtelném těle, tak abychom poslouchali žádosti jeho.“
R Říman. 6, 12.

D životě svatých otců čteme, že jeden svatý mnich měl pod svou správou jednoho mládence, jménem Pamfilia, kteréhožto svatosti života vyhučen býti žádal. S vyhučen jest ji tak, že učiněn jest z něho veliký svatý. A jakého prostředku ten svatý muž užíval, aby učenníka svého k svatosti přivedl? Každé ráno, když vstali, představoval mu potřebu zapření sebe a říkával mu: „Dávej pozor na žádosti a náklonnosti své a strocuj jich, abyš jim nesvolil. To ostříhá tebe od hřichu, to učíní tebe dokonalým.“ — **W** pravdě potřebí jest, každé zlé žádosti zprvu hued odpirati a znihu ji nedávati; nebo „každý bývá pokoussen od své žádosti jsa zachvácen a přilouzen. Potom žádost když počne, porodí hřích; hřích pak když vykonán, zplozuje smrt.“¹⁾ — „A svět pomiji i žádost jeho, ale kdo činí vůli Boží, ten zůstává na věky.“²⁾

Mnohou jest zklussenosti dořazáno, že kdo není pozorliv na své žádosti a náklonnosti a kdo jich nezstrocuje, že se od Boha a od spasení svého daleko vzdálí; nebo když z počátku neodpirá a s milostí Boží nebojuje proti tomu, k čemu jej tělo, svět a ďábel ponouká, tedh bývá nápotom od jedné nepravosti k druhé vlečen. Takový

¹⁾ Zákut. 1, 14. ²⁾ I. Jan 2, 17.

člověk zlou náklonností již jednoukrát spoutaný povoluje pak všemu, cokoliw jeho tělu a tělesným smyslům lahodi, načež i přewrácené zásady swěta opanují srdce jeho a zlé příklady jiných lidí zatemní mysl jeho, utvrhující jej poněnáhlu w záhubu wěčnou. Takový člověk nedbá dokonce o spasení swé a milost Boží opustila ho na wždycky.

Velmi nebezpečny jsou žádosti a náklonnosti zlé. Zpočátku zdají se nám býti newinné a také příjemné, ale později působí trpké následky. K lepsišimu toho wyrozumění stůj zde jedno podobenství. Pohanským mudrcům zdál se nejnebezpečnější býti hlas jakési mořské pauny jménem Sireny, neb jak říkáme Dchechule, která libezným zpěwem swým na moři plawce wábila a je z pravé cesty do wodního wiru lákala. Veliké neštěstí to bylo pro ty, kteří se na pozoru neměli a kteří se dali okouzlití zpěwem tím a následowali jeho zwuku; nebo octnuwše se we wiru, utonuli zajisté. Právě tak a ne jinak zawádějí do neštěstí žádosti a náklonnosti zlé. Dny s takowou libezností wábějí člověka, že bidník těšse se w rozkošech, z cesty ctnostné se uchýlí a že na Boha, na duši swou i na nastávající wěčnost zapomíná. A pak konečně, když zlé žádosti zcela ho zaslepily a mysl jeho přewrátily, stane se otrokem jejich a jako řetězem jsa od nich upoután toliko jim slouží, jim jen howí. — Uwažujme jen některé zlé žádosti již již sešilené a wizime, kam člověka zawádějí. Tak na př. žádost piti nebo obzerství. Mluwme proti této zlé náklonnosti co chceme, haňme ji jakožto nejohawnějši neřešt: proto přece najde piják w ní swou rozkoš a nikterak se nedá od ní odwrátiti. Darma posílá pečlivá jeho manželka pro něho, darma přichází sama, prose ho, by

z křemý oděšel. Neda si piják říci, alebrž hová své žádosti tak dlouho, až pak aui newí, co čini a co mluví. Když byl wystrizlivěl, zlobi se a proflíná sám sebe, awššaf co newidět opusti swou mauželku i své ditky, ubirá se opět do místa hřichu, pustiti z myslí wššecku štarost o swou rodinu, bawi se a jeduá zase dle své hanebné náklonnosti. Také již nedbá aui o kostel, aui o modlitbu, nedbá již o spáju duše své nesuratelné. Důt jest již otrokem proflaté neprawosti, které byl přiwyl. —

A co bychom měli říci o lakotiwosti? Člowěk této neprawosti oddaný w noci pro štarosti téměř nespi a we dne se po zisku a po časném zboží úsiluě schání i pro nepatruou škodu křeje a hrozúe bouří. Remaje dosti na tom, že mu čeládka celý týden pracowala, ještě w neděli nedá ji pokoje a wššeliké zaměstnání jí ukládá. Také nařiká uštatwičnē na zlé časy, hůře nežli žebráci. W neděli pak počítá peníze, přehlízi úcty a dlužní úpisy; pročež při službách Božích býwá roztržitým a duch jeho tēká po hospodářství. Manona tedy wedopouššti mu, by neděle a swátky uáležitě šwětíl a se nábožúe modlil. A když se mu našlytue příležitost, aby nějakým podwodem, lži, lichwou aueb lichým šwēdectwím, aueb i křiwou přísahou hojuě peněz ziskal, jak se na teu zisk třese, ach jak často po tom zisku sahá. Šle, zlá žádost zmocnila se srdce jeho a on jest otrokem jejímu.

Sešštē o jeduě neřesti zde promluwíme, totiž o uečistotē. Tato hanebná wěc welice od Boha nás odwra-cuje, a jako prudký wichr celé staweni wěškrz a wěškrz profukuje, tak práwē ona srdce i mysl člowěka wěškrz prouiká, tak že člowěk dnem i noci na nic jiného ue-

mysli, po ničem jiném netouží, nežli po tom, jať a kde by hříchů se dopouštěl. Modlitba ho netěší; proto bez ní lehá, bez ní vstává. A zpovědi nejde, boje se, aby se neunusil odřici své zamilované žádosti. Na hlas svědomí nechce dbáti, ani ho slyšeti a nábožné čtení, neb spasitelná rozjímání jsou mu příliš odporné věci. — „S neobráti,“ dí prorok Džiás, „neobráti svých myšlének k Bohu, protože v něm přebývá duch chlipnosti, který jako žravý oheň všedko dobré ze srdce vykořeňuje.“ S vykořeňuje pannickou sthdivost, křesťanskou opatrnost, sprostnost, spokojenost a bázeň Boží. S nedbá hříšník ani pláčů svých rodičů, ani domluv svých přátel, ani bíd svých dítek. Gle, tať působí zlá žádost chlipnosti.

Totéž platí o nistě, o nepřátelství, huěwu a závistí, o pýšce a zákeřnictví, o zlodějství a o jiných ueslechetnostech. Proto dí św. Pawel: „Duchem chodte a žádosti těla nemykonáte (odpírejte jim), abyste ne hned, co byste chtěli, to učinili. Zjewníť jsou skutkové těla, jeuz jsou smilstwo, nečistota a t. d. Kdož takové věci čini, králowství Božího dědictví nedojdou. Kterí pak jsou Kristowi, tiť tělo své ukřižowali s žádostmi jeho.“¹⁾

Swatá jest to powinnost každého křesťana, aby zlým žádostem z počátku hned odpíral, aby jich přemáhal; nebo od toho závisí dobré zde bojování a vítězství naše, takéž budoucí oslawení a korunování naše. Weliký jest ten, který nepřátely své v bitvě přemohl; ale mnohem větší hrdina jest ten, který zlé žádosti své zřoutil, aby ony nad ním nepanowaly. —

¹⁾ Galat. 5, 16. a 24.

Swatý Jan Zlatouštký soudí o králi Davidovi, že většší skutek učinil, newzaw msty na Saulovi, nežli porážkou Goliáše, protože to prvním pádu sebe samého přemohl. Císař Bedřich, dobyv v Uhrách slavného vítězství nad nepřátely svými, řekl: „Veliké dílo jsme dokonali, nezbyvá ničehož více, než abychom nyní i my sami sebe zapřeli, abychom vselikou lakotu a nstivost v uzdu pojali a tak vítězství pravé lásky slavili.“ —

Sw. Karel Boromejský, arcibiskup Milánský, měl palác svůj na veřejném náměstí, kde na každý den dav lidu se scházel, a kde oči jeho patřením na hemžící se lid rozkošně se baviti mohli. U tento veliký swatý ani jednou z okna vssetečně nepohleděl, aby, co se na náměstí děje, spatřil. Zdalíž se neměl přemáhati a sebe zapirati?

Swatý Frautišek Saleský byl dle vlastního vyznání svého popudlivý a k zlosti náchylný, ale po dlouhém a wytrvalém sebe zapírání dostal se na vrch křesťanské tichosti, která mu vssecka srdce získala a která mu jako přistvořena byla.

Vezi tedy na jevě, že může člověk vssecko provésti s pomoci milosti Boží, jen když má pevnou vůli, jen když jest stálý a wěrný v zapírání sebe a v zkrocování svých žádosti. Tou příčinou nařizuje Pán a Spasitel náš: ¹⁾ „Chceš-li kdo přijíti za mnou, zapři sám sebe a beř svůj kříž na každý den;“ to jest: přemáhej zlé žádosti své, odpirej jim statečně, abys nad hříchem zvíťazil a dosáhl cíle svého. — Powolání naše jest, zde bo-

¹⁾ Lut. 9.

jomati pro spaseui své tať, abychom dle wiry křesťanské ctnostně a nábožně žiwi byli, dobrými skutky se ozdobili a w milosti Boží na věčnosť odcházeli. K tomu cíli dáwá sw. Pawel opět napomenuti toto: „Odwrzmež skutky temnosti a oblecne se w oděui swětla (wiry swaté). Sa-kožto we dne poctiwě chodme, ne w hodowáních a w opil-
stwich, ne w smilstwich a nestydatostech, ne w swáru a záwisti, ale oblecte je w Pána Ježíše Krista, a péče o tělo neminujte podle žádosti jeho.“¹⁾ Kdo žádostem těla powoluje a jde po tom, k čemu náš swět, zboží jeho i rozkosse jeho lákají, ten není služebníkem Kristovým, uýbrž jest otrokem swých žádosti. Proto takowý člowěk podoben jest lodi na prostranném moři plowoucí, která nemá řiditele. Lod ta běží tam, kam ji wichrowé ženou. A jako silný wichr rozžatou swíci najednou hasí a tmu způsobuje: podobně rozpálená žádost zlá hasí w člowěku swětlo rozumu, takže člowěk ten newí ani, co dělá, i newí ani posouditi, co jest sluffné, co neshuffné, co prawé a co neprawé, a konečně upadá w omrzelost, newrolost a trqpliwost myšli, až někdy si i zoufá. Právě zwolal král Salomoun, který byl swým žádostem dlouho howěl, takto: „Omzrel uue život můj, wida wšsecky věci zlé býti pod sluncem a že jest wšsecko marnost a trápeni ducha.“²⁾ I piše swatý Ambrož: „Od té doby, co se král Salomoun chlipnému oddal životu, zhasla swice moudrosti jeho, rozum otupěl, stud zmizel a ta jeho mysl, ana se dřiwé s Bohem obírala, teď w tělesné žádosti se kochala.“ Kdožby se toho nadál, že i Salomoun k chřichu

¹⁾ R Řiman. 13, 12. ²⁾ Eklef. 2, 17.

šveden bude zlou žádostí! Ach, vidíme tohoto velikou moudrostí proslulého krále, který chrám vystavěl a u přítomnosti shromážděného lidu Hospodinu se pokorně křčil, vidíme ho, an klečí před pohanskými modlami a jim oběti přináší a to k vůli svým ženinám.

Blaze tomu člověku, který hned z počátku veselilé zlé žádosti odpíral, a nikdy hříšným chticím svým nepovolil. — Takový člověk uvidí, co jest nepokoj svědomí a co jest bouře v nitru duše hříšné. Takového doprosvází spokojená a tichá mysl na všech jeho cestách. Všude jest mu veselo a všude ho těší; neboť milost Boží jest při něm. Máje srdce čisté, všech uctěných žádostí prázdne, pozoruje krásu přírody Boží a raduje se z tvorů Božích. Zpěv ptactva libezněji mu zní nežli hudba marnivému švetařovi. Bublavý potůček a lístím šumící větřík těší ho více nežli nevhymáchané žerty a šprýmy švetařa. Pohled na skvoucí se měsíce a hvězdy, na květonci stromy, lucinky, lesy a zahrady jest mu milejší nežli lakomec pohled na blýskavé stříbro a zlato.

Muže bděme uřadivě nad žádostmi srdce svého, budme opatrní a obezřetní, abychom se nešťali služebníky těla svého a bujných žádostí jeho. Ole slow sv. Bernarda ukrotí člověk zuřivého lva, pročby neukrotil své náruživosti a nepřemohl své zlé žádosti, zvláště když v milosti Boží podpory nachází? A svatý Petr z Alkantary říkával: „Mé tělo buď rádo, v tomto životě nedám ti pokoje, ode mne nemáš ničeho k očekávání než muka a trápení; až jednou budeme v nebi, tam budeš mít odpočinku bez konce.“

M o d l i t b a.

Bože! Tobě jest každé srdce lidské otevřeno, Ty znáš všechny naše žádosti i nejtajnější naše myšlení a budeš nás také dle nich souditi. Pročež slyš skroussené volání mé: Pozdvihuj vzdychy mé toužení k nebesům; spomáhej mi svou milostí, abych sám nad sebou bděl, všechno zlé, co by mi na mysl připadlo, hned v sobě udušil, Tobě s čistým srdcem vzdychy sloužil a ve všem Tobě se zalíbil. Chraň mne v každém zlém pokušení, abych sebe přemáhaje šťastně zvítězil, v cnosti až do konce setrval a slávu nebeskou toliko věrným bojovníkům Kristovým zaslíbenou obdržel skrze zásluhy Krista Ježíše Spasitele mého. Amen.

O nejistotě spasení.

„Jsou spravedliví a moudří, a skutkové jejich v ruce Boží: avšak není člověk, zdali lásky čili nenávisti hoden jest, ale všechny věci k budoucímu času chovají se nejisté.“
Kazat. 9, 1.

Slýšný důstojník v službě císaře Karla V. jednoho dne tu důležitou pravdu viny své svatě rozvažoval, že po smrti za podíl vezme buď věčnou v nebi odplatu, nebo věčnou pokutu v místě zatracenců. Takové rozvažování naplnilo jej svatou bázní tak, že prosil císaře, by mu bylo dovoleno, světských zaměstnání se vzdáti a k smrti se připravovati. Příklad toho důstoj-

níka dojal císaře welice, a on nápotom též císařství se vzdal, do kláštera se odebral a tam k smrti se připravoval.

Š jest to powinnosti, abychom se wšickni k wěčnosti připravowali; nebo kdož wi, co nás na wěčnosti očekává? — Wi který člověk, bude-li w nebi milosrdenství Páně oslawowati, aneb snad w pekle sprawedlnost Boží osvědčowati? Wi kdo, bude-li w den soudný státi mezi sprawedliwými, aneb mezi nesprawedliwými? Šsou to dvě věci daleko od sebe vzdálené, pro nás nejwýšš důležitě a dočud jsme zde, nerozhoduuté.

Dwšsem swatí otcowé nějaká znamení wywolenných lidi udávají, jako jsou: radost ze slova Božího, poslůšnost k církwi, chut k modlení a k wěcem duchownim, nechut k rozkošem swěta a t. d.; než wšeliká tato znamení nedávají nám jistotu spasení, ušbrž dávají toliko naději, při nižto se nalezá i obávání, že to s námi přece žle dopadnouti může. Neb kdož může říci, že w milosti Boží až do konce setrwá a že w ní zemře? Sněm Tri-deutšský takto učí: Kdokoliw se ještě w smrtelném žiwotě nalezá, nemá šobě na ukrytém tajemství wywoleni Božího zakládati, jakoby měl jistotu, že do počtu wywolenných přináleží; neboť domyšlel by še, že, kdýž byl jedenkrátě osprawedlněn, nemůže wice hřěšiti, aneb že se může bezpečně nadíti pokání, pakli by še hřichu dopustil. Wššak mimo zwláštní zjewení Boží nelze wěděti, kterých že šobě Bůh wywolil.“¹⁾ Mnozí jewili z počátku

¹⁾ Šezení VI. o osprawedlnění kap. 12.

na sobě téměř všedně znamení vyvolených, jak jich sv. otcové udávají a přece posléze zahynuli. Sidáš Isskariotský byl od samého Pána k úřadu apostolskému zvolen, a dle mínění Svatých Otců též jako druzí apostolové uzdravoval nemocné, dáblы vymítal, divy činil a přece nedosšel spasení. — „Pán nechce znáti na soudu těch, kteří ve jménu Jeho divy konali a nepravost učinili.“¹⁾ — Julián císař povolán byl k víře Kristově, ale nešetřoval; onť odpadl, zlé činil a zle skončil. — Ekolampadius byl muž schopnosti výborných. Již z mládeí jemu na sobě nejvroucnější nábožnost, takže študujícím soudruhům svým za příklad sloužil. Před obrazem Ukřižovaného psal listy poňud zachované. V těchto listech dotvrzuje, že toliko násilou od razímání umučení Kristova mohl odloučen býti. Též v nich o líbezności důvěrného s Kristem obcování taková slova praví, že na všech stránkách wane nejvřelejší pobožnost a Bohu oddanost. Nápotom wstoupil do řehole, i tu byl po dlouhý čas wzorem bohabožnosti. Než Bohu žel! wstoupil z řehole, odpadl od wíry. Konečně zemřel w zatvrzelosti kacířské, wyloučen jsa z církve.

Tudiž nikdo z nás nedělej sobě velikou jistotu z ohledu nějakých dobrých znamení na sobě upozorovaných; wždyť newíš, zdaliž zkoušku dobře přestojíš, zdaliž co dobrý bojovník Kristůw až do smrti wěren ostaneš? — Pád andělůw, pád prvních rodičů, pád Dawidůw a Salamounůw mělby nás všedně bážni spasitelnou na-

¹⁾ Mat. 7, 22.

plniti, a nám wštrahu dáti, že snadno může člověk z cesty pravé poblouditi, i snadno zavřzenu býti! — Svatoý Augustin dí: „Tyto věci jsou praventy, aby se nikdo po swatém křtu, byt i od předesslych hříchů ocistěn a osprawedlněn byl, neopowázil zhrdnouti, jakoby úplnou bezpečnosti se vypinaje; ale spíše aby pokoru zachoval.“

Tato nejistota má w jistém ohledu cosi trapného a strassného do sebe; než rozvažujíce její následky wyzuati musíme, že jest nám lidem nejwšš potřebná a spasitelná. Vějíť to w přirozenosti lidské, že člověk w přičinění swém a w horliwosti ochabuje, kdž se stranu blaha swého docela jistým býti pokládá a že nepřijde nikdy do nebezpečenství, w němž by je mohl ztratiti. Na příklad kdžby stavení pojištěné ohněm chytilo, zajisté bude je majitel brániti a oheň hasiti, protože w takowém pádu může přijíti do nějaké škody; ale kdžby neměl pojištěné, tedž mnohem horliwěji se bude proti tomu nebezpečenství brániti; neb tehdáž se má co obáwati, že o rošecto přijde. Rowněž také kdžby křesťané nábožní měli zde na zemi jistotu o tom, že jsou zapsáni w knize života, tedž by leckteři z nich ochábli, mnohým pokušením patřicně neodpírali, aniž-by prostředků k spasení potřebných dosti wěrně ne-užíwali. A konečně w nadami žádostí tělesných uchwáceni, daleko by se od Boha vzdálili, i zcela by se naružiwostem swým oddali, takžeby Bůh ujudel swůj stran wywolání jejich zrušiti, neb je nepřemožitelným nucením k dobrému doháneti musil. První i druhá věc jest nemožná. — Těž kdo pouze z upřimé lásky k Bohu se zlého waruji, přeceby někdy w horliwosti své uštydli, a majíce jistotu

spasení svého, nic by více učinili, než co zátkou veli. Takto by mnohé sebe zapření, i mnohé cvičení se v dokonalosti bylo opomenuto; neboť láska bez bázně není vždy dosti silná, zvláště v době duchovní ochabělosti, neb v době těžkého pokušení na nás doléhajícího. — Ale nejistota spasení našeho nutí nás k horlivému se namáhání, pak také čini nás pokornými a potlačuje v nás přílišnou náklonnost k vezdejšímu věcem. Nebo jak se můžeš vypínati aneb něčím vychloubati, křesťane, když posud ani nevíš, jaký osud tebe potká na věčnosti? S zdaž se můžeš požívání vezdejších věcí pokojně oddati, když se vidíš zde postaveného v strašlivé nejistotě a v rozličném nebezpečí, v kterém o spasení své přijíti můžeš? — Toto pomýšlení jest zajisté, jako obraz strašlivý, který se nám při každé veselosti světské na oči staví; jest jako hlas trouby, který mocně vráží mezi veselíky plesy a radovánky života našeho a pamatuje nás, abychom toliko v Bohu a pokladech nebeských útěchu hledali, abychom po ničem, leč po těchto věcných věcech stále toužili. „Běda mně,“ volávala sv. Terezie, „běda, že v každém okamžení Pána Boha mohu ztratiti;“ a slyšíc hodiny biti děkovala Bohu, že opět jedna hodina takového nebezpečí uplynula. Podobné smýšlení měli všichni Svati a při tom s bázni a s pokorou kovali spasení své. Petr z Askantary přísně trýznil tělo své, a přece často říkával: „Bratři, modlete se za mne! S na smrtelné posteli v posledním tažení nepřestal volati: „Modlete se za mne, abych uvažoval.“ — Bezdy mu tanulo na myšli ono vyřčení Ducha Páně v Písmě svatém:

„Člověk moudrý při všem se obává a ve dnech, když hřěšiti mohl, pilně se varuje lenosti.“ ¹⁾

Podrobme se tedy tak moudrým úmyslům Pána dobrotivého, a krácejice zde mezi dvěma propastmi, hledme se jedné i druhé opatrně vyhnouti. Na jedné straně střežme se přílišného strachu, kterýžto důvěru v Boha udušuje, lásku k Němu zapuzuje a přičinlivost naši umenšuje; na druhé straně střežme se zase přílišné bezpečnosti, která dává zniku lhostejnosti a horlivost v dobrém docela vyhlazuje. Konejme spasení své s bážní a s třesením, jak učí sv. Pavel ²⁾ a při tom nepřestávejme doufati v Boha a Dej srdečně milovati. — „Jsi-li věrný a horlivý v konání svém, bezpochyby bude Bůh věrný a horlivý v odplacení,“ di Tomáš Kempenský. ³⁾

Swatý Filij znepokojován byl velikou úzkostí o spasení své, citě v sobě hned strach, hned zase dobrou naději. Když jednoho dne opět zármutkem a strachem naplněný na kolena swá v chrámě klekl a při modlitbě a rozjímání takto k sobě promluvil: „O bych to zvěděl, zdaliž až do konce setrvám?“ — dostal hlasem Božím za odpověď: „Kdybys to nyní zvěděl, což pak bys chtěl začíti a co činiti? — Ciň tedy teď, co bys tehdaž činiti chtěl, a budeš myslí upokojené.“ Načež celý jsa potěšen a posilněn odewzdal se do vůle Boží. Neusiloval twice, vřetečně wyzvídati, co naň v budoucnosti čeká, alébrž snažil se wyzvěděti, co poroučí Bůh a v čem má zálibu své. Nápotom hleděl ochotně to wykonávati.

¹⁾ Ekkef. 18, 27. ²⁾ R Filip. 2, 12. ³⁾ B I. knize, 25. kap.

Modlitba.

Pane Bože, Stvořiteli a Soudce všech lidí! naplň nás posvátnou bázní před soudem svým, abychom nespolehali nikdy na zásluhy své, ale pokorně o sobě smýšlejíce snažili se počet dobrých skutků svých rozmáhati, a abychom pouze v milosrdenství Tvém, v prostřednictví Syna Tvého doufali a tak jednou shledáni byli co služebníci málo sice užiteční, předce ale milosrdenství Tvého hodni. O to prosíme pro rány Syna Tvého, Ježíše Krista. Amen.

O ohavnosti hříchu smrtelného.

„Spravedlnost vyvyššuje uárob, ale hřích bídué činí nárobh.“
Přisl. 14, 34.

Hřích smrtelný jest veliká ohavnost, a čím bedlivěji ho skoumáme, tím horší se nám objevuje. Jestli hřích smrtelný pohrdání zákonem Božím a zpouzení se proti mocnosti Božské, i jest odvrácení se od Boha a naklonění se k věcem stvořeným, což působí hroznou potupu Boha Stvořitele; neboť hříšník dává věcem stvořeným přednost před bytostí uestvořenou, věčnou; Boha nejvyšší dobro mítí a v něm se těšiti, to považuje za maličkost. Aby leckteré zlé náklonnosti své howěti mohl, neběře ohledu ani na nebe, které se mu slibuje, ani na peklo, kterým se mu vyhrožuje. — „Užasněte se nebesa uad tím a brány jeho zpuštněte

welmi, prawi Hospodiu; nebo dvoje zlé učinil lid můj. Mne opustili studnici vody živé a kopali sobě cisterny rozmetané, které nemohou držeti wod.“¹⁾ Mimo to jest hřích smrtelný znectění a zmaření zásluh Kristem Ježíšem nám wydobytých; nebo hříšník každým těžkým hřichem potupuje a křizuje znovu Syna Božího. S jakoby k Pánu Ježíši prawi: Tyš se za mne na smrt wydal a za mne jsi weliké bolesti snássel, ale já nežádám podílu miti na Tvém umučení, ani na Tvé křwi, ani na Tvém wykoupení. Neuposlechnu Tebe a raději tělu a světu sloužiti budu, než abych sebe přemáhal a Tvé učení, Tvé zákony plnil. —

Příteli, zdaliž se nehroziš takowéhoto rouhání? Muže zptuj a skoumej sebe, jestli to tak práwě w jednáni twém se nenalezá? Tyš se arci takowýmito hrubými slowy nikdy newyjádríš, ale w twých činech nalezá se často ono rouhání. Gle Bůh prawi a přikazuje tobě: „Waruj se nedowolených schůzeť, zlých příležitosti, chraň se smilstwa, necistoty, opilstwí, podvodu, hněrou a na cti utrhaní,“ pak welí Pán: „Nawrat jmění nesprawedliwě nabyté.“ Ty ale prawiš: Toho já nečinim! — Menili to hrozné rouhání proti Pánu Bohu? Meni-li to potupování Syna Božího, Pána Ježíše, když uechceš uposlechnouti a nechceš zlého se wystríhati? San Zlatoustý wyprawuje hrůzyplný příběh, který w létopišech římských zaznamenán jest, totiž: Tullia, dcera sšestého krále římského Serwia, tajně proti otcí swému spiknutí nastrojila. Když tento již jejím nawodem zavražděn byl, rozkázala tato ukrutnice,

¹⁾ Jerem. 2. 12.

jeti s vozem přes křvácející tělo otcovo. A tonuto příběhu dokládá svatý otec toto: „Známt já nad tu pohan-
skou ukrutnou dceru někoho ještě bezbožnějšího a vztek-
lejšího! A koho? Tebe, ó hříšnice zatvrzelý; tvé pro-
vinění jest mnohem horší a trestuhodnější, protože
Krista, Spasitele svého hříchy svými znovu ukřižuješ,
umučení Jeho obnovuješ a svatou krev Jeho opět
proléváš.“

Wažme dále to, že hřích smrtelný jest potupování
Božských vlastností. Odporná jest hříšníkům svatost
Boží, protože ona nenávidí jejich činů zlé. Kdyby měli
hříšníci moc, odůaliby Bohu jeho všudypřítomnost, aby
nemohl patřiti na jejich nepravosti, odůaliby Mu jeho
vševědoucnost, aby se o nich nedozvěděl, a pak i spra-
vedlnost a všemohoucnost, aby jich souditi a trestati
nemohl. S té příčinou mají hříšníci Boha nejvyššího svatého
a spravedlivého v nenávisti. — V knize Moudrosti ¹⁾
mluví rozkošníci o Synu Božím toto: „Mčiněn jest nám
k pohanění myšlení našich. Těžko nám na Něj hleděti;
nebo nestotnává se s jinými život Jeho a rozdílné jsou
cesty Jeho. Jako daremni počteni jsme od Něho a zdržuje
se od cest našich jako od nečistoty. Smrtí nejohavnější
odsudme Jej.“ To všecko vězí v hříchu smrtelném; a
bytby se nyní hříšníci tak rouhavě ústy svými nevy-
jádřovali, přece to skutky svými zřejmě na jeho dávají.

Mnozí sice ten neb onen hřích za pouhou slabost
lidskou vydávají, aneb tvrdí, že strže něj nechtějí Boha
uraziti; ano mnozí ubezpečují licoměrně, že Boha

¹⁾ 2, 14.

opravdu miluji. Těch i oněch kárá ze lži vlastní svědomí jejich. „S jejich myšlení, která se vespolek obviňují, aneb také zastávají, dávají svědectví, že dílo zákona napsáno jest na srdcích jejich.“¹⁾ Nechť se hříšník jakkoli ošpravedlňuje, oko Boží proniká jeho myšlení, jeho vůli. Kdo v té neb v oné případnosti zákon Boží přestupuje, protivuje se Bohu, stává se nepřitelem Božím a umírá věčnou smrtí. Chceme-li mít o tom nějaké vysvětlení, rozvažujme, jakými tresty spravedlnost Boží stihá ty, ježto se hříchu dopustili. Pýšní andělé dopustivše se jen jednoho hříchu, byli hned s nebe vyvrženi.“ Bůh andělům neodpustil, ale strhna je do pekla jako nějakými provazy pekelnými vydal je k mučení, aby k soudu chováni byli.“²⁾ Adam a Ewa přestoupivše přikázání Boží, byli hned z ráje vyhnáni a rozličné neřešti co tresty šly jim v zápětí jako: bolesti, nemoc, smrt pak mnohá choroba těla i duše. A následky téhož jediného hříchu posud švirají potomstvo Adamovo. — Protož „jako škrže jednoho člověka hřích na tento svět vyšel a škrže hřích, bida a smrt, tak na všedky lidi smrt přišla, v němž všickni zhřešili.“³⁾ Vzpomeňme si konečně na tresty, o nichž v šv. Písmě čteme, ku př. na potopu světa, vyvrácení Sodomy a Gomory, a zkázu města Jerusalema. A připomeňme si pak, co nám zjevení Boží o propašti pekelné oznamuje. Kdyby nám bylo možno, tázati se těch duší zavvržených: „Jak veliké jsou aš vaše tresty, vaše muka? — odpověděly by nám: „D nesmírné a nemypravitelné!“ — A kdybychom se jich tázati mohli: „Jak dlouho mají

¹⁾ Říman. 2, 15. ²⁾ II. Petra 2, 4. ³⁾ Říman. 5, 12.

treští wásse trwati?“ Tufby wyznali plni zoufalství: „Ty budou trwati bez konce a po celou věčnost; nebo spravedlnost Boží trvá na věky.“

Se-li pak ale tato věc možná. Což není Bůh Bohem lásky a otcem milosrdenství? Což nejsou ti, jichžto na věky do pekla odsoudil, tvorové Jeho, obrazy Jeho a díla rukou Jeho? — Dřívem, že Bůh jest láska, a lidé že jsou tvorové Jeho. Ale Bůh jest také nejvyšší svatý a spravedlivý a tudíž hřích nenáviděti i trestati musí. Nad to Bůh dal člověku rozum a zákon svůj i milost, aby tomuto zákonu zadošť činil, a když člověk rozumu svého a zákona Božího nedbá, toby mohlo Bohu lhostejno býti, toby mohlo zůstati bez trestů?

Svatý Ludvík, král francouzský, tázal se jistého pána, coby činil, kdyby mu nawůli dáno bylo, buď málo-mocenstwím raněnu býti, aneb těžkého hřichu se dopustiti? Tento newáhal dlouho s odpovědi a řekl: „Hotow jsem, raději třicet hřichů se dopustiti, nežli málomocným býti?“ I wzdechł nábožný král z celé duše své a pravil: „Ach, wy newíte jistě, co to jest, Boha uraziti; wězte tedy, že hřích smrtelný jest nejhrošší zlé, nebo bytbychom ho jakkoliw dlouho želeli, přece jistoty nemáme, zdali jsme zaň dokonalé pokání učinili.“

Sw. Edmund, arcibiskup z Kanterbury, říkával: „Kdyby na pravo u mne byla pec wápená, na lewo pak hřích, raději do té pece se uvrhnu, než bych hřichu tomu podvoliti se měl.“ A sw. Augustin praví: „Věpe by bylo, aby nebe a země a wšše bylo zničeno, než aby Bůh měl uražen býti.“

Křesťane! to wšše na myšli dobře uvažuj a pak sebe

zpřítuj, zdalíž jsi dle slibu na křtu učiněného věrně se choval, aneb jsi snad milost Boží sfrze nějaký hřích w sobě zmařil? Ach, dopustil-li jsi se jen jediného hřichu smrtelného, tedy jsi stál u prostřed zrádců a vrahů Kristových, pomáhalš jim Pána Sežítse haněti, bičowati, ku kříži přibijeti a nejdražší Jeho krev nohama sflapati. Přestoupil-li jsi jen jedenkrátě těžkým hřichem přikázání Boží, zasloužilš muky pekelné, a ty by již byly tebe zastihly, kdyby Pán dle spravedlnosti své s tebou byl hned nakládal. Awšak pro nekonečné milosrdenství Boží dána jest tobě lhůta, abyš svých předešlých prowinění poznati, jich ozeleti a napraviti mohl. Ach, kde jest twá lítost? kde znamení srdce škornouceného? kde ustawičné připomínání nepravosti twých, kde hojnost slzi twých a kde kajici skutkové tvoji? Modláš Michéáš bėdowal pro ukradené bužky, — jak čteme w knize Soudců ¹⁾ — a ty byš, hříšniče, netruchlil a nebėdowal, když jsi pro hřichy své Boha, nejlepší dobro, ztratil? —

Život kajici a truchlici jest nevyhnutelně potřebný k spaseuí všem těm, kteří jen jedenkrátě do hřichu smrtelného padli; neboť hřích smrtelný, byť by byl w swátosti pokáni odpustěn, ponechává w duši člověka mdlobu duchowní a přewahu žádosti tělesných. Následowně toliko sfrze mrtwení jebe, sfrze život kajici že nám swítěziti a spaseuí dojiti. — Nastupme tedy cestu horlivé kajicnosti.

Přemáhajíce tělo a žádosti jeho, zapirejme jebe, — to krásné nebe, to obydlí všech Swatých a wywolených Božích jest zajiště wšší naši snahy nejwýšše hodno. Pod-

¹⁾ 18, 21.

nikejme to nejtěžší a snášejme to nejhorší raději, než abychom se hříchu těžkého dopustili a o věčnou blaženost nebeskou se připravili.

Modlitba.

Bože, Pane můj! velice jsem hřešil a proto nejsem hoden synem Tvým slouti. O Bože, nuzpomínej mnohých hříchů mých. Uděl mi z milosrdenství svého a spomoz mi pro slávu Iména svého. S nechci více zapomínati, že w nenávisti máš lidi hříšné a nepočestné, a že neseštríš žádného, kdo přestupuje zákony Tvé. O přispěj mi svou milostí, abych alespoň od dneška počestně chodil před tváří Tvou a spravedlivý život vedl až do konce. To učin, milosrdný Dítě, pro zásluby Syna svého Ježíše Krista, s Nímžto žiješ a kraluješ w jednotě Ducha swatého Bůh po všefch věky věkůw. Amen.

O b s a h.

	Strana
D užitečnosti nábožného rozjímání	
Wiry jest nám k špase ní nevyhnutelně třeba	91
Wira Kristowa záračným způsobem vznikala a we světe je šířila	23
Wážiti si máme toho, že jsouce přijati do církwe, wy- znáváme wiru Kristowu	34
Církev Kristowa, sflak wiry Božské, nikdy nepřomine . .	41
Wštraha před bludy starého, zvláště pak nového wěku	49
Co zawábí k newěře	57
Poměry našeho wěku ohledně náboženstwi	63
Znamení sw. kříže máme w uctiwosti míti	69
D uctiwosti, jakou máme míti k chrámům	74
D poslouchán slewa Božího	81
D čtení dobrých kněh, zvláště pak životů Swatých . .	86
Obět newého zákona, misse swatá, má do sebe cenu ne- skonaleu	91
Wšsi swatou máme s největší úctou a pobožností slyšeti	98
D powinnostech hospodářů k čelebi	102
D warování se zlých příležitostí a towaryšstwa zlého . .	108

	Strana.
Prozřetelność Boží we všech věcech vládně	114
o důvěře w Boha	121
o rouhání se Bohu	127
o cíli a konci člověka	133
o čase	140
o smrti	147
o soudu soukromném	153
o soudu posledním	160
o věčnosti	166
o zapírání sebe samého	176
o nejistotě spasení	183
o ohavnosti hříchu smrtelného	189

Zprávy o Swatojanském Dědictví.

I. Přehled úduw w roce 1864.

Počet údu:

Spoluzaklabatelů jest	46
údu první třídy "	24
údu druhé třídy "	125
údu třetí třídy "	23353
Úhrnem	<u>23548.</u>

Mezi těmito jest

údu stálých a sice robů	4875
" " " škol, obcí, knihowen a bratřstw	1033
" stavu buchowního	3806.

II. Seznam

w Pánu zesnulých údu Swatojanského Dědictví během roku 1864 a prvé, pokud redakci oznámeni byli.

1. W Pražské arcidiecési.	Čapek Frantisek w Praze, z r.
Wel. p. Baroch Frantisek, farář w Pšerách.	Dürschmied Jan, učitel w Plá- ně, z rodu.
Wel. p. Wolejska Wáclaw, dě- kan w Žebráku.	Wel. p. Egert Jan, kaplan w Čelakowicích.
Bernard Frantisek w Kladsku.	Wel. p. Fabian Jan, prof. Wo- hoslowí w Praze.
Berounský Josef w Křentku.	Wel. p. Fiala Josef, farář w Lužci.
Bulin Jan w Loze.	Wel. p. Fibiger Jan, farář w Zbraslawě.
Buriánowa Marie w Káčině.	
Erhowa Anna w Sejowicích.	

Fiedlerowa Lidmila w Sedlá-
nech.

Gaaje Ondřej w Praze.

Hanka Wáclaw w Praze.

Heidlerowa Marie w Marian.
Lázních.

Wel. p. Hofstowštý Josef, farář
w Chotětově.

Hubtich Wáclaw we Weleně.

Jednorožcowa Kateřina w Praze.

Wel. p. Kačerowštý Ant., ošob.
děkan w Podčepicích.

Wel. p. Kreilhueber Još., farář
u šw. Wojtěcha w Praze.

Wel. p. Krejšinger Josef, děkan
w Kolyčanech.

Wel. p. Keil Ant., farář w Košo-
wé Hoře.

Wel. p. Krouberger Josef, farář
w Střepštu.

Wel. p. Kemoch Josef, farář w
Duněticích.

Wel. p. Kůstner Frantíšek, farář
w Proštku.

Wel. p. Vička Kaspar, ošob. děkan
w Kladně.

Líbichowa Barbara, w Staré
Huti.

Mrázek Josef w Martinicích.

Málek Jan w Křentku.

Mašková Marie w Ruhu.

Mayerowa Wincencia, předsta-
wenaú kláštera Worššulinek w
Praze.

Wel. p. Nodin Jan, děkan w
Karl. Warch.

Wel. p. Prošek Wácl. z řádu Ja-
hanitů, bšw. děkan w Horá-
řovicích.

Wel. p. Procházka, farář w Ze-
měchách.

Procházkowa Kateřina w Libo-
myšli.

Wel. p. Řehoř Frant., farář w
Pozdni.

Wel. p. Rothberger Jan, farář
w Chošě.

Důst. p. Šiponuštý Ant., wik. a
farář w Žetlicích.

Wel. p. Sulák Matěj, farář w
Hoštouni.

Důst. p. Šwejtka Frant., děkan
w Mišeci.

Žumowa Marie w Sedlánech.

Urban Wáclaw w Předměřicích.

Wel. p. Wokoun Wáclaw, farář
w Stolmíři.

Wernáčko wa Johana w Praze.

Wětrovec Jan we W. Bukowě,
z r.

Wittwer Karel w Něm. Čermě.

Zrubkowa A. w Sedlánech.

Úhrnem 49

2. W Litoměřické diecéši.

Důst. p. Beránek Wácl., děkan
w Njeuticích.

Dumkowa Teresie w Detenicích.

Habrňuštý Frant. w Peklowski.

Pradecká Marie w Rejčicích, z r.

Přibila Wojt. na Bačáškách, z r.

Úhrnem 5

3. W Králohradecké diecéši.

Wel. p. Buliček Antonín.
Hanus Jan z Wpř. Erbštké.
Hladík Wáclaw z Wpřocan.
Wel. p. Hájek Ant., farář w Kono-
nowě.
Wel. p. Heřmánek Daniel, kněz
řádu premon. w Želivě, farář
w Humpolci.
Pitáňkova Marie w Nowém
Wiště nad Netuži.
Wel. p. Růžička Moiš, farář w
Humpolci.
Reháč Jan, učitel w Koučicích.
Wel. p. Sekoušek Augustín, kněz
řádu premon. w Želivě, farář
w Humpolci.
Stejskalova Kateřina w Batíně.
Strickrowa Anna w Nowém
Bydžowě.
Šolcowa Terezie w Hutberce.
Ticháček Jan w Suchodolu.
Weselá Kateřina w Bukowici.

Uhrnem 14

4. W Budejowické diecéši.

Bártowa Rozálie w Metolicích.
Brých Ondřej w Opalicích.
Wel. p. Blážík Karel, farář w
Strážowě.
Čabowa Aněžka w Březi, z r.
Černá Kateřina w Míslowicích.
Wel. p. Denk Petr, kaplan w
Něřstě.
Doubkova Marie w Radotíně.
Fissler Jan w Nepesíně.

Wel. p. Fucík Matěj, děkan w
Brachaticích.

Groškopsowa Magd. w Třwra-
čině.

Wel. p. Hawel Josef, farář w
Choustunku.

Hawrba Jan w Šipouni.

Holá Barbara z Wpřhně.

Houzitowa Anna we Wodňá-
nech, z r.

Hrubecá Anna w Budečowicích.

Janučkowa Marie w Dlešnici.

Jelinkowa Roj. w Starém Pel-
hřimowě.

Kamenowa Anna w Dujezdě.

Koubowa Ewrosina we Wodňá-
nech.

Kohoutowa Kat. we Wodňanech.

Kolasa Jan w Boru.

Krejčí Wojt. a Kateř. w Truško-
wicích, z r.

Kronešlowa Marie w Habři.

Kehečka Josef w Hornosíně.

Důst. p. Marššálek Wojtěch, dě-
kan w Kamenici.

Wlašek Wáclaw w Kloubu, z r.

Wrtkwanowa Mark. w Zanném.

Michal Frant. w Chotě pod ho-
rami, z r.

Paulus Frant. w Stiboři.

Páskaukowa Kateř. w Strun-
kowicích.

Wel. p. Peršsel Matěj, farář w
Chotowíně.

Wel. p. Petřů Augustín, děkan
w Pelhřimowě.

Důst. p. Pokuta Wojtěch, řebitel
a katecheta hlawní školy w
Soběslavě.

Důst. p. Pössl Wojtěch, děkan w
Táboře.

Probosťtowa Kateřina w Libějic.
Horách.

Kauffer Jakub w Kpi.

Kohowa Marie w Ujezdě Kamen-
ném.

Sládkowa Anna w Chotě pod ho-
rami, 3 r.

Swátek Wáclaw w Čawině.

Swobodowa Antonie w Pelhři-
mowě.

Štědrý Jan w Pelhřimowě.

Wel. p. Štejskal Jan, farář w
Stoicich.

Šilený Frant. a Marie w Zá-
blati, 3 r.

Wel. p. Tuma Martin, farář
w Kynarci.

Turek Iguác ze Žichowce, 3 r.

Důst. p. Ulrich Winc., wířář a
farář w Březnici.

Důst. p. Wojta Frant., děkan
w Metolicich.

Wáwra Jakub w Dwořicich.

Wonásef Kateř w Heruině.

Wondrys Wojt. 3 Hor Wodňan-
ských, 3 r.

Zikeš Wawřinec w Beněšowě.

Uhrnem 13

5. W Plomúcké arcidieceři.

Wilkowa Anna w Kichnowě.

Wlákát Tomáš w Cetini.

Wubik Iguác w Blumlowě.

Cengrubrowa Kateř. w Uherřk.
Hradisťti.

Chorina Augustin w Přerowě.

Chmelowa Weronika w Kajnowě.

Dořtalowa Anna w Selčicich, 3 r.

Dwořák Jan w Předmostí.

Gregor Josef w Pornicich.

Hanzelka Jan a Kojalie w Stu-
dence, 3 r.

Hauuš Jan w Studence.

Haloušťtowa Kateř. w Žbislá-
wicich.

Janosťik Frant. w Bolelouci, 3 r.

Janowa Anna w Reblowě.

Janowa Františka w Swijedli-
cich, 3 r.

Jakšit Josef w Kožuowě.

Jubrákowa Anna w Chotě.

Jubrákowa Františka w Kře-
nowicich, 3 r.

Jarka Josef we Welk. Těšja-
nech, 3 r.

Wel. p. Julička Tomáš, 3 r.

Kaštilowa Weronika w Kostelci.

Kobliřowa Anna w Přerowě.

Kočwřlichowa Kateř. w Bilřtu.

Křeťniška Anna w Hořťicich.

Krupkowa Barbora w Konicich.

Kucerowa Kojalie w Kroměřiži.

Künřtlerowa Barbora w Dluho-
nicich.

Wel. p. Kořňauř Frant., farář
w Neplachowicich.

Wel. p. Kwasný Šebast., farář
Plumlovský.
Krcinářikova Frant. w Holom.
Kruzberžká Kosalie w Kamenici.
Kupka Teresie w Opawě.
Malotowa Weronika w Křeno-
wicích 3 r.
Mácha Jan w Krmelině.
Mrázek Karel w Přerově, spolu-
zastabatel.
Mezítowa Lucie w Radvově, 3 r.
Müllerowa Barbara w Towěři.
Mikulšowa Anna w Křelowě.
Matlocha Jan w Dobřicích.
Naimwt Frant. w Nowé wsi.
Nowotný Domiul w Klenowic-
cích.
Nowotná Ant. w Bozkowicích.
Obšil Josef w Želechowicích.
Opletal Frant. w Smržicích, 3 r.
Otruba Martin na Biskupstwu.
Palisowa Magd. w Tillyowicích.
Prachwřzowa Frantiffka w Kro-
měřizi.
Pospissil Jan w Čekyni.
Přízowa Emerenciána w Pře-
mislowicích.
Pjotka Frant. w Husstěnowicích.
Přechčil Mart. we Wicicích 3 r.
Seidlowa Wiktorie w Předmosti.
Sekera Jakub w Olšanech 3 r.
Slowáček Jan w Přerově.
Škreček Jan w Přerově.
Spálowa Anna w Přestawlkách.
Smehlik Antonin w Přemyslém
Dworku.

Štěpánowa Kosalie w Špiclách.
Šindlerowa Wiktorie w Křelowě.
Šfront Frant. w Slawnici.
Šwidernočowa Anna w Opawě.
Stoklasa Frant. w Habruku.
Suchánek Jan w Dlouhonici.
Sůtenikowa Anna w Četechowic-
cích.
Tomáššowa Weronika w Stu-
dence.
Uwira Karel w Zlatníkách, spo-
luzastabatel.
Wentrubowa Johanna w Kro-
měřizi.
Wleček Jakub w Chotce.
Wojtěch Ant. w Husstěnowicích.
Wřesťá Teresie w Břtawě.
Wranowa Frantiffka w Troub-
kách.
Wyhobil Frant. w Olšanech.
Wymětal Frant. w Morawiča-
nech.
Wepřek Karel w Hrubě-Pojřel-
nowě.
Wrbtowa Petronilla w Boňo-
wicích.
Wytráňowa Mariana w Lajnowě.
Uhrnem 76

6. W Brněnské diecési.
Barták Josef w Bláňowicích, 3 r.
Drabalkowa Anna w Habrowa-
nech, 3 r.
Dufek Jiří w Hrušlkách, 3 r.
Egermann Frantiffek w Brně.

Fynbejs Jan w Drnowicich.
Hlawáč Frant. w Dobročkowi-
cich.

Hroza Frant. w Snowidkách.
Klína Frant. w Soboutowicich.

Kowárik Tomáš a Marie, žr.

Krejčí Frant. w Slatině.

Kučera Frant. w Brně.

Kuncowa Anna w Senatorowě.

Masarič Jiří, učitel w Bohusla-
wicich.

Mrázková Mžb. w Boffowicich.

Pacanda Mikoláš w Swancicich.

Paweska Tomáš w Stenowicich.

Pessa Marie we Weseli.

Putna Magd. w Blazowicich, žr.

Stuchlikowa Eleonora w Kříža-
nowicich, žr.

Šilhánková Walburka w Brně.

Šwehla Frant. w Katorianowě.

Tošl Tomáš w Těcicich.

Tráwniček Matěj w Písní.

Wenera Mart. w Křížanowicich.

Zbýtek Mikoláš w Zarossicich.

Úhrnem 26

7. We Wratislawské diecési w Slezsku.

Richter Frant. w Kurwině.

Swiežh Josef w Marklowicich.

Úhrnem 2

8. We Widenšské arcidiecési.

Wel. p. Ant. Stanislaw, farář
w Brannšborfu.

Orbatovic Martin w Dolni-Po-
storně.

Úhrnem 2

9. W uherškhj diecési.

Wel. p. Josef Jan, farář w Krus-
šowicich.

Wšf. důst. p. Josef Turesányi de
Cadem, kanovník w Mítře.

Wel. p. Schuchter Martin, farář
w Solčanech.

Frchor Jiří w Kossoci.

Úhrnem 4

Tedy úhrnem w Pánu ze-
suulhch údůw letos 231.

Přičtou-li se tito k zemřelým
za předešlých let, jak dalece
redakci oznámení byli,
obnáší úhrn wšech zemřelých
spoludů 1613, kterážto se
modlitbám žiwoucích poroučejí.

Modleme se.

Bože, wšech wěrných Stwo-
řiteli a Wykupiteli, buďsem slu-
žebníků a služebnic swých od-
puštění wšech hříchů rač dáti,
aby prominuti, kteréhož wždy
žádali, pobožnými prosbami do-
jiti mohli. Strže Krista Pána
uasseho. Amen.

Odpočnutí lehké dejž jim,
Páne, a swětlo wěčné at jim
swíti a necht odpočiwají w swa-
tém pokoji. Amen.

III. Poučení o přístupu

nowých údů a odbírání kněh.

1. Kdo k Swatojanskému Dědictví w Praze přistoupiti hoblá, nechť pošťou we vyplaceném psaní (franco) aneb jinak příležitostně s nápisem: „Na Děditelství Swatojanského Dědictví w Praze“ své jméno a příjmení, pak jmou ojadu farní a biskupství (diecesi), ku kterémuž přináleží, udá, zároveň i peníze wloží. Wklad za úda třetí třídy obnáší jednou a na vždy uhui 11 zlatých rak. čísla; za rod, školu, obec, knihomnu platí se jednou na vždy 22 zl. Do druhé třídy platí se dvojnásobně, do první pak trojnásobně. — Mimo to připoj, posíláš-li list pošťou, 3 krej. pošťowného, jež Dědictví při každém i vyplaceném wšak peněz obtíženém listu zde zaplatiti musí. Nad to od roku 1863 nowým c. k. finančním zákonem určeno, aby pomozné neb nákladné listy (Frachtbrief) byly opatřeny koltem 5 kr. Pokud zákon tento nebude obvolán, ješt tudíž ještě nowého příplatku 5 krejcarů zapotřebí. Uhrnem tedy každý připoj ku wkladu swému na pošťovní zdejší útraty 8 kr., lečbys diplom a knihu swou dal si wyzdwihnouti příležitosti soukromou a ne pošťou.

2. Zákniše nějaký úd k Dědictví přistoupí, obdrží ihned památný obraz předstawiující jm. Jana, an zehná zakladateli našeho Dědictví, P. Aut. Hanishřowí, kteržto za ochranu spíjí k nohoum Swateho složených prosí. Zároveň obdrží nowý úd podílnou knihu na ten rok připadající; totiž úd první třídy tři, úd druhé třídy dwa wýtisky, úd třetí třídy jeden wýtisk, což se mu strže kněhupectwí Bedřicha Štybla pošťou zašle, ač neustanowi-li sám jinak.

3. Každý nowě přistouplý úd nechť si listek na odbírání kněh dobře uchová a následujícího roku, jakož i nápotom w budoucích letech po Welikonoci si jej od swého meleb. duchowního papiře podepsati dá. Pak může na tento listek, žijeli úd w Čechách, knihu w kněhupectwí Bedřicha Štybla na jm. Wacławském čili kouštem naměsti č. d. 786—2. wyzdwihnouti,

jenže musí připojiti 3 kr. r. č., kterýchžto peníz přísluší kněh-
kupci za práci a obálku. Pro údy w Olomúckém arcibiskup-
ství platí totéž, jenže knihy své vybírají w kněhkupectví
Eduarda Hözla (Helcla) w Olomúci na horním náměstí
w čísle d. 285; údové pak z Brněnského biskupství nechť se
o knihy své hláší w kněhkupectví Karla Winiktra w Brně w
řemenářské ulici. Dstatim údům w jiných diecézích se zdržu-
jícím zasílají se knihy přímo odjud. Kdožby ale žádal, aby
mu kněhkupec knihu posstou zaslal, připoj mimo ony 3 krejcarů
kupci přináležející pro letosšek ještě 5 krejcarů na srochu ře-
čených koleť listu pomozného neb nákladného.

4. Že jednotlivým údům takové vybírání kněh může
býti obtížno, i jest s výlohami pro koleť pomozného listu,
jiných každá jednotlivá zájilka opatřena býti musí, většimi spo-
jeno, dáváme následující radu:

Kde jest údů w jedné krajině více, uchať poprosí muže
dobré věci příznivého, by byl jejich jednatelem u věcech De-
dictví. Zvoláště welcomebné duchovenstvom prosíme, aby se k ta-
kovému úřadu lajtavě propůjčiti ráciło. Jednatel nepotře-
buje nežli okolo Welitonoc aneb kopykoli nápotom listů odebi-
raci wšech údů sebrati, že každému 3 kr. pro kněhkupce, uad
to letos 5 kr. jednou za wšech na koleť listu pomozného při-
ložiti, a pak je dotčněnému kněhkupectví zaslati. Když kalik s
kněhami posstou aneb jinak byl odemzdán, urči jednatel, mno-
holi mu každých z údů za posstowui aneb pomozni útraty na-
hrabiti má. Dětřeba důkazů, že čím více údů takto jest spo-
jeno, tím menši jsou útraty domozni. S údům, i na-
šsemu Dēdictví útrat se ujjetrí, pakli jednatel při takové při-
ležitosti také wkladů newých údů zasíla, jez i kněhkupectví samo
ochotně odvádí. Připomináme ua příklad, že jistých horlitých
duchovní pastýř u vzdálené krajině jest takovýmto jednatelem
pro 600 údů tamnějších, tak že pomozni útraty údů jsou welmi
nepatrné.

5. Přestěhujeli je nějakých úd z Čech na Morawu, aneb
odeběřeli se z Brněnského biskupství do Olomúckého aneb na-
opak, nechť to Deditelství me vyplaceném listu (franco) ozná-

mi, kteréž mu nový listek na odbírání knih poskytl, aby mu pak v příslušném kněhupectví vydány byly.

6. Boněwadž odebírací či podobný listek může v ztrátu přijíti neb i ukraden býti, každý si číslo jeho pro takový pád na jistém místě k. p. v modlitební knížce své zaznamenej; a pakli skutečně ztráta se udála, Ředitelství o nový listek požádej s připojením 20 krejcarů, co poplatku za vystavení nového. Připemínáme ale, že kdyby se nápotom pohřešený první listek měl zase nalézt, v kněhupectví více žádné platnosti nemá, nýbrž je ihned odejme.

7. Když umřel úd, žádáme suazně pozůstalé přátele, aby, když si na tento listek knihu posledního roku (třebas po smrti úda) vybrali, úmrtí toho úda na listek ten poznamenali a do téžnému kněhupectví vydali; aneb poprosili svého pastýře duchovního, aby listek ten zdejší nejbůstojnější konsistori zaslal.

Wšec prosíme welcbné duchowenstwo, aby zemřele údy hned po jich smrti neb na konci roku nám oznamiti si neobtěžowalo, a sice aby nám sdělilo uetoliko jména, nýbrž i číslo odběracího listku aneb diplomu; neboť utáni pouhého jména webe k neborozumění, ježto mnohé osoby mají stejná jména.

8. Rod se běře, pokud jméno se netratí. Synů-li není, odebírají knihy dcery zakladatele rodu, pokud žijí; dítky pak jejich jiné již jméno nejoucí nemají práwa tohoto; rod wymřel.

Dědicem rodu běře se, neustanowi-li zakladatel jinak, nejstarší syn, aneb když není synů, nejstarší dcera. Pro utwarování rozepří mezi dědici dobře učiní každý zakladatel rodu, když svou vůli v tom ohledu zaznamená alespoň do některé knihy nasseho Dědictví.

9. Spoji-li se manžel s manželkou svou v jeden toliko základ (11 čl.), vydávají se knihy jenom do úmrtí prvního z nich. Taktez, spoji-li se v jeden základ bratr s bratrem neb sestra se sestrou aneb bratr se sestrou a podobně, vydávají se knihy jen do úmrtí toho, jenž první jest napřán na přijímací listině, čili pod obrazem pamětným.

IV. P ř í s p ě t o k y

na Zampu w Karlínském chrámu Páně.

W roce 1864 zaslali následující dobrodinové příspěvky:

Manželé Hlavsa Karel a Josefa z Dusti nad Orlicí	40 fr.
spoluudové stridnictwi Sicínského	1 zl. 30 fr.
P. Mataně Hansa w Dubné	26 fr.
Holec Frant. z Dstroměre 10 fr. Řehákowa Anna	
z Wojic 10 fr. Etěrbowa Katerina z Dstro-	
měře 10 fr. Menclowa Kat. z Dstroměre 30 fr.	
Wac. Weigelt 1 zl. Maria Hnilicowa 1 zl. Jo-	
hana Slawikowa 1 zl. Maria Hailesowa 1 zl.	
Uhrnem	6 zl. 26 fr.
k tomu úhrn předešlého roku	89 zl. 76 fr.
činí dohromady	<u>96 zl. 2 fr.</u>

V. O „Blahověstu“ co orgánu našeho Dědictwi.

Směna wšech údů, jenž k Swatojanskému Dědictwi přistupují a jiná téhož Dědictwi se týkající návěští ohlašujeme w časopisu „Blahověst,“ vycházejícím w Praze dne 5., 15. a 25. každého měsíce. Předpláci se 3 zl. ročně. Redakce jest w arcibisk. semináři w Praze č. 190—I.

VI. Návěsti o Glasu Warhan.

Lískem wyffel

„Glas Warhan“,

čili kniha obsahující harmonizované nápěvy duchovních zpěvů zahrnutých v kancionálu od Svatojanského Dedicívi vydaném. Díl I. a II. práci Jos. Müllera, warhanika při chrámu Páně sv. Mikuláše, s rewíjí Sigmunda Kolesňovského, ředitele kůru při chrámu Páně sv. Štěpána, a za redakci Vinc. Bradáče, kanovníka při metropolitním chrámu Páně sv. Víta w Praze. Cena I. dílu 10 zl., II. dílu 8 zl.

Zahrnuje kniha tato všední nápěvy kancionálu nasseho. Každý nápěv jest opatřen prostými, duchu písně posvátné přiměřenými mezihrami a dohrami, tak že se warhanům na každou píseň úplný průvod warhan nasthtuje. Pakliže se pp. warhanici této knihy uchopí, jest se nadíti, ba jisto, že zkázený vkus warhanický, jakž na začátku tohoto století w nassích kostelích opauwal, a vážný průvod posvátných warhan w tinférné warhanění byl proměnil, zmizí. Zvláště pak začátečníkům u hře na warhanech jest této knihy nejvyšší potřeba. Jindy začátečníci obyčejně učili se z warhanických partíset chybně opjanych, mimo opisní chyby nalézaly se w nich i chyby skladební, mezihry a dohry bývaly nepřirozené, nedůstojné, někdy pravidlům hudebním na prostě odporné. Dle těch se hráti naučiwše, zkázeni byli na čas života, leč je napotom náhodou nějaký umělý principál wzal do přísného cwíku. — Dile toto wynikajíc prostou a wšak různým slohem, došlo w kruhu učebných přátel zpěvu posvátného uznání wšestranného. Potřebu jeho při každém chrámu Páně uznala též Nejdůstojnější k. arc. konsistor Pražská dáouc povolení k zakoupení této knihy ze zábussi. (Wiz Ordiuariatu list od r. 1863, wyneš od 15. čerwna 1863, číslo 3648.) Totéž povolení uděleno jest i od nejdůst. biskup. konsistoře Budějowické.